

ÅRSRAPPORT

2014

Innholdsfortegnelse

Administrerende direktørs kommentarer	3
Bankens hovedstyre	4
Bankens ledergruppe	4
Personmarkedet	5
Bedriftsmarkedet	7
Verdiskapning i ett bredt perspektiv	10
Hovedtall konsern og morbank	14
Årsberetning	15
Eierstyring og selskapsledelse	25
Resultatregnskap konsern og morbank	28
Balanse konsern og morbank	29
Endring i egenkapital konsern	30
Kontantstrømpoppstilling konsern	32
Innholdsfortegnelse noter	33
Regnskapsprinsipper og noter konsern og morbank	35
Nøkkeltall konsern og morbank	99

Forsiden på årets beretning er illustrert med et bilde av lakserogn for å fremheve oppdrettsnæringens betydning for Helgeland. 10 prosent av hele Norges produksjon av laks skjer nettopp her. Eksempelvis tar lakseslakteriet på Lovund imot ca. 240 tonn laks hver dag og den totale omsetningen er på over 1 milliard kroner i året. Den største lakseprodusenten på Helgeland er imidlertid Marin Harvest på Herøy.

Vårt målrettede arbeid med å tilfredsstille myndighetens kapitalkrav ga en svak vekst i 2014. På tross av redusert utlånsvekst kan vi vise til en resultatforbedring på 17 millioner kroner sammenlignet med året før. Bak dette ligger en betydelig innsats fra alle våre ansatte på en rekke områder. Ren kjernekapital er ved utgangen av året godt over gjeldende målkrav, og vi er dermed i posisjon til å møte det nye året med et mer offensivt markedsarbeid på utlånsiden. Vi deler ut et utbytte som er på nivå med andre banker, og overføringene til gavefond og gavestiftelse sikrer et godt grunnlag for å ivareta vår samfunnsrolle på Helgeland.

Vår posisjon på Helgeland er sterk. Markedsandelen i personmarkedet er tilnærmet uendret de siste årene på rundt 50 %. Etter seks års salg av livsforsikring og fire års salg av skadeforsikring for Frende Forsikring, er vi største leverandør av både skade- og livsforsikring på Helgeland. Konkurransen om boliglånskundene er, særlig på slutten av 2014 og i starten av 2015, betydelig skjerpet. Dette utfordrer våre ansatte til å synliggjøre vår kompetanse på rådgivning i bredde, og ikke minst formidle budskapet om bankens betydning for utviklingen i regionen. Kompetanse kombinert med sterke produktselskaper som Frende og Brage, nye digitale produkter og konkurransedyktige priser, gjør oss godt rustet til å ivareta vår posisjon.

Administrerende direktørs kommentarer

Innføring av full arbeidsgiveravgift fra og med 1. juli 2014 gir oss en ekstra utfordring på kostnadssiden. Den teknologiske utviklingen gjør at våre kunder i stadig større grad kan betjenes digitalt. Vi ser derfor muligheter for effektivisering uten at dette svekker vårt tjenestetilbud i vesentlig grad.

Undertegnede tiltrådte stillingen som administrerende direktør i slutten av november. Med virkning fra årsskiftet er bankens kunderettede del omorganisert fra regioninndeling til en personmarkedsdel og en bedriftsmarkedsdel. Samtidig har vi rekruttert inn nye ledere for de største bedriftsavdelingene, personer med solid fagkompetanse og sterke nettverk. Dette sammen med bankens øvrige erfarne og kunnskapsrike ledere og rådgivere, gir oss en unik mulighet til å oppfylle vår visjon om å være en drivkraft for vekst på Helgeland.

Vår strategi som selvstendig lokalbank med Helgeland som marked videreføres i trygghet om at dette er rett og viktig for regionen. Helgelands framtidsutsikter er, på tross av svake konjunkturer og lave oljepriser, relativt gode. Vekstpotensialet og investeringsviljen for eksportbedriftene er bedre enn på lang tid. Flere store byggeprosjekter er i gang eller vedtatt igangsatt, både i privat og offentlig regi. I dette bildet skal vi gjøre vårt ytterste for å opprettholde bankens posisjon, samtidig som vi bygger tilstrekkelig kapital og ivaretar våre eieres interesser og vårt samfunnsansvar.

Lisbeth Flågeng

Lisbeth Flågeng
Administrerende direktør

Bankens styre

Bankens styre består av (fra venstre): administrerende direktør i Helgeland Kraft, Ove Brattbakk, ansatterepresentant i Helgeland Sparebank, May Heimdal, administrerende direktør i Torghatten Trafikkselskap, Stein Andre Herigstad-Olsen, kommuneadvokat i Rana kommune, Gislaug Øygarden, styreleder Thore Michalsen og Monica Skjellstad, Aker Solutions.

Bankens ledergruppe

Bankens ledergruppe består i dag av (øverst fra fra venstre): adm. direktør Lisbeth Flågeng, direktør forretningsutvikling, Øyvind Karlsen, direktør personmarked, Dag Hugo Heimstad, økonomidirektør, Ranveig Kråkstad, direktør risikostyring, Anne Ekroll, direktør bedriftsmarked, Bjørn-Tore Brønlund, direktør organisasjonsutvikling, Ann Karin Krogli og finansdirektør Sverre Klausen.

Personmarkedet

Banken har en sterk markedsposisjon på Helgeland med samlet markedsandel rundt 50 prosent. Konkurransen er betydelig i hele markedsområdet, spesielt i by-områdene, med DNB og Sparebank 1 Nord-Norge som viktigste konkurrenter lokalt.

Helgeland Sparebank er regionens egen bank gjennom sine 15 lokalkontor på hele Helgeland. I tillegg er banken tilgjengelig gjennom gode nett- og mobilløsninger. Nytt av året er at vi har utvidet åpningstidene ved vårt Kundesenter til klokken 20.00 hver dag, mandag til fredag, noe som bidrar til ytterligere tilgjengelighet for våre kunder.

Bruken av bankens automatiserte løsninger, og spesielt mobilbank, har økt betydelig i løpet av det siste året, og har nå blitt en av bankens viktigste kundekanaler.

Banken har likevel sterk tro på personlige møter mellom bank og kunde når det gjelder mer kompliserte finansielle løsninger. For å fremstå som en kompetent og fremtidsrettet lokalbank har vi som mål at alle våre personmarkedsrådgivere skal være autoriserte finansielle rådgivere.

Utvikling 2014

Utlånsveksten i personmarkedet var i 2014 under forventningene. Dette skyldes spesielt sterkt og økt konkurranse fra Statens Pensjonskasse og KLP, men en generell lavere kredittetterspørsel i markedet bidro også til dette. Statens Pensjonskasse har i 2014 hatt særdeles gunstige rentetilbud som det har vært vanskelig å konkurrere med. Renten var på sitt beste helt nede på 2,4 prosent nominell rente, men er nå varslet økt til 2,9 prosent, noe som gjør at de ikke lenger har samme prisfordel.

Boligprisveksten på Helgeland var i 2014 på 1,2 prosent, mens snitt for Norge var 8,7 prosent. Dette er også med på å forklare noe av den lave utlånsveksten i vårt personmarked.

Boligprisene på Helgeland har historisk sett vært relativt stabile sammenlignet med større byer som for eksempel Bodø, Trondheim og Tromsø. En lav rente gjør det lettere å komme inn på boligmarkedet, og det forventes en fortsatt stabil utvikling i boligprisene i regionen.

Banken har iverksatt en rekke tiltak for å beholde posisjonen i personmarkedet og ta vår del av veksten i vårt markedsområde. Boliglånsrenten er tilpasset konkurransesituasjonen, og organisasjonen er sterkt fokusert gjennom offensivt markedsarbeid.

Innskudd fra privatkunder var større enn forventningene i 2014 og lå over landsgjennomsnittet. Våre privatkunders vilje til sparing har vært stor og det kan virke som at vi i innskuddsmarkedet har hatt konkurransedyktige og gode priser. Et fortsatt lavt rentenivå i 2015 vil mest sannsynlig gjøre det mer attraktivt å spare i andre produkter enn bankinnskudd. Viljen til pensjonssparing har også vært sterkt økende i 2014.

Banken har lyktes veldig godt i salg av skade- og personforsikring for Frende Forsikring, og er nå den største forsikringsleverandøren på Helgeland.

Samtidig har fokuset på salg av salgspantlån gjennom Brage Finans økt betydelig, og banken tar en stadig økende andel av denne typen finansiering på Helgeland.

Bedriftsmarkedet

Bilde: Øvre Forsland Kraftstasjon - Illustrasjon: stein hamre arkitektkontor as / mir

Næringslivet på Helgeland hadde i 2014 god og stabil aktivitet, men med en lavere investeringstakt i forhold til "AS Norge". Generelt har derfor 2014 gitt god aktivitet og resultat i de fleste bransjer, svak økende befolkningsutvikling og vekst i sysselsettingen. I banken gjenspeiler dette seg i lavere utlånsvekst i bedriftsmarkedet, men med god og høy innskuddsvekst. Fallet i oljeprisen i andre halvår 2014, ga også på Helgeland effekt i form av redusert olje- og gassaktivitet for flere bedrifter. Parallelt har det samtidig bedret seg for de som eksporterer fra Helgeland som følge av svakere norsk krone. Når US dollar og euro har blitt henholdsvis 18% og 7% rimeligere, har dette stor betydning for eksporttett industri, fiske og havbruk. Som i øvrige deler av Norge startet også debatten om fremtidig kommunestruktur på Helgeland i 2014. Selv om det ikke kom noen konkret ut av de drøftelser som ble igangsatt, så vil nok 2015 og kommunevalget gi signaler på hvordan kommunestrukturen på Helgeland kan bli fremover.

Industrien

Den kraftforedlende industrien på Helgeland, med Alcoa, Celsa, Glencore og Fesil, nyter alle godt av en svakere norsk krone. Etableringen av Wasco sin rørfabrikk i Rana var spesielt positivt. Det gjør at serviceindustribedriftene har et stabilt godt hjemmemarked i en tid der oljeinvesteringene er lavere og aktiviteten knyttet til oljeleting på Helgeland er mindre. Men Aasta Hansteen-utbyggingen gjennomføres og forventes å gi noe aktivitet til Helgeland, selv om ikke hovedentreprisen ble lagt hit. Statkrafts utbygging av Røssåga kraftstasjon, samt flere oppgraderinger på øvrige anlegg, har gitt et godt år for lokal serviceindustri.

Bygge- og entreprenørbransjen

Året har vært positivt og godt for bygg- og anleggsbransjen på Helgeland, selv om det flatet noe ut mot slutten av året. Veipakke Helgeland ble delvis ferdigstilt med åpningen av Tøventunnellen mellom innlandet og Sandnessjøen i oktober. Vedtak av oppstart for veipakke E6 Helgeland nord er også positivt, selv om denne ikke vil gi effekt for bransjen før andre halvdel av 2015.

Leilighetsutbyggingen i alle de fire byene flatet noe ut for slutten av 2014, men likevel var det stor aktivitet i byggebransjen. Blandt annet gjennom utbygging av flere hoteller i Mo, Sandnessjøen og Mosjøen. I tillegg er det flere offentlige utbygginger av skoler og sykehjem i regionen.

Handel- og servicenæringen

Kjøpekraftutviklingen på Helgeland er god med lønnsvekst på høyde med resten av landet. Det er stor handelsaktivitet, men signaler på overetableringer knyttet til konfeksjonssiden med noen konkurser mot slutten av 2014. Dagligvaretettheten er høy, og til tross for dette er det jevnlig planer om nye etableringer.

Offentlig virksomhet

Av offentlige virksomheter er det stor aktivitet knyttet til både Statens innkrevingssentral, Nasjonalbiblioteket og Brønnøysundregistrene. Statens innkrevingssentral vil fra 2015 være innlemmet i Skatteetaten, og forventes å få tilført flere oppgaver. Evry Card forsterker sin tilstedeværelse i Rana, med flytting til nytt bygg tilpasset deres formål fra 2015.

Fiskeri og oppdrett

I likhet med resten av Nordland, er det også på Helgeland lakseoppdrettsnæringen som er drivkraften innenfor fiskeriene. Året 2014 blir nok et godt år, på lik linje med de siste 4-5 årene, med jevnt høye priser gjennom store deler av året. Næringen har sterk fokus på produksjonsforbedrende tiltak, og det investeres store beløp for tilgang til bedre og større smolt.

Derimot er det store svingninger innenfor hvitfisk og pelagisk fiskeri. Kvoteavgifter og rammevilkår for fiske og industri vil alltid være en utfordring for næringen. Men det er grunn til å tro at den svake norske kronen vil kunne gi bedre vilkår for 2015.

Verdiskapning i et bredt perspektiv

Bilde: Verdensarvområde Vegaøyene

Helgeland Sparebank har et nært og gjensidig forhold til både privat, offentlig og frivillig sektor på Helgeland. Som lokal sparebank bruker vi betydelige deler av overskuddet etter skatt og utbytte til allmennyttige formål, og i 2014 delte banken ut over 20 millioner kroner til glede og nytte for store og små på Helgeland.

Helgeland Sparebank har over mange år satset offensivt på å vise samfunnsansvar gjennom å gi bidrag til allmennyttige formål, og bankens gavefond og gavestiftelse har siden 2007 tildelt økonomiske bidrag på mer enn 120 millioner kroner til langt over tusen gode tiltak på Helgeland.

I 2014 avsatte banken 15 millioner kroner av bankens overskudd til allmennyttige formål.

I sin gavepolitikk prioriterer banken barn og ungdoms oppvekstvilkår samt verdiskapende virksomhet i bred forstand.

Eksempler på prioriterte områder har vært:

- Idrett og kultur samt opplevelsesøkonomi
- Kunnskap og forskning samt innovasjonstiltak
- Idretts- og kulturstipend
- Instrumentbank
- Samfunnsprisen Horisont

Disse satsingsområdene er på ulike måter viktige for vekst og utvikling på Helgeland. Selv om allmennyttige gaver ikke krever motytelser fra mottakerne, skal midlene fra gavefondet og gavestiftelsen betraktes som krevende kapital. Vårt mål er å sikre best mulig avkastning av de tiltakene som vi støtter, både i form av kompetanseheving, kompetansedeling og nytteverdi for mange lokalsamfunn og små og store helgelendinger.

Bilde: Mottakere av idretts- og kulturstipend 2014

Bankens gavetildelinger

Idrett og friluftsliv er en del av den vår kulturarv, og et rikt kulturliv er en viktig faktor for stedsattraktivitet. Gode idretts- og kulturtilbud tiltrekker seg nye mennesker, noe Helgeland trenger for å møte de rekrutteringsutfordringene vi står ovenfor.

Barn og unges oppvekstvilkår har høy prioritet i bankens gavetildeling. Dette kommer til uttrykk i alle satsingsområdene, primært innenfor idrett og kultur. Å arbeide med oppvekstvilkår er å investere for framtiden. Regionen er helt avhengig av skaperkraften og kompetansen til generasjonene som kommer etter oss. Vi vet at barne- og ungdomsårene har stor betydning for menneskers evne til å klare seg senere i livet, og på Helgeland er det mange frivillige lag og organisasjoner som legger ned et formidabelt arbeid for barn og unge. Vi ønsker å være en aktiv medspiller på dette laget.

Idretts- og kulturstipend

Banken ønsker å bidra til at unge talenter innenfor idrett og kultur får oppmerksomhet og støtte til å satse videre på sitt talent. I 2014 ga banken 6 idrettsutøvere og 4 kulturutøvere et stipend på 30.000 kroner hver.

Kunnskap, forskning samt innovasjonstiltak

Næringslivet på Helgeland er internasjonalt orientert, og store deler er basert enten på fornybar og kortreist energi fra lokale vannkraftverk eller fra det naturen har gitt oss i gave. Vi vet at næringslivet i framtiden for en stor del vil bestå av kompetansebedrifter som har en miljøvennlig og globalt bærekraftig produksjonsteknologi.

Helgeland er rik på naturressurser som alltid vil være en viktig premiss for framtidig verdiskaping og utvikling. Framtiden vil stille krav til ny kunnskap og innovasjon og vi bidrar aktivt i samarbeidsprosjekter med høyskoler og universitet for å fremme lokal kompetanse og konkurransekraft. Samlet sett har Helgeland Sparebank de siste årene bidratt med over 12 millioner kroner til kunnskap og forskning på Helgeland.

Samfunnsprisen Horisont

Helgeland Sparebank har innstiftet samfunnsprisen Horisont. Prisen er tidligere tildelt 8 personer og virksomheter som har utmerket seg gjennom sitt engasjement for enkeltpersoner, grupper eller lokalsamfunnet som helhet.

Prisen for 2014 ble tildelt Birgit Granhaug fra Mo i Rana. Det var Birgit som fikk ideen om å ta i bruk Bakeribygget som arena og «hjem» for alle med psykiske besvær og lidelser, og det var Birgit som sto på for å få ideen realisert. I dag er Bakeribygget med sitt spesielle og unike innhold en mønstervirksomhet som utgjør en betydelig forskjell både for brukerne og for byens øvrige innbyggere.

Det avholdes også årlig en festival i Bakeribygget, hvor byggets brukere i samarbeid med en lokal festivalaktør arrangerer en tredagers festival med navnet "Bakeribyggsfestivalen". I år vil artister som Lars Bremnes, Haddy N'jie, Moddi, Rita Eriksen med flere gjeste festivalen.

Bilde: Bakeribygget i Moholmen, Mo i Rana - 1920.

The background of the entire page is a close-up, macro photograph of orange fish roe. The roe consists of numerous small, translucent, spherical eggs that are densely packed. Each egg has a slightly irregular shape and a glossy surface that reflects light, creating a shimmering effect. The overall color is a vibrant orange, with some areas appearing slightly darker or lighter due to the lighting and the texture of the roe.

ÅRSBERETNING OG
REGNSKAP 2014

Hovedtall								
Morbank								
				Konsern				
%	2013	%	2014	(tall i millioner kroner og %)	2014	%	2013	%
Fra resultatregnskapet								
1,59 %	357	1,64 %	381	Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	458	1,75 %	439	1,74 %
0,34 %	77	0,35 %	82	Netto provisjonsinntekter	82	0,31 %	77	0,31 %
0,07 %	15	0,06 %	13	Andre driftsinntekter	7	0,03 %	7	0,03 %
1,04 %	229	1,09 %	252	Ordinære driftskostnader	263	1,01 %	239	0,95 %
0,98 %	220	0,96 %	224	Resultat av ordinær drift	283	1,08 %	284	1,12 %
0,12 %	28	0,19 %	44	Nedskrivninger på utlån, garantier m.v.	44	0,17 %	32	0,13 %
0,17 %	37	0,29 %	68	Netto verdiendr. og gev./tap på finans.ins.	44	0,17 %	14	0,06 %
1,02 %	229	1,07 %	248	Resultat før skatt	283	1,05 %	266	1,05 %
Balansetall								
	22.977		22.864	Forvaltningskapital per 31.12.	25.823		25.985	
	15.970		16.669	Brutto utlån	20.828		20.708	
	13,248		13.971	Innskudd fra kunder	13.725		12.989	
	83,0 %		83,8 %	Innskudd i % av brutto utlån	65,9 %		62,7 %	
	7,7 %		4,4 %	Vekst brutto utlån	0,6 %		4,4 %	
	15,1 %		5,5 %	Vekst kundeinnskudd	5,7 %		15,9 %	
Soliditet								
	2.125		2.322	Ansvarlig kapital per 31.12.	2.392		2.183	
	12.715		12.790	Vektet beregningsgrunnlag	13.929		13.640	
	16,7 %		18,2 %	Totalkapitaldekning	17,2 %		16,0 %	
	12,7 %		14,0 %	Ren kjernekapitaldekning	13,4%		12,3 %	
	8,4 %		9,0 %	Egenkapitalprosent	8,2 %		7,7 %	
	9,5 %		9,8 %	Egenkapitalrentabilitet	10,5 %		10,4 %	
Kontorer og bemanning								
	177		168	Antall årsverk	168		177	
	15		15	Antall kontorer	15		15	
Nedskrivninger og mislighold								
	0,8		0,4	Netto mislighold i % av brutto utlån	0,3		0,6	
	0,7		0,6	Sum totale nedskr. i % av brutto utlån	0,5		0,5	
	0,2		0,3	Tap på engasjement i % av brutto utlån	0,2		0,2	
Egenkapitalbevis								
	47,2		55,0	Børskurs, kroner per egenkapitalbevis	55,0		47,2	
	6,7		7,0	Pris/resultat per egenkapitalbevis	6,3		6,1	
	0,6		0,7	Pris/bokført egenkapital	0,7		0,6	
	75,1		75,1	Egenkapitalbevisbrøk 31.12	75,1		75,1	
	76,3		80,9	Egenkapital per egenkapitalbevis	83,2		78,5	
	7,0		7,9	Resultat per egenkapitalbevis, i kroner	8,7		7,8	
	1,8		2,5	Kontantutbytte, i kroner				
	5,2		5,4	Avsatt til utjevningsfond, i kroner				

Årsberetning 2014

Innledende kommentar

Helgeland Sparebank er en selvstendig sparebank med Helgeland som sitt primære markedsområde og den eneste banken med hovedkontor i regionen. Banken har en solid og i hovedsak lokalt basert egenkapital. Nærhet til kundene gjennom et desentralisert kontornett, komplett banktilbud og kunnskap om lokale forhold er bankens viktigste konkurransefordeler.

2014 har vært et år med lav vekst. Redusert utlånsvekst i bedriftsmarkedet er som planlagt, men utlånsveksten i personmarkedet ble lavere enn forventet. Bankens sterke markedsposisjon kombinert med faglig kompetanse blant bankens rådgivere og konkurransedyktig pris, gjør at banken er godt rustet til å møte konkurransen fremover.

I november 2014 ansatte styret i Helgeland Sparebank Lisbeth Flångeng som ny administrerende direktør. Hun hadde da vært konstituert som administrerende direktør siden 1. oktober 2014.

Samtidig ble det besluttet at bankens kunderettede virksomhet fra 2015 vil bli ledet gjennom en personmarkedsdel og en bedriftsmarkedsdel (endret fra region til divisjon). Endringen er et ledd i å styrke konkurransekraften.

Helgeland Sparebank har sammen med tre andre banker (Sparebanken Sør, Sparebanken Sogn og Fjordane og Gjensidige Bank) inngått en omfattende avtale med EVRY om leveranse av betalingsformidlingstjenester.

Avtalen omfatter også fornyelse av kjernesystemer. Med avtalen videreføres samarbeidet om en komplett portefølje av bankløsninger, som vil støtte de fire bankene i deres satsing på å utvikle markedets beste digitale løsninger - uavhengig av kanal.

Den nye avtalen gjelder med virkning fra 1.1. 2015 og løper til 31.12. 2019. Avtalen har en opsjon på forlengelse med ytterligere to år.

Om Helgeland Sparebank

Historikk

Helgeland Sparebank ble dannet ved sammenslutning av Vefsn Sparebank, Herøy Sparebank, Brønnøysund Sparebank, Velfjord Sparebank og Vevelstad Sparebank den 1. april 1977. Den eldste av disse bankene var Vefsn Sparebank, som ble opprettet så tidlig som i 1860. I 1982 ble også Vega Sparebank og Brønnø Sparebank fusjonert inn i Helgeland Sparebank. I 2005 ble den omtrent like store Sparebanken Rana fusjonert inn i Helgeland Sparebank.

Konsernets virksomhetsområde

Helgeland Sparebank er et uavhengig og børsnotert finanskonsern som driver tradisjonell bank- og finansieringsvirksomhet på Helgeland, med formidlingssalg av spare-, plasserings- og forsikringsprodukter, leasing og salgspant.

Banken har 15 kontorer i 13 kommuner på Helgeland og er den 12. største sparebanken i Norge. Konsernet betjener i hovedsak personmarkedet, næringsliv og offentlig sektor på Helgeland

Helgeland Sparebank har en sterk og ledende markedsposisjon innenfor personkundemarkedet, med en markedsandel på rundt 50 % av alle boliglånskunder på Helgeland. Bankens primære markedsområde er Helgeland, men gode personkunder med tilknytning til Helgeland, kan innvilges finansiering. Konkurransen er betydelig i hele markedsområdet. Helgeland Sparebank tilbyr rådgivning og gode finansielle løsninger til sine kunder gjennom kompetente rådgivere. Banken har et stort distribusjonsnett på Helgeland, samt gode løsninger for å betjene kunder i digitale kanaler. Helgeland Sparebank har som mål at alle PM rådgivere skal være autoriserte finansielle rådgivere.

Helgeland Sparebank har også en sterk markedsposisjon overfor små- og mellomstore bedrifter, med en markedsandel på godt over 50 %.

I landbrukssegmentet, som tradisjonelt er et lavrisikosegment, er banken ledende med en markedsandel opp mot 75 %. Kundeporteføljen består av små og mellomstore bedrifter innen ulike næringer. Bankens rådgivere har spisskompetanse innen mange bransjer, og gir næringslivet tilgang til profesjonell rådgivning. Bankens markedsområde er Helgeland, og kun unntaksvis følges gode bedriftskunder ut av regionen.

Bankens heleide boligkredittselskap, Helgeland Boligkreditt AS, utsteder obligasjoner med fortrinnsrett og sikrer konsernet konkurransekraft på beste boliglån gjennom billigere innlån.

Konsernet driver også eiendomsutleie gjennom ANS Bankbygg Mo, AS Sparebankbygg, Helgeland Sparebanks Eiendomsselskap AS og Helgeland Utviklingsselskap AS, som alle er heleide datterselskap av banken. Banken eier 53 % av eiendomsselskapet Storgt. 73 AS.

Banken har strategisk eierskap i det tilknyttede regionale investeringsselskapet Helgeland Invest AS (48 prosent), samt i eiendomsmeglerselskapet Eiendomsmegleren Helgeland AS (34 prosent). Banken har strategiske eierposter i forsikringsselskapet Frende Holding AS, verdipapirforetaket Norne Securities AS og leasingselskapet Brage Finans AS.

Helgeland Sparebank er registrert i Foretaksregisteret med organisasjonsnummer 937 904 029. Besøksadressen for bankens hovedkontor er Jernbanegata 15, 8622 Mo i Rana, mens postadressen er Postboks 68, 8601 Mo i Rana. Telefonnummer er 75 11 90 00.

ÅRSBERETNING

Eierstyring og selskapsledelse

Helgeland Sparebanks prinsipper og policy for eierstyring og selskapsledelse skal sikre at bankens virksomhetsstyring er i tråd med allmenne og anerkjente oppfatninger og standarder, samt lover og forskrifter. God virksomhetsstyring i Helgeland Sparebank omfatter de verdier, mål og overordnede prinsipper som banken styres og kontrolleres etter. Dette for å sikre et godt samspill mellom bankens ulike interessenter som egenkapitalbevisiere, långivere, kunder, ansatte, styringsorganer, ledelse og samfunnet for øvrig.

Virksomhetsstyringen skal sikre en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir iverksatt og nådd. Konsernets prinsipper og rammer for intern kontroll og risikostyring er nedfelt i egne styringsdokumenter som årlig gjennomgås av styret. Styringsdokumentene er konsernets interne rammeverk for god styring og kontroll, og policyen gir føringer for konsernets overordnede holdninger til risikostyring.

Styret i Helgeland Sparebank legger vekt på å etterleve prinsippene som er gitt i Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse i virksomhetsstyringen.

Helgeland Sparebank har sammenholdt egen policy med den reviderte norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse. Det er styrets oppfatning at bankens virksomhetsstyring er tilfredsstillende og i overensstemmelse med Norsk Anbefaling.

Det er i 2014 avholdt 13 styremøter i banken. Oppfølging av driften, strategi, strukturendringer og risiko- og kapitalstyring har vært styrets fokusområder.

Styret har utarbeidet en årsplan for sitt arbeid, og det legges vekt på å sikre tilstrekkelig kunnskap og kompetanse blant styrets medlemmer. Det er gjennomført egevaluering av arbeidsform, kompetanse, prioriteringer og samarbeid mellom styre og ledelse.

Styret har som et ledd i sitt arbeid nedsatt revisjonsutvalg og risikoutvalg. Utvalgene skal se til at Helgeland Sparebank har en uavhengig og effektiv intern og ekstern revisjon, samt at regnskaps- og risikorapportering er i samsvar med lover og forskrifter. Medlemmene i revisjonsutvalget er Thore Michalsen (leder) og Ove Brattbakk - og fra 1. oktober ble revisjonsutvalget utvidet med ett medlem; Stein Andre Herigstad-Olsen. De samme personene fungerer også fra 1. oktober 2014 som bankens risikoutvalg. Revisjonsutvalget har hatt 10 møter for regnskapsåret 2014, risikoutvalget har hatt 2 møter.

En fyldig redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse finnes i eget kapittel i årsrapporten.

Årsregnskap 2014

Regnskapsprinsipper

Helgeland Sparebank utarbeider konsernregnskapet og morbanken sitt regnskap i samsvar med IFRS (International Financial Reporting Standards). Konsernregnskapet fremkommer ved konsolidering av morbanken og datterselskapene. Nærmere beskrivelse av regnskapsprinsippene er gitt i noter til årsregnskapet.

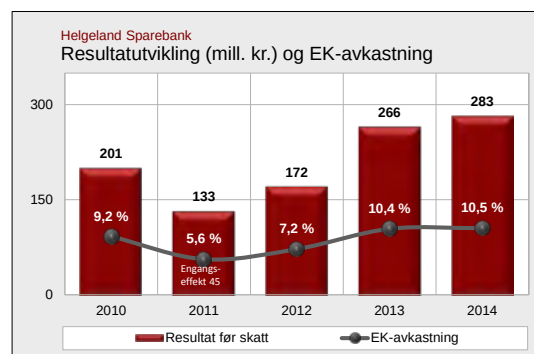
I årsregnskapet er forutsetningen om fortsatt drift lagt til grunn. Konsernet er ikke involvert i rettsvister som vurderes å ha betydning for konsernets soliditet eller lønnsomhet. Styret kjenner ikke til forhold etter årsskiftet som har vesentlig betydning for årsregnskapet.

Tallene det refereres til er konserntall med mindre det er angitt at de gjelder morbanken.

Konsernet Helgeland Sparebank har et resultat før skatt på 283 mill kr. Dette er en resultatforbedring på 17 mill kr sammenlignet med tilsvarende periode i fjor.

- Basisdriften er styrket gjennom økt nettorente med 19 mill kr. I prosent av gjennomsnitt forvaltningskapital er nettorenten på samme nivå som for 2013
- Økte inntekter fra tilknyttet selskap og gevinst aksjer bidrar samlet med 33 mill kr.
- Økte kostnader i siste kvartal, delvis engangskostnader
- Nedskrivning på utlån er på et moderat nivå
- Fortsatt redusert utlånsvekst. Veksten i personmarkedet er noe lavere enn forventet. Banken har iverksatt en rekke tiltak for å ta sin del av veksten.
- God innskuddsvekst og høy innskuddsdekning
- Ren kjernekapital er styrket og ligger godt over regulatoriske krav

Egenkapitalavkastningen ble 10,5 (10,4) % etter skatt, dette er godt over måltall på 10 %,

Resultat per egenkapitalbevis ble kr 8,70 i konsernet og 7,85 i morbanken.

Det er foreslått kontantutbytte på kr. 2,50 (1,80) pr EK-bevis, dette gir en utbyttegrad 31,8 (25,6) % og eierbrøken er uendret med 75,1 %.

ÅRSBERETNING

Nøkkeltall 31.12.14

(sammenligning per 31.12.13)

- Nettorente 1,75 (1,74) %
- Kostnader i % av inntekter 44,6 (44,5) %
- Nedskrivninger på utlån 0,17 (0,13) %
- 12 mnd utlånsvekst 0,6 (4,4) %
- 12 mnd innskuddsvekst 5,7 (15,9) %
- Ren kjernekapitaldekning 13,4 (12,3) %
- Totalkapitaldekning 17,2 (16,0) %

Nettorenten

Konsernets hovedinntektskilde er nettorenten. Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter ble 458 mill kr, mot 439 mill kr per 31.12.13. Dette er en forbedring på 19 mill kr. I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital ble nettorenten 1,75 % som er på samme nivå som 2013. Banken har i løpet av 2014 gjennomført tre renteendringer. Reduksjon av utlånsrenten på boliglån og innskuddsrenten med virkning fra medio juni og ytterligere markedstilpasning av innskuddsrenten i september og desember. Dette for å møte konkurransen i personmarkedet. Endring i utlånsrenten sikringsfondsavgiften er belastet med 4 bp i 2014. Gjennom Helgeland Boligkreditt AS har konsernet tilgang til lavere innlånskostnader gjennom utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett.

Netto provisjonsinntekter

Netto provisjonsinntekter har økt med 5 mill kr, fra 77 mill kr i 2013 til 82 mill kr i 2014. Økningen er først og fremst provisjon fra bankens forsikringssalg og betalingsformidling. I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital har banken opprettholdt nivået på 0,31 (0,31) %.

Banken eier 7,9 % av forsikringsselskapet Frende Holding AS. Selskapet eies sammen med 14 andre sparebanker. I leasingselskapet Brage Finans AS er Helgeland Sparebank sin eierandel på 10 %, selskapet eies sammen med ni andre sparebanker.

Bankens eierskap i produktselskapene er med og kompletterer bankens tjeneste- og produktspekter. Breddesalg med fokus på forsikring og leasing vil fortsatt være et satsningsområde for banken.

Netto verdiendring og gevinst/tap på finansielle instrumenter

Netto verdiendring på finansielle instrumenter er inntektsført med 44 mill kr. Sammenlignet med 31.12.13 er dette en økning på 30 mill kr. Økningen er i stor grad knyttet til gevinst på aksjepost i Nets på 16 mill kr og inntekter fra tilknyttet selskap på 20 mill kr.

(Verdiendringer som ikke kan tas over resultat er ført under utvidet resultat, jfr. gjeldende regnskapsprinsipper).

Andre driftsinntekter

Andre driftsinntekter utgjør 7 mill kr, som er likt med 2013. Dette er i hovedsak inntekter på solgte tjenester og leieinntekter bygg.

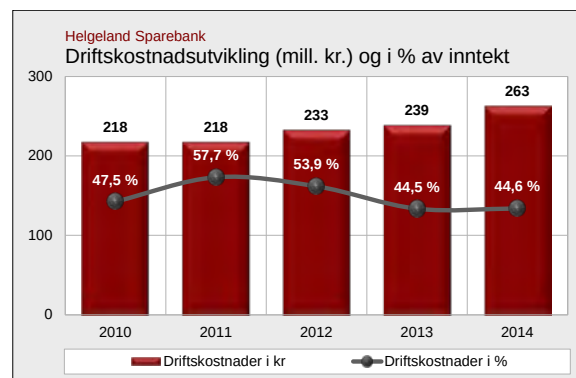
Driftskostnader

Samlede ordinære driftskostnader ble 263 mill kr mot 239 mill kr i 2013. Dette er en kostnadsøkning på 24 mill kr. Det

er i 2014 kostnadsført ett års sluttlønn og pensjon til tidligere administrerende direktør på til sammen 3,7 mill kr, samt ekstra gave til ansatte på 2,2 mill kr. Endringer i ordningen med differensiert arbeidsgiveravgift (fra 01.07.14) har påført banken økte kostnader på 5,3 mill kr i 2014.

Pensjonskostnaden på de ansattes pensjonsordning har økt med 5 mill kr, IT- kostnader med 4 mill kr og vedlikehold av bygningsmasse i datterselskaper 5 mill kr.

Det er iverksatt flere tiltak for å kompensere for kostnadsøkningen. Kontanttjenesten i kassene er avviklet fra januar 2015. Dette, i tillegg til naturlige avganger som ikke er erstattet, har redusert bemanningen fra 177 til 168 årsverk.

Driftskostnader i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital er økt fra 2013 og ble 1,01 (0,95) %, kostnader målt mot inntekter ble tilnærmet uendret med 44,6 (44,5) %.

Kostnadsførte nedskrivninger på engasjement

Det er kostnadsført moderate nedskrivninger i 2014, totalt 44 (32) mill kr. Resultatførte nedskrivninger fordeler seg med 41 mill kr i bedriftsmarkedet, 2 mill kr i personmarkedet og 1 mill kr i nedskrivninger på grupper av utlån.

I prosent av brutto utlån utgjør resultatførte nedskrivninger 0,21 (0,15) %.

Utvidet resultat

Økt pensjonsforpliktelse er belastet egenkapitalen med 44 mill kr (fratrasket utsatt skatt). Denne økningen er i hovedsak en effekt av redusert diskonteringsrente.

Balanseutviklingen (konsern)

Forvaltningskapitalen utgjør 25,8 mrd kr. De siste 12 månedene er forvaltningskapitalen redusert med 162 mill kr eller -0,6 (5,7) %. Reduksjon av forvaltningskapitalen er en konsekvens av lavere vekst og tilpassede likviditetsreserver.

Kontantstrøm

Kontantstrømoppstillingen viser hvordan Helgeland Sparebank har fått tilført likvide midler og hvordan disse er brukt, og er utarbeidet med utgangspunkt i brutto kontantstrømmer fra operasjonelle aktiviteter, investerings- og finansieringsaktiviteter.

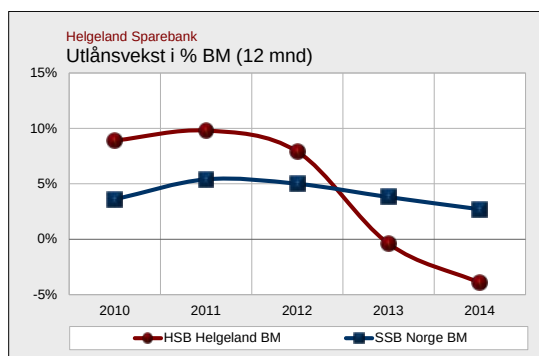
Utlånsveksten i 2014 har i hovedsak vært finansiert av økte kundeinnskudd.

ÅRSBERETNING

Engasjement

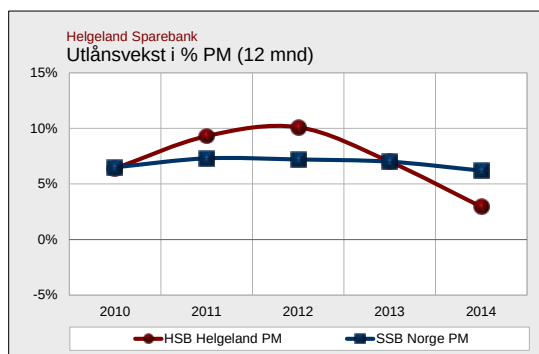
Brutto utlån ved årets slutt var 20.828 (20.708) mill kr. I konsernets utlånsvolum inngår 4.218 (4.804) mill kr som er overført til Helgeland Boligkreditt AS, dette utgjør 20,3 % av brutto utlån.

De siste 12 månedene har utlånene økt med 120 mill kr, eller 0,6 (4,4) %. I tråd med målsetting har banken styrt mot en lav vekst i bedriftsmarkedet i 2014, og utlån til bedriftskunder er redusert med -3,9 (-0,4) % over 12 måneders perioden. Estimert vekst i bedriftsmarkedet, fratrukket tiltak i form av avlastning for å styrke kapitaldekningen, ville ha vært på ca. 2,4 %.

Av brutto utlån utgjør 13.982 mill kr eller 67,1 (65,6) % lån til personkunder. Veksten i personmarkedet de siste 12 mnd. ble 3,0 (7,9) % og er noe lavere enn forventet.

Av totale utlån er 83,8 (83,2) % lånt ut til kunder på Helgeland. Boligprisene på Helgeland har historisk hatt en svakere utvikling enn i landet for øvrig, og pris pr kvm er fortsatt på et lavere nivå.

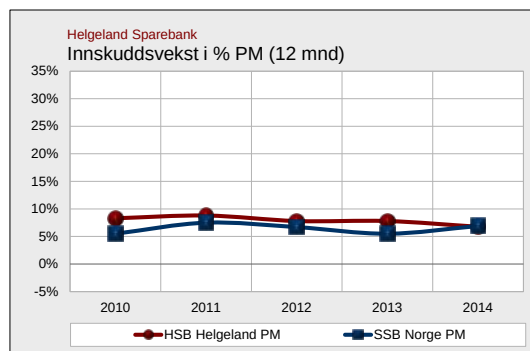

Innskudd fra kunder

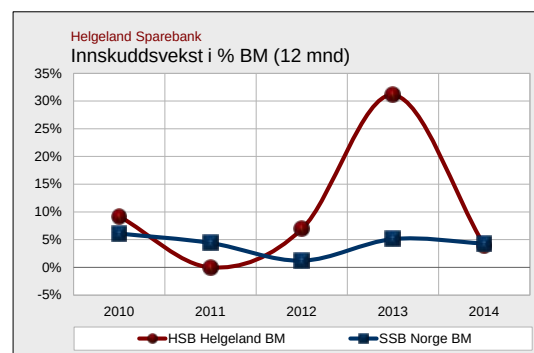
De siste 12 månedene har innskuddene økt med 736 mill kr, eller 5,7 (15,9) %. Konsernet har en stabil og lokal innskuddsmasse, hvorav 91,6 (92,2) % er innskudd fra kunder på Helgeland. Den generelle innskuddsveksten er opprettholdt som et resultat av tiltak med fokus på sparing. Innskuddsdekningen er betydelig styrket, og ble 65,9 (62,7) % i konsernet og 83,8 (83,0) % i morbanken.

12 måneders innskuddsvekst fra personkunder ble 6,8 (7,8) %. Av totale innskudd på 13,7 milliarder kroner er 8,5 milliarder kroner eller 61,6 (61,0) % innskudd fra personkunder.

Stor andel av PM- innskudd under 2 mill. kr. (i underkant av 60 % av samlet innskuddsvolum)

12 måneders innskuddsvekst i bedriftsmarkedet ble 4,0 (31,1) %. Veksten i 2013 var spesielt høy som følge av en ny stor lokal næringslivskunde.

Finansiering

Innskuddsdekningen er godt over måltall og innskudd fra kunder er en viktig finansieringskilde.

Konsernet har en god og langsiktig finansiering med diversifisering mellom ulike finansieringskilder. Ved utgangen av kvartalet var andel innlån over ett år 83,8 (80,7) %.

Bankens heleide boligkreditselskap, Helgeland Boligkreditt AS, er strategisk viktig som finansieringskilde for å kunne utstede obligasjoner med fortrinnsrett (OMF).

Tilrettelegging av godkjente boliglån for overføring til bankens boligkredittforetak har høy oppmerksomhet.

Rating

Helgeland Sparebank er ratet av Moody's. Bankens rating er Baa2 med "negative outlook". Obligasjoner utstedt av Helgeland Boligkreditt AS ratet hos Moody's har rating Aaa.

Egenkapitalbevis – HELG

Egenkapitalbeviskapitalen utgjør 935 mill kr og er fordelt på 2.090 eiere. Note 39.3 viser oversikt over de 20 største egenkapitalbeviserne. Sparebankstiftelsen Helgeland gjennomførte siste del av nedsalget i 2014 og eier nå 35,3 % av egenkapitalbevisene i HELG.

Kursen på bankens egenkapitalbevis var per 31.12.14 kr 55,00 som er en økning på kr 7,80 per egenkapitalbevis eller 16,5 % siden forrige årsskifte.

ÅRSBERETNING

Utbyttepolitikk

Gjeldende utbyttepolitikk ble sist vedtatt i styret i Helgeland Sparebank juni 2014.

Utbyttepolitikken lyder som følger:

Helgeland Sparebank sitt mål er å forvalte konsernets ressurser på en måte som gir egenkapitalbeviserne en tilfredsstillende samlet avkastning i form av utbytte og verdistigning.

Overskuddet vil bli fordelt mellom eierandelskapitalen (egenkapitalbeviserne) og grunnfondskapitalen (tidl. sparebankens fond) i samsvar med deres andel av bankens egenkapital.

Inntil halvparten av eierandelskapitalens andel av overskuddet kan utbetales som utbytte, og tilsvarende inntil halvparten av grunnfondskapitalens andel av overskuddet kan utbetales som gaver eller overføres til stiftelse(r). Resterende del av overskuddet overføres henholdsvis utjevningsfondet og grunnfondet.

Konsernets egenkapitalutvikling og soliditet vil bli tillagt vekt ved fastsettelse av utbyttensnivå, samt forventet resultatutvikling i en normalisert markedsituasjon, eksterne rammebetingelser og behov for kjernekapital.

Disponering av resultat i morbanken

Morbankens regnskap danner grunnlag for disponering av overskuddet. I morbankens resultat inngår utbytte fra datterselskaper og tilknyttede selskaper. (I konsernregnskapet foretas full konsolidering av datterselskaper og resultatandel fra tilknyttede selskaper konsolideres etter egenkapitalmetoden. Utbytte inngår derfor ikke i konsernets resultat).

Morbankens resultat etter skatt (utbyttegrunnlaget) utgjør 196 millioner kroner.

Med bakgrunn i de regulatoriske kravene til bankene om å styrke den rene kjernekapitaldekningen, har styret valgt å foreslå et redusert utbyttensnivå også for 2014. Dette er i tråd med bankens kapitalplan. Styrket egenkapital over drift samt lav vekst tillater høyere utdelingsgrad enn 2013.

Forslag til overskuddsdisponering:

Utdelingsgrad 31,8 (25,6) %.(Fordelingen mellom eierandelskapitalen og grunnfondet er uendret med 75,1 %).

Utbyttemidler

- 46,7 millioner kroner i kontantutbytte, som tilsvarer kr 2,50 per egenkapitalbevis
- 15,5 millioner kroner til gavefond / gavestiftelse

Styrking av egenkapitalen

- 100,0 millioner kroner til utjevningsfond, som tilsvarer kr 5,35 per EK-bevis
- 33,2 millioner kroner til grunnfondet

Utbytte utbetales til de egenkapitalbeviserne som er registrert som eiere per 25.03.15. Bankens egenkapitalbevis noteres ex utbytte 26.03.15.

Risiko- og kapitalstyring

Risiko- og kapitalstyring støtter opp under konsernets strategiske utvikling og ambisjoner. Hovedmålsettingen er å sikre realisering av konsernets finansielle og operasjonelle mål. Uansett hvor god risikostyringen er vil det kunne oppstå uventet tap som krever at konsernet har tilstrekkelig egenkapital. Som en del av risikostyringsarbeidet er det for de ulike risikoområdene vurdert behov for tilleggskapital. Vurderingene er underbygget med ulike interne vurderinger og beregningsmodeller. Dette er oppsummert i bankens interne kapitalbehovsvurderingsprosess (ICAAP).

Risikokategorier og definisjoner:

- Kredittrisiko: risikoen for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne til å oppfylle sine forpliktelser
- Likviditetsrisiko: risikoen for at konsernet ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser ved forfall.
- Markedsrisiko: risikoen for tap som følge av endringer i markedspriser knyttet til aktiviteter og posisjoner i verdipapirer (renter og aksjer) og valuta
- Operasjonell risiko: risiko for direkte eller indirekte tap grunnet svikt i interne rutiner, systemer og prosesser, utilstrekkelig kompetanse, skader på eiendeler, driftsavbrudd, systemfeil, internt eller eksternt bedrageri.

Risikostyringen er sentral i den daglige driften og i styrets løpende arbeid. Risikoen styres primært gjennom policy og retningslinjer, rammer, fullmakter, rapporteringskrav og krav til kompetanse.

Styret fastsetter konsernets kredittstrategi som dekker kredittrisiko, og konsernets finansstrategi som dekker likviditetsrisiko og markedsrisiko. Banken har kredittutvalg og finansutvalg for styring og oppfølging av risiko i tråd med styringsrammer og fullmakter gitt av styret.

Bankens risikostyringsenhet utgjør fire årsverk. Direktør risikostyring er direkte underlagt adm. direktør og har ansvaret for å overvåke og koordinere den samlede risikostyringen i banken. I enkelte definerte saker rapporterer direktør risikostyring direkte til styret.

Konsernets internrevisjon utgjør ett årsverk og er direkte underlagt styret. Intern revisor skal vurdere om det er etablert betryggende rutiner på de viktigste områder i banken for å redusere risiko. Styret godkjenner årlig intern revisors instruks og arbeidsplan. Intern revisor kan benytte eksterne tjenester ved behov.

Kredittrisiko

Konsernets strategi på kredittområdet er utledet fra den overordnede strategien og inneholder retningslinjer for fordeling av utlån mellom person- og bedriftsmarkedet,

ÅRSBERETNING

eksponering innenfor bransjer (konsentrasjonsrisiko) og geografiske begrensninger. Kredittstrategien evalueres årlig, endringer ble vedtatt og implementert i september 2014.

Kredittrisikoeksponeringen styres og følges opp gjennom regelmessige analyser av misligholdsutviklingen i konkrete bransjer, geografiske områder, låntakeres og potensielle låntakeres evne til å betjene renter og avdrag, samt en vurdering av den sikkerhet som ligger til grunn for lånet. For løpende oppfølging av risiko i styret er det definert et sett av rapporter som fremlegges med ulike frekvenser.

Samlet kapitalbehov for kredittrisiko framkommer i konsernets ICAAP. Toleransenivå for kredittrisiko er definert for utvalgte bransjer og områder. Styringsnivå for bedriftsmarkedsporteføljen er etablert og etterlevelse rapporteres periodisk. Stresstester anvendes for å vurdere tapspotensialet i kredittporteføljen som følge av stort fall i eiendomspriser.

Risikoen i personmarkedsporteføljen har over tid vært lav og stabil. Boligprisutviklingen viser at prisøkning på solgte eneboliger på Helgeland over tid har vært betydelig lavere enn de største byene. 98 % av personmarkedsporteføljen er sikret i bolig.

Risikoen i bedriftsmarkedsporteføljen er stabil. Brutto utlån til bedriftsmarkedet ble i 2014 redusert med 3,9 %, dette i tråd med bankens styringsmål for samlet vekst.

Banken har en mindre portefølje av garanterte valutalån, motverdien i NOK utgjorde pr 31.12.14 140 mill. Porteføljen er fordelt på en rekke kunder hvor sikkerhet er stilt i fast eiendom og/eller innskudd. Kredittrisikoen i denne porteføljen vurderes som lav.

Banken har i 2014 videreført årlig validering av modellen for beregning av gruppenedskrivninger basert på egne scoremodeller. Modellen baserer seg på sannsynlighet for mislighold og tapsgrad gitt at et engasjement går i mislighold. Modellen benyttes av flere andre sparebanker som samarbeider om validering og eventuell justering av parametrene. Valideringen viser at scoremodellene er tilfredsstillende og at den differensierer godt mellom kunder med ulik risiko.

Kostnadsførte nedskrivninger i 2014 ble 44 mill kr mot 32 mill kr i 2013. Gruppenedskrivningen er økt med 1 mill kr i 2014. Totalt er nedskrivningene noe høyere enn tilsvarende periode i fjor, men er fortsatt på et relativt moderat nivå og utgjør 0,21 % av brutto utlån.

Sum netto misligholdte (>90 dager) og tapsutsatte engasjement ble 109 (129) mill kr, tilsvarende 0,6 (0,5) % av brutto utlån.

Med bakgrunn i Finanstilsynets utlånsforskrift og interne retningslinjer, følges engasjement løpende med henblikk på identifisering av mulige tapsutsatte engasjementer.

Det er sterkt fokus og faste gjennomganger i hele organisasjonen på kvalitet i kredittarbeidet og for å bedre forståelsen av god styring og kontroll. Etterlevelse i enkeltsaker sikres bl a gjennom ledernes nøkkelkontroller og arbeidsdeling rådgivere/etterbehandlere. For styring og overvåkning av risiko i næringslivsporteføljen gjennomføres løpende vurdering av kundeforhold, betalingsevne og sikkerhet ved låneopptak, samt gjennomganger i bankens kredittutvalg. For overvåkning av utvikling av risiko i personkundeporteføljen foretas kvartalsvise analyser av bonitet på nyinnvilgende lån og på totalporteføljen.

Risikofordelt utlånsportefølje fordelt på lav, middels og høy risiko rapporteres basert på scoremodellene.

Tett oppfølging av større næringslivskunder, overvåkning av misligholds sannsynlighet i porteføljen og for konkrete definerte bransjer, er videreført som prioritert fokusområde for banken.

Maksimal grense for et enkelt engasjement, fastsatt av Finansdepartementet, er 25 % av konsernets ansvarlige kapital. Ved utgangen av 2014 hadde konsernet 3 kundegrupperinger hvor innvilget engasjement samlet sett var ut over 10 % av ansvarlig kapital.

Likviditetsrisiko

Styret har vedtatt en strategi for likviditetsstyring som angir hensikt, styringsmål og risikotoleranse for styring av likviditetsrisiko. Strategien har som hovedformål å sørge for at konsernet har en forsvarlig likviditetsstyring som bidrar til å sikre konsernets evne til å innfri sine betalingsforpliktelser. Likviditetsstrategien gjennomgås årlig av styret. Det har vært lagt særlig vekt på likviditetsrisiko og nye regulatoriske krav til likviditetsstyring i banker, som blir implementert gradvis i likviditetsstyringen.

Likviditetsrisikoen reduseres gjennom å spre innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. I styringen av konsernets likviditetsrisiko anvendes målkrav for likviditetsindikator 1 (i henhold til retningslinjer fra Finanstilsynet), langsiktig finansieringsgrad, innskuddsdekning og krav til likviditetsbufferkapital. Liquidity Coverage Ratio – LCR (svært likvide eiendeler i % av netto likviditetsutgang i et stresset scenario på 30 dager). LCR ble innført som styringsparameter fra og med 2013 og banken følger gjeldende opptrappingsplan.

Styret har for 2014 fastsatt et minstekrav til likviditetsindikator 1. Indikatorverdien skal være minst på høyde med referansebankenes verdi. Dette minstekravet har vært i samsvar med Finanstilsynets krav. Med virkning fra 3. kvartal 2014 har Finanstilsynet innført faste referanseverdier for likviditetsindikatoren og forutsetter nå at indikatorverdien bør ligge over 105 %. Per 31.12.14 var likviditetsindikator 1 på 111,5 (110,6) %. Styret har også fastsatt at andel langsiktig innlån i % av samlede innlån skal utgjøre minst 70 %. Per 31.12.14 var andel langsiktig finansiering 83,8 (80,7) %, som er godt over målkravet.

For å begrense konsernets likviditetsrisiko har banken likviditetsreserver i form av kontanter, innskudd i Norges Bank

ÅRSBERETNING

og andre banker, likvide egenkapitalinstrumenter, plasseringer i pengemarkedsfond, rentebærende verdipapirer, samt ubenyttede trekkrettigheter. Det er fastsatt minstekrav til nivå på likviditetsbufferne i konsernets likviditetsstrategi. Konsernet har de siste årene gradvis økt både kvaliteten og nivået på likviditetsbufferne, og vil gradvis ytterligere tilpasse bufferne til kommende nye likviditetsbufferkrav i henhold til Basel III. Pr 31.12.14 utgjorde likviditetsbufferkapitalen 16,7 (17,4) % av forvaltningskapitalen. Konsernets samlede likviditetsbufferkapital vurderes å være tilfredsstillende

Innskuddsdekningen er et viktig parameter for oppfølging av likviditetsrisiko. Styret har fastsatt minstekrav til innskuddsdekning, og dette kravet var innfridd gjennom hele 2014.

Helgeland Boligkreditt AS ble etablert i 2008 og er et heleid datterselskap. Selskapet er en viktig finansieringskilde for konsernet i tillegg til øvrige innlånskilder. Per utgangen av 2014 har banken overført godt sikrede boliglån for vel 4.218 (4.804) mill kr til boligkreditselskapet, 20,3 % av brutto utlån. Overdekning i sikkerhetsmassen i selskapet anses å være god og var på 29 (23)% ved utgangen av året. Gjennomsnittlig belåningsgrad for lånemassen var på 52 (52) %.

Markedsrisiko

Styret har vedtatt en strategi for markedsrisiko som fastsetter rammer og overordnet mål for konsernets markedsrisikotoleranse, samt rammer for rente-, kredittspread og aksjepriserisiko. Strategien revideres årlig. Konsernet har ingen aktive handelsporteføljer innenfor renter, aksjer eller valuta.

Renterisikoen styres mot det ønskede nivå gjennom rentebindingen på rentebærende verdipapirer og innlån (sertifikater og obligasjoner), samt ved bruk av rentebytteavtaler (renteswapper) for å redusere renterisiko knyttet til fastrentelån. Renterisikoen er på et lavt nivå.

Konsernet har en relativt konservativ strategi for plasseringer i rentebærende verdipapirer, hvor hovedformålet er å sikre en tilfredsstillende likviditetsbufferkapital for konsernet. Det er stilt krav om utsteders rating. I tillegg er det fastsatt maksimal ramme for durasjon på rentebærende verdipapirportefølje, samt at sammensetningen skal være diversifisert mellom ulike bransjer/typer utstedere.

Bankens posisjoner i aksjer er i hovedsak strategisk motivert gjennom investeringer i aksjer i datterselskaper, tilknyttede selskaper, produktselskaper og lokale investeringsselskaper. Markedsrisikoen knyttet til disse aksjeinvesteringene vurderes å være moderat.

Valutarisiko

Helgeland Sparebank er ikke valutabank, og konsernet har ingen aktive valutaporteføljer. Konsernets valutarisiko er derfor ubetydelig.

Operasjonell risiko

God intern kontroll og kvalitetssikring er en forutsetning for tilfredsstillende håndtering av operasjonell risiko.

Styringsdokumentene og kontrollsystemene er bygget opp for å ivareta effektiv drift, risikokontroll, fornuftige forsiktighetshensyn, korrekt finansiell- og ikke finansiell informasjon, compliance av lover og retningslinjer, og interne retningslinjer og strategier.

Det gjennomføres risikovurdering på alle nivå. Risikovurderingen dokumenteres på overordnet nivå, og gir også oversikt over prosess og nøkkelkontroller i de operative funksjonene. Fokus på systemer og prosesser i de operative funksjonene bidrar til stadig økt fokus på kvalitet og effektivitet, så vel som målrettet drift i konsernet. Dette summeres opp i krav om å holde en viss ansvarlig kapital som sikkerhet for framtidig forventede tap, som konsernet kan bli påført som følge av operasjonell risiko. Vurdert ut fra organisasjonens kompetanse, organisering og ansvarsdeling, samt konsernets inntjening og soliditet, mener styret at konsernets samlede risikoeksponering er forsvarlig.

Compliance

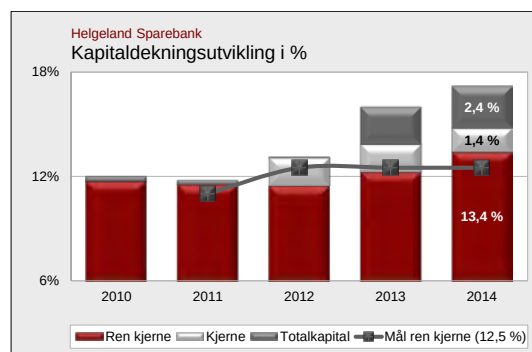
Det er konsernets grunnleggende holdning at driften skal innrettes i tråd med gjeldende lover og regler. MiFID-reglene, autorisasjon av rådgivere, samt generelt økte regulatoriske krav til konsernets virksomhet, vies stor oppmerksomhet.

Soliditet

Konsernet har styrket sin rene kjernekapitaldekning til 13,4 (12,3) %, som er godt over lovbestemt minstekrav på 10 % fra 1. juli 2014 og 11 % fra 1. juli 2015.

Kjernekapitaldekningen ble 14,8 (13,9) %, totalkapitalen ble 17,2 (16,0) %.

I henhold til IAS19R er estimatavvik på økt pensjonsforpliktelse i bankens ytelsesordning belastet egenkapitalen med 44 mill kr (etter fratrukk utsatt skatt). Økt forpliktelse er i hovedsak en effekt av redusert diskonteringsrente.

Bankens styre har vedtatt en kapitalplan for 2014 - 2018, hvor tilfredsstillende av de nye kapitalkravene i Norge som følge av CRD IV er sentralt. Styret har fastsatt kapitalmål, der målsettingen er en ren kjernekapitaldekning for konsernet på minst 12,5 % og en totalkapitaldekning på minst 18 %. Nye målkrav revideres i hht CRD IV krav i forbindelse med bankens strategiprosess våren 2015.

Konsernet har vridd utlånsveksten i større grad til PM, noe som isolert sett er positivt for bankens kapitalkrav. Konsernet planlegger fortsatt å styrke den rene kjernekapitalen ved å bygge kapital over drift. Den samlede

ÅRSBERETNING

kapitaldekningen kan bli ytterligere styrket ved bruk av ansvarlig lån og fondsobligasjoner.

Datterselskapene

Helgeland Boligkreditt AS

Helgeland Boligkreditt AS er et heleid datterselskap av Helgeland Sparebank. Selskapet ble etablert høsten 2008 for å være bankens foretak for utstedelse av obligasjoner med fortrinnsrett. I henhold til «Forskrift om kredittforetak som utsteder obligasjoner med fortrinnsrett», kan lån som er sikret (med pant i eiendom) innenfor 75 % av forsvarlig markedsverdi overføres fra banken til boligkredittforetaket. Per 31.12.14 var et utlånsvolum på 4.218 (4.804) mill kr overført fra Helgeland Sparebank til boligkredittselskapet. Lavere vekst i morbanken har påvirket utlånsutviklingen i boligkredittselskapet. Av selskapets innlån er 267 (804) mill kr i morbankes eie, mens 3.394 (4.011) mill kr er obligasjoner med fortrinnsrett (OMF) utstedt i verdipapirmarkedet.

Resultat etter skatt ble for 2014 48,1 (50,4) mill kr og egenkapitalen pr 31.12.14 er 342 (344) mill kr. Daglig leder er ansatt med 0,35 årsverk. Øvrige tjenester kjøpes hovedsakelig fra morbanken.

AS Sparebankbygg

Virksomheten består av å eie og drive utleie av lokaler i Storgt. 75 i Brønnøysund, og Helgeland Sparebank er største leietaker. Selskapet er lokalisert i Brønnøy kommune, og Helgeland Sparebank eier 100 % av aksjene i selskapet. For 2014 ble resultat etter skatt -0,3 (-0,2) mill kr og egenkapitalen ved årsskiftet var på 0,3 (0,6) mill kr. Selskapet har ingen ansatte.

Helgeland Sparebanks Eiendomsselskap AS

Selskapet driver utleie av fast eiendom med beliggenhet i Mosjøen i Vefsn kommune, hvor Helgeland Sparebank benytter alle arealer. Selskapet har ingen ansatte. Resultatet etter skatt i 2014 ble 0,6 (0,6) mill kr og egenkapitalen i årsskiftet var på 5,0 (4,4) mill kr. Helgeland Sparebank eier 100 % av aksjene i selskapet.

Helgeland Utviklingsselskap AS

Helgeland Utviklingsselskap AS driver utleie av fast eiendom, kjøp og salg av fast eiendom, samt foretar mindre aksjeinvesteringer i eiendomsmarkedet. Selskapets kontor er lokalisert i Vefsn kommune og Helgeland Sparebank eier 100 % av aksjene i selskapet. Resultat etter skatt i 2014 var på -4,6 (-6,2) mill kr og egenkapitalen i årsskiftet var på 8,5 (10,0) mill kr. Selskapet har ingen ansatte.

ANS Bankbygg Mo

Virksomheten består av å eie og drive utleie av forretningslokaler i Jernbanegata 15 i Mo i Rana. Helgeland Sparebank er største leietaker i bygget, og banken eier 97 % av andelen i selskapet. Selskapet har ingen ansatte. Resultat etter skatt i 2014 ble 0,5 (0,9) mill kr, og ved årsskiftet var egenkapitalen på 48,3 (48,8) mill kr.

Storgata 73 AS

Selskapet er et eiendomsselskap i Brønnøysund i Brønnøy kommune. Helgeland Sparebank eier 52,9 % av aksjene i

selskapet. Resultatandel per 31.12.14 var på -0,4 (0,1) mill kr, og egenkapitalandel 2,1 (2,1) mill kr.

Tilknyttede selskaper

Helgeland Invest AS

Selskapet er et regionalt investeringsselskap på Helgeland. Helgeland Sparebank eier 48,3 % av aksjene i selskapet. Resultatandel (foreløping regnskap) per 31.12.14 var på 25,1 (3,2) mill kr og egenkapitalandelen var 177 (154) mill kr.

Eiendomsmegleren Helgeland AS

Selskapet er markedsledende eiendomsmegler på Helgeland og er Helgeland Sparebank sin samarbeidspartner. Helgeland Sparebank eier 34 % av aksjene i selskapet. Resultatandel per 31.12.14 var på 0,6 (0,9) mill kr og egenkapitalandelen var 1,1 (1,6) mill kr.

Samfunnsansvar

Helgeland Sparebank har et nært og aktivt forhold til sin rolle som samfunnsbevisst lokalbank. Derfor er banken også en stor bidragsyter til samfunnsutviklingen på Helgeland. Dette skjer på flere måter, både gjennom økonomisk støtte til allmennnyttige formål, gjennom informasjon og kunnskapsutveksling som f. eks. magasinet Horisont Helgeland, og gjennom ordinær forretningsvirksomhet særlig knyttet til bedriftsmarkedsvirksomheten. Bankens har en klar visjon om å være en drivkraft for vekst på Helgeland, og arbeider tett med kunder og lokalsamfunn for å utvikle gode ideer og realisere tiltak som skaper aktivitet og framtidstro. Banken ser det som viktig å støtte de ildsjelene som bruker tid og krefter på å skape en meningsfull og innholdsrik oppvekst for barn og ungdom, og som står på for å utvikle lokalsamfunn som grunnlag for bosetning og vekst. Bankens gavemidler fordeles gjennom bankens gavefond og Helgeland Sparebanks Gavestiftelse, som bankens bidrag til å fremme utvikling, optimisme og vekst i bygder og i byer på Helgeland. Det har i en årrekke vært tilbakeført midler til vår region, og for 2014 er det foreslått en avsetning på 16 (11) mill kr til gavefond og gavestiftelse. Helgeland har lavere høyskoleutdannet andel i sin arbeidsstyrke enn landsgjennomsnittet, og banken har sett det som viktig å bidra aktivt i samarbeid mellom utdanning og næringsliv. Derfor har banken brukt betydelige resurser for å stimulere kunnskapstiltak, både FoU tiltak, etterutdanningstiltak og det generelle studietilbudet i det nye Campus Helgeland.

Hensynet til samfunnet ivaretas (jfr. Regnskapsloven § 3-3) herunder menneskerettigheter, arbeidstakerrettigheter, sosiale forhold, ytre miljø og bekjempelse av korrupsjon. (Banken har ikke etablert en samlet strategi for samfunnsansvar med vurdering og måling av oppnådde resultater).

Etikk

Konsernets virksomhet er avhengig av tillit fra kunder, offentlige myndigheter og samfunnet for øvrig. Helgeland

ÅRSBERETNING

Sparebank vektlegger at de ansatte har høy etisk standard. De etiske rettingslinjene er en del av personalhåndboken og gjøres kjent for alle nyansatte.

Medarbeidere og arbeidsmiljø.

Helgeland Sparebank hadde ved årsskiftet 181 ansatte fordelt på våre 15 kontor. Dette utgjør 168 årsverk (inkludert renholdspersonell, vaktmestere og kantineansatte).

Styret er opptatt av at banken skal ha et godt arbeidsmiljø. Bankens medarbeidere, sammen med et desentralisert kontornett er et av bankens viktigste konkurransefortrinn. Trivsel måles årlig gjennom ulike undersøkelser. I 2014 viste arbeidsmiljøundersøkelsen at banken fortsatt har en trivselsindeks som ligger i «topp 10-sjiktet» blant bedrifter i Nord-Europa. Alle bankens ansatte var i 2014 samlet til en helg i Brønnøysund, der foredragsholder Ingebrigt Steen Jensen loset forsamlingen gjennom «det å gjøre en forskjell», et viktig bidrag til intern kulturbygging.

Helgeland Sparebank har lang historie som inkluderende arbeidslivsbedrift, med veletablerte rutiner for oppfølging av medarbeidere. Bankens målsetting er et nærvær på 96,5 %. Sykefraværet er på et lavt nivå, og endte samlet på 4,1 (3,6) %. Fraværet er litt høyere enn året før, men vi ser fortsatt at graderte sykemeldinger, tett oppfølging og god tilrettelegging er en nøkkel til å lykkes på dette området. I 2014 hadde banken tilsyn fra Arbeidstilsynet med tema «forebyggende arbeid på HMS-området». Rapportene fra tilsynsbesøkene var meget tilfredsstillende.

Banken bruker årlig mye ressurser på kompetanseheving; utdanning ved høyskoler, intern opplæring, hospitering og veiledning. Autorisasjoner og godkjenninger via både AFR (autorisasjon rådgivere) og GOS (godkjenning skadeforsikring) er med på å styrke bankens samlede kompetanse. Like viktig er systemer for kontinuerlig vedlikehold av denne kompetansen. Kompetanseheving er et prioritert område for banken.

Det har vært stor interesse for utlyste stillinger og banken har i 2014 rekruttert inn verdifull kompetanse. Helgeland Sparebank har siden oppstart av traineeordningen «Kandidat Helgeland» vært med som traineebedrift. Dette gir banken en unik mulighet til å få rekruttert ung og verdifull kompetanse på bachelor- og masternivå.

Det arbeides aktivt og målrettet for å fremme likestilling og hindre diskriminering. Banken har en handlingsplan for å ivareta likestilling mellom kjønnene. I lederstillinger ønskes en jevn fordeling mellom kjønnene, mens det på medarbeidernivå arbeides for at begge kjønn skal være representert på de ulike kontorene. Det er både positivt og givende med en god miks av kvinner og menn i de ulike enhetene.

I bankens styre og ledergruppe er det lik fordeling menn og kvinner.

Korrupsjon og interne misligheter

I arbeidet med å forebygge og bekjempe uønskede hendelser er det utarbeidet mål, rutiner og tiltak på flere områder. På personalområdet har arbeidet med å forebygge ran- og andre trusselsituasjoner mot medarbeidere fått større fokus. I 2014 håndterte banken to rans- og trusselhendelser mot ansatte.

Banken har videre system for melding av uønskede hendelser både ved rutine for varsling og i avvikssystemet på HMS området.

Hvitvasking og terrorfinansiering

Helgeland Sparebank arbeider systematisk med å avdekke og bekjempe økonomisk kriminalitet. Etablert rutine for hvitvasking ivaretar at bankens hvitvaskingspolicy er i tråd med de lover og regler som gjelder. Myndigheter, kunder og konkurrenter skal ha tillit til bankens profesjonalitet og redelighet. Mistenkelige transaksjoner håndteres i eget system og rapporteres etter egne kriterier til Økokrim.

Miljø

Banken gjennomfører tiltak som skal bidra til å skåne miljøet. Fokus er fortsatt energisparing i egne bygg, søppelsortering, reduksjon i papirbruken med blant annet bruk av nettbrett, samkjøring ved reising mellom kontorene, og mer bruk av videomøteutstyr i møter mellom kontorene og med kunder. Alt teknologisk utstyr håndteres som spesialavfall og leveres i godkjent miljøreturordning. De to største kontorene, Mo i Rana og Mosjøen, er godkjente Miljøfyrtårnsbedrifter.

Konsernets godtgjørelsespolitikk

Alle godtgjørelsesordninger i Helgeland Sparebank utformes i samsvar med lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner og lov om verdipapirhandel med tilhørende forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond. Retningslinjer som omhandler godtgjørelsesordning i Helgeland Sparebank ble sist oppdatert og vedtatt i styret 16.12.14.

Utsiktene fremover

Konkurransesituasjonen er vedvarende sterk, spesielt i personmarkedet. Økning i normrenten gir banken en forbedret konkurransekraft overfor Statens Pensjonskasse som har et betydelig marked på Helgeland. Banken har iverksatt en rekke tiltak for å beholde posisjonen i personmarkedet og ta sin del av veksten i bankens markedsområde. Boliglånsrenten er tilpasset konkurransesituasjonen uten at dette skal svekke nettorenten. Organisasjonen er sterkt fokusert gjennom offensivt markedsarbeid.

ÅRSBERETNING

Privatpersoners vilje til sparing forventes å fortsette i 2015, et lavt rentenivå kan gjøre det mer attraktivt å spare i andre former enn bankinnskudd. Interessen for pensjonssparing er sterkt økende. Utlånsveksten både i person – og bedriftsmarkedet forventes å bli på nasjonalt nivå. Nivået på provisjonsinntekter forventes opprettholdt.

Utfordringen på kostnadsområdet møtes med en rekke tiltak. Bemanningen er redusert med ni årsverk som følge av endret tjenestetilbud på dagligbankområdet/naturlige avganger. Ledige stillinger søkes erstattet gjennom bruk av interne ressurser slik at potensialet for ytterligere reduksjon i årsverk vurderes løpende. Ny avtale med IT-leverandør gir fallende kostnadskurve over avtaleperioden.

Misligholdte og tapsutsatte engasjement er fortsatt relativt lavt sett opp mot brutto utlån, nedskrivninger utlån forventes å bli på nivå med bransjen.

Lav oljepris og usikkerhet i økonomien både nasjonalt og internasjonalt gir generelt sett forventninger om redusert vekst i Norge i 2015. Undersøkelser blant privatpersoner viser at ca halvparten mener Norge kommer til å få en dårligere økonomi i året som kommer.

Lav oljepris og lav kronekurs er imidlertid også positivt for Helgeland med sterk havbruksnæring og store industribedrifter innenfor aluminium, stål og ferrolegeringer. Flere av regionens industriledere gir uttrykk for at et konjunkturskifte vil åpne for nye muligheter, ikke minst fordi erfarne fagarbeidere og ingeniører vil bli tilgjengelig for det øvrige næringslivet. Kombinasjon av regionens ressurser på vannkraft og metallproduksjon gir muligheter ved økt fokus på fornybar energi. En betydelig økt satsning på forskning og utvikling innenfor maritime næringer forventes å øke verdiskapningen innenfor marin sektor i løpet av de nærmeste årene.

Bygg- og anleggssektoren har gode utsikter for 2015 gjennom store offentlige utbygginger som skoler, syke – og aldershjem, Brønnøysundregistrene og ikke minst større samferdselsutbygginger som ny E6.

Arbeidsledigheten er varierende innenfor regionen, samlet ledighet på nivå med Nordland fylke (2,6 % pr 31.12.14) og dermed noe lavere enn landsgjennomsnittet. Befolkningen var i hele 2014 økende særlig i de fire bykommunene. Dette

forventes å fortsette, utfordringen er å tiltrekke seg unge voksne mellom 20 og 40 år.

Samlokaliseringen av utdanningstilbud fra Universitetet i Nordland og Høyskolene i Narvik og Nesna på Campus Helgeland har vært en suksess med for tiden 800 studenter i tillegg til 150 arbeidsplasser.

En viktig pågående prosess er kommunereformen som vil kunne bidra til større og sterkere kommuner som igjen vil øke evnen til å drive næringsutvikling og derigjennom skape nye arbeidsplasser.

Statlige virksomheter gir et stabilt og allsidig arbeidsmarked og den samlede ledigheten forventes fortsatt å holde seg på et lavt nivå.

Boligprisene på Helgeland har historisk sett vært relativt stabile sammenlignet med større byer som for eksempel Bodø, Trondheim og Tromsø. Priser for solgte eneboliger på Helgeland viste i siste kvartal en svak økning fra 2013 til 2014 (1,5 %).

En lav rente gjør det lettere å komme inn på boligmarkedet, og det forventes en fortsatt stabil utvikling i boligprisene i regionen.

Oppsummert synes økonomien på Helgeland å fungere godt på tross av svake konjunkturer i Europa. Vekstpotensialet for eksportbedriftene er bedre i 2015 enn på lang tid, investeringene i infrastruktur er betydelig, flere nye byggeprosjekter er i gang eller vedtatt igangsatt, og regionens naturressurser vil åpne for muligheter særskilt innenfor kraftforedlende industri. En vedvarende svak oljepris og lave konjunkturer vil likevel på litt lengre sikt bety stagnerende og fallende kurve innen olje- og gassaktiviteten og dermed stille krav til omstilling også i vår region.

Takk til bankens ansatte, kunder og samarbeidspartnere

Styret er fornøyd med resultatet som er skapt i 2014, og vil rette en stor takk til alle ansatte for innsatsen de har vist gjennom året. Styret vil også takke bankens kunder og gode forretningsforbindelser for godt samarbeid i året som har gått.

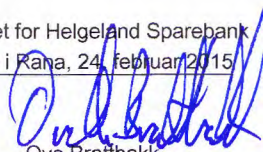

Thore Michalsen
styreleder

Monica Skjellstad

Styret for Helgeland Sparebank
Mo i Rana, 24. februar 2015

Ove Brattbakk
nestleder

Stein Andre Herigstad-Olsen

Gisleiv Øygarden

May Heimdal
ansattes repr.

Lisbeth Flågå
adm. direktør

Eierstyring og selskapsledelse (Corporate Governance)

Eierstyring og selskapsledelse

Bankens policy for eierstyring og selskapsledelse skal sikre at bankens virksomhetsstyring er i tråd med allmenne og anerkjente oppfatninger og standarder, samt lov og forskrift. Policyen beskriver de verdier, mål og overordnede prinsipper som banken styres og kontrolleres etter for å sikre eiernes, innskytternes og andre gruppers interesser i banken. Bankens policy er konkretisert i ulike styringsdokumenter for Helgeland Sparebanks virksomhet. Dette omfatter blant annet bankens samfunnsengasjement, vedtekter, etiske retningslinjer, strategidokument, policydokumenter, budsjett, fullmakter og rammer, rutinebeskrivelser, innsidereglement og egenhandel, rammeverk for styring og kontroll: retningslinjer for systemer og prosesser som fokuserer på risikovurdering og intern kontroll i banken.

Helgeland Sparebanks røtter er dypt forankret i helgelandsk jord, og banken er levende opptatt av det som skjer her. Derfor har banken en visjon om å være en drivkraft for vekst på Helgeland. Dette betyr kort og godt at Helgeland Sparebanks viktigste oppgave er å gjøre sitt til for at lokalsamfunnet skal være et godt sted å bo og drive virksomhet i.

Fordi Helgeland Sparebank er en solid og robust lokal sparebank med sterk markedsposisjon, kan banken bidra aktivt til samfunnsutviklingen. Lovgiver har gitt sparebankene anledning til å gi deler av overskuddet tilbake til lokalsamfunnet i form av gaver til allmenntilgode formål. Bare sparebankene er laget slik at de kan betale resultatutbytte til lokalsamfunnet av den egenkapitalandelen som eies av kundene/samfunnet.

Bosetning og vekst er en forutsetning for bankvirksomhet. Uten livskraftige og attraktive lokalsamfunn blir det vanskelig å rekruttere arbeidskraft til bedrifter og offentlig virksomhet, noe vi trenger for å fremme samfunnsutviklingen. Vi lever derfor i skjebnefellesskap – banken og helgelendingen – og Helgeland Sparebank Gavefond er en del av bankens bidrag til utvikling, optimisme og vekst i bygder og byer på Helgeland.

I tillegg til de strategiske og finansielle målsettingene har Helgeland Sparebank valgt å ta sitt miljøansvar på alvor, og har derfor vedtatt en egen miljøstrategi.

Styringsdokumentene bygger blant annet på Norsk anbefaling til eierstyring og selskapsledelse, samt Committee of European Banking Supervisors prinsipper for overordnet styring og kontroll.

Helgeland Sparebank har som ambisjon å følge de nevnte anbefalinger så langt de passer.

I tråd med punkt en i Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse følger en redegjørelse for bankens etterlevelse av punktene i anbefalingen.

Forstanderskapet er bankens øverste organ og er sammensatt av fire grupper med til sammen 25 medlemmer. Innskytterne velger 7 medlemmer, fylkestinget i Nordland fylkeskommune 2 medlemmer, eierne av egenkapitalbevis 10 medlemmer og de ansatte i banken 6 medlemmer. For å endre vedtektene må et

forslag om dette behandles i to møter i forstanderskapet, og det kreves at to tredjedeler av forstanderne som er til stede, og minst halvparten av alle forstandere stemmer for forslaget om endring.

Forstanderskapet velger bankens styre som skal påse at banken har god eierstyring og selskapsledelse.

Forstanderskapet velger også en kontrollkomité som består av 3 medlemmer.

Virksomhet

Helgeland Sparebank er et finanskonsern som består av morbanken samt datterselskaper. Henvisninger til banken og/eller konsernet Helgeland Sparebank i denne artikkelen gjelder konsernet Helgeland Sparebank.

I henhold til vedtektene i Helgeland Sparebank er formålet til virksomheten å fremme sparing ved å ta imot innskudd fra en ubestemt krets av innskyttere, levere investeringstjenester og andre finansielle tjenester, og å forvalte på en trygg måte de midler den rår over i samsvar med de lovregler som til enhver tid gjelder for sparebanker og verdipapirforetak.

Styrets beretning inneholder en beskrivelse av bankens mål og strategier. Det strategiske grunnlaget evalueres av styret og ledelsen minimum årlig, og bankens planer justeres og tilpasses løpende. Bankens strategiske plattform sammenfattet i hovedpunktene visjon, forretningsidé, kjerneverdier, strategiske og finansielle mål, samt etiske retningslinjer, oppdateres som et resultat av ovennevnte minimum årlig. Banken har en kunderettet organisasjon med fokus på personmarked, bedriftsmarked og kapitalmarked som forretningsområder. Dette er supplert med støtteområder og stabsfunksjoner. Bankens organisatoriske struktur er dynamisk og vurderes ut fra endrede behov og rammebetingelser.

Selskapskapital og utbytte

Bankens egenkapital er sammensatt av egenkapitalbeviskapital, overkursfond, grunnfondskapital, fond for urealiserte gevinster, gavefond og utjevningsfond. Bankens målsetting er en ren kjernekapitaldekning (konsern) på minst 12,5 % og en totalkapitaldekning opp mot 18 %.

Bankens utbyttepolitikk:

Helgeland Sparebank sitt mål er å oppnå økonomiske resultater som gir eierne av kapitalen en god og stabil langsiktig avkastning i form av utbytte og verdistigning på egenkapitalen. Det er en målsetting for banken å likebehandle bankens to eiergrupperinger.

Banken har som målsetting å oppnå en egenkapitalavkastning som er konkurransedyktig i markedet sett i forhold til bankens risikoprofil. Mål for egenkapitalavkastning er 10 % (konsern) under normale markedsforhold.

Likebehandling av egenkapitalbevisene

Eierne av egenkapitalbevis skal ha forutsigbare vilkår både med hensyn til likebehandling, avkastning og styringsmessig innflytelse.

Børsnoteringen av egenkapitalbevisene sikrer at banken aksepterer og imøtekommer de markedsvilkår som til enhver tid gjelder i egenkapitalmarkedet og for egenkapitalbevis.

Fri omsettelighet

Vedtektene inneholder ingen begrensninger i omsetteligheten av egenkapitalbevisene.

Sparebankstiftelsen Helgeland eier egenkapitalbevis i Helgeland Sparebank. Stiftelsen skal i henhold til vedtekter ikke eie mindre enn 35 % av egenkapitalbevisene i Helgeland Sparebank.

Ut over dette er eneste begrensning de lovmessige krav som for tiden fastsetter at kvalifisert andel av total egenkapital (10 % eller mer) krever samtykke fra Finanstilsynet.

Forstanderskap og kontrollkomité

Bankens øverste organ er forstanderskapet (kan sammenlignes med generalforsamling i et AS) som er sammensatt av egenkapitalbevisiere, kunder, ansatte og representanter for det offentlige. Forstanderskapet skal se til at banken virker etter sitt formål og i samsvar med lov, vedtekter og forstanderskapets vedtak.

Forstanderskapet har 25 medlemmer og 25 varamedlemmer. Vedtak treffes med alminnelig flertall. Imidlertid krever vedtak om vedtektsendringer 2/3 flertall av de frammøtte og at minst 50 % av forstanderskapets medlemmer stemmer for forslaget.

Det er videre et krav om at forslaget om vedtektsendring har vært forelagt forstanderskapet i et tidligere møte.

Valgene skjer i tråd med sparebanklovgivningens og finansieringsvirksomhetslovens bestemmelser. Innkalling og referater fra forstanderskapsmøter sendes Oslo Børs.

Valg til forstanderskapet skjer i valgmøter og på valgdag(er) og skal være avholdt innen utgangen av april, og før konstituerende møte i forstanderskapet. Invitasjon til egenkapitalbevisierens valgmøte med saksliste, påmeldingsskjema og valgkomiteens innstilling sendes samtlige egenkapitalbevisiere fjorten dager før valgmøtet, og annonseres i tillegg i aviser og på bankens hjemmeside.

Innskytternes valg kunngjøres ved oppslag i bankens lokaler, avisannonser og på bankens hjemmeside 6 uker før valget. Kontrollkomiteen, som også velges av forstanderskapet, skal føre tilsyn og kontroll med styrets og administrasjonens arbeid. Kontrollkomiteen skal etter vedtektene bestå av 3 medlemmer og 2 varamedlemmer.

Valgkomiteer

Banken har tre vedtektsfestede valgkomiteer som forbereder henholdsvis

- de valg som foretas i forstanderskapet
- egenkapitalbevisierens valg til forstanderskapet
- innskytternes valg til forstanderskapet

Forstanderskapets valgkomité foreslår også honorarsatser. Bankens hjemmeside inneholder opplysninger om hvem som sitter i de ulike valgkomiteene.

Styrets sammensetning og uavhengighet

Forstanderskapets valgkomité foreslår kandidater til styret i tråd med bestemmelser om sammensetning i lov og vedtekter. Ingen styremedlemmer eller representanter for ledelsen er medlem av valgkomiteen. Styrets leder og nestleder velges i egne valg.

Styret består av inntil 7 medlemmer og inntil 4 varamedlemmer. Styret består nå av 6 faste medlemmer. For tiden er 3 av de faste medlemmene kvinner.

Viktige kriterier for styrets medlemmer og sammensetning er kvalifikasjoner, kapasitet, uavhengighet og kjønn.

Flertallet av styrets medlemmer skal være uavhengige av bankens ledelse og hovedforretningsforbindelser.

Styret foretar en årlig evaluering av medlemmenes uavhengighet og styrets samlede kompetanse.

Styrets arbeid

Styret møtes gjennomsnittlig en gang i måneden og arbeider etter oppsatt plan for året. I tillegg til de valgte medlemmene møter ansattes vara medlem og administrerende direktør. Styret har det overordnede ansvaret for forvaltningen av Helgeland Sparebank og for å føre tilsyn med den daglige ledelse og bankens virksomhet.

Med styrets forvaltningsansvar menes blant annet ansvaret for å organisere banken på en forsvarlig måte, ansvaret for å fastsette planer og budsjetter for banken, ansvaret for å holde seg orientert om bankens økonomiske stilling og at bankens virksomhet, formuesforvaltning og regnskaper er gjenstand for betryggende kontroll.

Den årlige strategiprosessen/ rullering av strategiplanen vektlegges. Her fastsettes overordnede mål og strategier, og på grunnlag av disse utarbeides handlingsplaner og budsjetter. Administrerende direktør forbereder saker som skal behandles av styret, i samarbeid med styrets leder.

Styret har nedsatt revisjonsutvalg og risikoutvalg som skal se til at Helgeland Sparebank har en uavhengig og effektiv ekstern og intern revisjon samt regnskaps- og risikorapportering som er i tråd med lover og forskrifter.

Risikostyring og intern kontroll

God risiko- og kapitalstyring er sentralt i Helgeland Sparebank.

Sparebanks langsiktige verdiskapning.

Banken skal identifisere - analysere - handle - og leve med et akseptabelt risikonivå på bankens viktigste forretningsmessige risikoer. Helgeland sparebank har en målsetning om at bankens risikoprofil skal være moderat.

Risikostyring er knyttet opp mot fire risikoområder:

- Kredittisiko
- Markedsrisiko
- Likviditetsrisiko
- Operasjonell risiko

Valg av metode for risikovurdering skal begrunnes i bankens kompleksitet og omfang i de ulike forretningsområder.

Styret i Helgeland Sparebank legger til grunn at bankens skal være godt kapitalisert. Kapitalvurderinger (ICAAP) gjennomføres minst en gang pr år, og bankens kapitalstrategi vil være basert på reell risiko i virksomheten supplert med effekt av ulike stress scenarioer.

Ansvar for gjennomføring av bankens risiko, kapitalstyring og kontroll er delt mellom styret, ledelsen og operative enheter. Styret har ansvar for å påse at banken har tilstrekkelig kapital ut fra ønsket risiko og bankens virksomhet. Administrerende direktør har ansvaret for bankens samlede risikostyring, herunder utvikling av gode modeller og rammeverk for styring og kontroll. Administrerende direktør leder bankens kredittvalg, som behandler kredittsaker innenfor fullmakter vedtatt av styret. Administrerende direktør er fast medlem i kredittvalget. Finansdirektør leder bankens finansvalg, som behandler innlån og tilhørende vurdering innenfor fullmakter vedtatt av styret. Administrerende direktør er fast medlem av finansutvalget.

I bankens ledelse inngår stilling som direktør risikostyring. Avdeling for risikostyring ivaretar funksjoner som compliance ansvar, styring, kontroll og rapportering. Kvantifisering av kapitalbehov i tilknytning til risiko i bankens ulike forretningsområder er en integrert del av styrets strategiarbeid og bedømmelse av risikoområder (ICAAP prosessen). Direktør risikostyring rapporterer til administrerende direktør. Alle ledere i Helgeland Sparebank har ansvar for å styre risiko og sikre god intern kontroll innenfor eget salgsansvar - fagansvarsområde i tråd med bankens risikoprofil. I enkelte definerte saker rapporterer direktør risikostyring direkte til styret.

Helgeland Sparebank har vedtatt policy for risikostyring og intern kontroll som fastsetter målsettinger, organisering og gjennomføring av internkontrollarbeidet. Her inngår også krav til rapportering av status for bankens risikobilde og kvaliteten i intern kontrollen samt oppfølging av risikoreducerende tiltak. Banken har ansatt intern revisor, som på vegne av styret skal vurdere, og kontrollere at det er etablert betryggende rutiner for å redusere risiko. Intern revisors kontroll skal skje på grunnlag av årlig utarbeidet revisjonsplan.

Bankens etiske retningslinjer omfatter informasjonsplikt for ansatte angående brudd på interne retningslinjer, lover og forskrifter og framgangsmåte for hvordan slik informasjon skal avgis.

Godtgjørelse til styret

Forstandskapet fastsetter bankens honorarsatser. Godtgjørelsen til styret reflekterer styrets ansvar, kompetanse, tidsbruk og kompleksitet. Honoraret til det enkelte styremedlem fremgår av note til regnskapet.

Godtgjørelse til ledende ansatte

Styret fastsetter godtgjørelse til administrerende direktør og prinsippene for godtgjørelse til ledende ansatte. Banken har ingen opsjons- eller bonusavtaler. I note til årsregnskapet framgår oversikt over lønn og ytelser til ledende ansatte. Banken har etablert rutiner for å sikre etterlevelse av forskrift om godtgjørelsesordninger i finansinstitusjoner, verdipapirforetak og forvaltningsselskap for verdipapirfond.

Informasjon og kommunikasjon

Helgeland Sparebank er notert på Oslo Børs og melder inn datoer for viktige hendelser som valgmøter, forstanderskapsmøter og offentliggjøring av finansiell informasjon i form av delårsrapporter og årsoppgjør. Informasjon til markedet formidles gjennom åpne investorpresentasjoner ved kvartals regnskapsrapportering, samt ved børs- og pressemeldinger. Tilsvarende informasjon legges ut på bankens nettsider.

Overtakelse

Finansieringsvirksomhetsloven setter begrensninger for hvor stor andel av egenkapitalbevisene som kan eies av en eier. Spørsmål om fusjon avgjøres av forstandskapet i de aktuelle sparebankene.

Revisor

Forstandskapet har valgt PriceWaterhouseCoopers som ekstern revisor, og godkjenner dennes godtgjørelse.

R E S U L T A T

Resultatregnskap

Morbank			Konsern	
2013	2014	(beløp i mill. kroner)	2014	2013
911	930	Renteinntekter og lignende inntekter (note 5)	1.089	1.072
554	549	Rentekostnader og lignende kostnader (note 5)	631	633
357	381	Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	458	439
87	92	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester (note 6)	92	87
10	10	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester (note 7)	10	10
77	82	Netto provisjonsinntekter	82	77
37	68	Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter (note 8)	44	14
15	13	Andre driftsinntekter (note 9)	7	7
229	252	Driftskostnader (note 10,11,12, 13,14,15,28,44)	263	239
28	44	Tap på utlån, garantier m.v. (note 16)	44	32
229	248	Resultat før skatt	283	266
54	52	Skatt på ordinært resultat (note 17)	67	73
175	198	Årsresultat (note 18)	216	193
7,0	7,9	Resultat per egenkapitalbevis i kroner (note 18)	8,7	7,8
7,0	7,9	Utvannet resultat per egenkapitalbevis i kroner (note 18)	8,7	7,8

Utvidet resultat

175	196	Årsresultat etter skatt	216	193
		<u>Poster som senere ikke reverseres over resultat:</u>		
-24	-57	Estimatavvik pensjoner	-57	-24
7	15	Skatt på utvidet resultat	15	7
-17	-42	Netto estimatavvik pensjoner	-42	-17
		<u>Poster som senere reverseres over resultat:</u>		
46	28	Netto endring i virkelig verdi fin. eiendeler for salg	7	46
0	2	Skatt på utvidet resultat	2	0
46	30	Netto utvidet øvrige resultatposter	9	46
204	184	Periodens totalresultat	183	222

BALANSE

Balanse

Morbank

Konsern

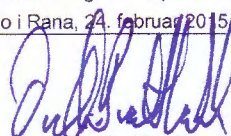
31.12.13	31.12.14	(beløp i mill. kroner)	31.12.14	31.12.13
EIENDELER				
98	103	Kontanter og fordringer på sentralbanker (note 19,22,27,32)	103	99
1.273	1.358	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner (note 20,22)	675	607
15.863	16.577	Utlån til og fordringer på kunder (note 2.1,21,22)	20.731	20.597
213	161	Finansielle derivater (note 22,23)	161	213
4.851	4.003	Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg (note 2.2,22,24,25)	3.735	4.032
156	181	Investeringer i tilknyttede selskaper (note 25,27)	178	155
348	348	Investeringer i datterselskaper (note 25,26,28)		
11	25	Utsatt skattefordel (note 29)	27	11
71	76	Varige driftsmidler (note 30)	177	176
51	6	Andre eiendeler (note 31)	8	53
22.935	22.838	Sum eiendeler	25.796	25.943
GJELD OG EGENKAPITAL				
647	0	Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid (note 2.2,22,33)	2	647
13.248	13.971	Innskudd fra og gjeld til kunder (note 2.2, 22,34)	13.725	12.989
6.361	6.015	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer (note 2.2,22,23,35)	9.143	9.553
41	60	Finansielle derivater (note 22, 23)	60	41
193	211	Andre forpliktelser (note 12,36)	224	206
519	519	Ansvarlig lånekapital (note 37)	519	519
21.009	20.776	Sum gjeld	23.673	23.955
1.031	1.028	Innskutt egenkapital (note 38,39)	1.029	1.031
895	1.034	Opptjent egenkapital (note 38)	1.089	955
1.926	2.062	Sum egenkapital ekskl. minoritetsinteresse	2.118	1.986
0	0	Ikke kontrollerende interesse	4	2
1.926	2.062	Sum egenkapital	2.122	1.988
22.935	22.838	Sum gjeld og egenkapital	25.796	25.943

Betingede forpliktelser utenom balansen (note 2.3,40,41)

Styret for Helgeland Sparebank

Mo i Rana, 24. februar 2015

Thore Michalsen
styreleder

Ove Brattbakk
nestleder

Gisleiv Øygarden

Monica Skjellstad

Stein Andre Herigstad-Olsen

May Heimdal
ansattes repr.

Lisbeth Flågång
adm. direktør

ENDRING EGENKAPITAL

Endring egenkapital

Konsern

31.12.14

	Innskutt egenkapital					Opptjent egenkapital					Sum
	Ek bevis kapital	Overk. fond	Egne EK b.	Fond for ureal.gev.	Grunn-fond	Gave-fond	Gave-stiftelse	Utjevn. fond	Annen EK	Ikke kont. Interes.	
Egenkapital 01.01.14	187	845	-1	152	415	18	5	269	97	2	1.989
Årsresultat					33	8	8	100	64	3	216
Årets utvidede resultat 1)				5	-11			-31	2		-35
Årets totalresultat	187	845	-1	5	22	8	8	69	66	3	181
Utdelt gaver						-6	-5				-11
Transaksj. med eierne											0
Nedskr. til pålydende											0
Utbetalt utbytte/overf.gj.			-3						-34		-37
Egenkapital 31.12.14	187	845	-4	157	437	20	8	338	129	5	2.122
Innsk./opptj. egenkap.			1.028							1.094	2.122

1) Iht IAS19R er estimatavvik på økt pensjonsforpliktelse i ytelsesordningen belastet egenkapitalen med 44 mill. kr..

I fond for urealiserte gevinster inngår urealisert mer verdi aksjer med 134 mill. kr.

Konsern

31.12.13

	Innskutt egenkapital					Opptjent egenkapital					Sum
	Ek bevis kapital	Overk. fond	Egne EK b.	Fond for ureal.gev.	Grunn-fond	Gave-fond	Gave-stiftelse	Utjevn. fond	Annen EK	Ikke kont. Interes.	
Egenkapital 01.01.13	935	97	-1	107	388	17	5	183	64	2	1.797
Årsresultat					32	6	5	98	52		193
Årets utvidede resultat				45	-5			-12			28
Årets totalresultat				46	27	6	5	86	52		221
Utdelt gaver						-5	-5				-10
Transaksj. med eierne											0
Nedskr. til pålydende	-748	748									0
Utbetalt utbytte/overf.gj.									-20		-20
Egenkapital 31.12.13	187	845	-1	152	415	18	5	269	97	2	1.988
Innsk./opptj. egenkap.			1.031							957	1.988

ENDRING EGENKAPITAL

Morbank

31.12.14

	Innskutt egenkapital					Opptjent egenkapital				
	Ek bevis kapital	Overk. fond	Egne EK b.	1)Fond for ureal.gev.	Grunn-fond	Gave-fond	Gave-stiftelse	Utjevn. fond	Annen EK	Sum
Egenkapital 01.01.14	187	845	-1	162	415	18	5	269	34	1.934
Virkelig verdi TS 2)				-8						-8
Egenkapital 01.01.14	187	845	-1	154	415	18	5	269	34	1.926
Egenkapital 01.01.14										
Resultat					33	8	8	100	47	196
Årets utvidede resultat 1)				30	-11			-31		-12
<i>Totalresultat</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>0</i>	<i>30</i>	<i>22</i>	<i>8</i>	<i>8</i>	<i>69</i>	<i>47</i>	<i>184</i>
Utdelt gaver						-6	-5			-11
<i>Transaksjoner med eierne</i>										
Nedskrivning til pålydende										0
Utbetalt utbytte/overf.gjeld			-3						-34	-37
Egenkapital 31.12.14	187	845	-4	184	437	20	8	338	47	2.062
Inns./opptj. egenkap.			1.028						1.034	2.062

1)Iht IAS19R er estimatavvik på økt pensjonsforpliktelse i ytelsesordningen belastet egenkapitalen med 44 mill. kr..

2) Prinsippendring ved vurdering av tilknyttet selskap ti virkelig verdi har gitt justering av egenkapital en i morbanken på -8 mill. kr.

Ordning ytelsespensjon lukket i 2012.

Morbank

31.12.13

	Innskutt egenkapital					Opptjent egenkapital				
	Ek bevis kapital	Overk. fond	Egne EK b.	1)Fond for ureal.gev.	Grunn-fond	Gave-fond	Gave-stiftelse	Utjevn. fond	Annen EK	Sum
Egenkapital 01.01.13	935	97	-1	116	388	17	5	183	20	1.760
Årsresultat					32	6	5	98	34	175
Årets utvidet resultat				46	-5			-12		29
<i>Årets totalresultat</i>				<i>46</i>	<i>27</i>	<i>11</i>	<i>0</i>	<i>86</i>	<i>34</i>	<i>204</i>
Utdelt gaver						-5	-5			-10
<i>Transaksjoner med eierne</i>										
Nedskrivning til pålydende	-748	748								0
Utbetalt utbytte/overf.gjeld									-20	-20
Egenkapital 31.12.13	187	845	-1	162	414	23	0	273	31	1.934
Inns./opptj. egenkap.			1.031						903	1.934

KONTANTSTRØM

Kontantstrømoppstilling

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.13	31.12.14	(beløp i mill. kr.)	31.12.14	31.12.13
229	247	Resultat før skatt	283	266
12	10	+ Avskrivninger (note 10)	17	21
29	44	+ Tap på utlån, garantier mv. (note 15)	44	32
-53	-52	- Betalt skatt	-67	-73
217	249	= Tilført fra årets drift	277	246
26	-1	Diverse gjeld: + økning/-nedgang (note 36)	2	47
-40	45	Diverse fordringer: - økning/+ nedgang (note 31)	45	-40
-1.119	-700	Utlån til og fordringer på kunde :- økning/+ nedgang (note 21,22)	-134	-866
1.739	723	Innskudd fra og gjeld til kunder: + økning/-nedgang (note 34)	736	1.778
		Mottatt ved utstedelse av gjeld til kredittinstitusjoner + (note 22,33)		
-183	-647	Finansiering ved innfrielse av gjeld til kredittinstitusjoner – (note 22,33)	-647	-183
640	-331	A Netto kontantstrøm fra virksomheten	279	982
-9	-12	- Investert i varige driftsmidler (note 30)	-15	-9
15	0	+ Salg av varige driftsmidler	5	15
-4.609	-2.383	Investert i verdipapirer (note 22,24,25)	-2.622	-4.609
4.530	3.154	Salg verdipapirer (note 22,24,25)	2.648	4.530
-73	759	B Kontantstrøm fra investering	16	-73
-24	-41	Utbetalt utbytte egenkapitalbevis	-41	-24
2.857	1.965	Finansiering ved utstedelse av verdipapir (note 22,35)	2.764	3.357
-3.406	-2.262	Finansiering ved innfrielse av verdipapir (note 22,35)	-2.946	-4.206
300	0	Finansiering ved utstedelse av fondsobligasjon	0	300
-273	-338	C Kontantstrøm fra finansiering	-223	-573
294	90	A+B+C Sum endring kontanter	72	336
1.077	1.371	+ Likviditetsbeholdning ved periodens begynnelse	706	370
1.371	1.461	= Likviditetsbeholdning ved periodens slutt *)	778	706

*) Likviditetsbeholdningen består av kontanter, innskudd i Norges Bank og mellomværende med kredittinstitusjoner.

Innholdsfortegnelse:

NOTE 1 - Regnskapsprinsipper	35
NOTE 2 - Finansiell risikostyring.....	41
NOTE 2.1 - Kredittrisiko.....	42
NOTE 2.1.1 - Risikoklassifisering lån og kreditter.....	43
NOTE 2.1.2 - Misligholdte (> 3 mnd.) og tapsutsatte engasjement	44
NOTE 2.1.3 - Misligholdte engasjement > 0 mnd.....	44
NOTE 2.1.4 – Misligholdte engasjement som ikke er nedskrevet.....	44
NOTE 2.2 - Likviditetsrisiko	44
NOTE 2.3 - Markedsrisiko	47
NOTE 2.3.1 – Garantiansvar for valutalån.....	47
NOTE 2.3.2 - Renterisiko, gjenstående tid til renteregulering	48
NOTE 2.3.3 - Sensitivetsanalyse for endring i markedspriser.....	50
NOTE 3 - Viktige regnskapsestimat og anvendelse av regnskapsprinsipp	51
NOTE 4 - Segmentinformasjon.....	51
NOTE 5 - Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter.....	52
NOTE 5.1 - Renter på enkelte balanseposter (gjennomsnitt rente i %).	53
NOTE 5.2 - Volum på enkelte balanseposter (gjennomsnitt volum).....	53
NOTE 6- Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester.....	53
NOTE 7- Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	53
NOTE 8 - Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter	54
NOTE 9 - Andre driftsinntekter	54
NOTE 10 – Driftskostnader.....	54
NOTE 11 - Lønn og sosiale kostnader	54
NOTE 12 - Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser	55
NOTE 12.1 – Forpliktelse og kostnader pensjonsordninger	55
NOTE 12.2 – Risiko ved endringer i økonomiske forutsetninger.....	55
NOTE 12.3 – Økonomiske forutsetninger.....	57
NOTE 12.4 – Pensjonsforpliktelse ytelsesordning.....	57
NOTE 12.5 – Estimatavvik ytelsesordning	58
NOTE 13 - Netto pensjonskostnad ytelsesordning, innskuddsordning og AFP	58
NOTE 14 - Driftskostnader	58
NOTE 15 - Revisjonshonorar og kostnader bistand ekstern revisor	58
NOTE 16 - Nedskrivning på engasjement	59
NOTE 17 - Skattekostnad	59
NOTE 18 - Resultat per egenkapitalbevis.....	59
NOTE 19 - Kontanter og fordringer på sentralbanker	60
NOTE 20 - Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner.....	60
NOTE 21 - Utlån til og fordringer på kunder.....	60
NOTE 21.1 - Geografisk fordeling av brutto utlån.....	61
NOTE 21.2 - Fordeling av brutto utlån mellom personmarked og næringsliv.....	61
NOTE 21.3 – Balanseførte nedskrivninger på utlån og garantier	62
NOTE 21.4 - Utlån, garantier og tap fordelt på næring	62
NOTE 21.5 - Brutto utlån og garantier er fordelt på næringer og personmarked	63
NOTE 22 - Finansielle instrumenter fordelt på kategori.....	65
NOTE 22.1 - Vurdering av virkelig verdi finansielle instrumenter fordelt per nivå.....	67
NOTE 22.2 - Virkelig verdi av finansielle instrumenter	69
NOTE 23 - Finansielle derivater.....	69
NOTE 23.1 Nettopresentasjon av finansielle eiendeler og forpliktelser	70
NOTE 24 - Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg	70
NOTE 24.1 – Sertifikater og obligasjoner tilgjengelig for salg.....	71
NOTE 25 - Aksjer, andeler og egenkapitalbevis tilgjengelig for salg.....	72

NOTE 25.1 - Tilgang og avgang aksjer, andeler og egenkapitalbevis	72
NOTE 25.2 - Tilgang og avgang aksjer TS og datterselskap.....	72
NOTE 26 – Investeringer i datterselskap	72
NOTE 27 - Investeringer i tilknyttede selskaper	73
NOTE 27.1 - Sammenfattet finansiell informasjon om de enkelte tilknyttede selskapene (viser banken andel)	73
NOTE 27.2 - Mellomværende og transaksjoner mellom banken og tilknyttede selskaper	73
NOTE 27.3 - Strategiske investeringer, ikke behandlet som tilknyttede selskaper	73
NOTE 28 – Nærstående parter	74
NOTE 28.1 – Konserninterne eliminerings / transaksjoner.....	74
NOTE 28.2 - Tillitsvalgte og ansattes låneforhold	74
NOTE 28.3 – Ledende ansatte	75
NOTE 28.4 – Erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte.....	75
NOTE 28.5 – Styret og kontrollkomite.....	76
NOTE 28.6 – Forstanderskapet	77
NOTE 29 - Utsatt skattefordel.....	79
NOTE 30 - Varige driftsmidler.....	79
NOTE 30.1 - Anleggsmidler holdt for salg.....	80
NOTE 31 - Andre eiendeler	80
NOTE 32 - Utenlandsk valuta	80
NOTE 33 - Gjeld til kredittinstitusjoner	81
NOTE 34 - Innskudd fra kunder	81
NOTE 34.1 - Innskudd fra kunder fordelt på næring.....	81
NOTE 34.2 - Innskudd fra kunder, geografisk fordeling	82
NOTE 34.3 - Innskudd fra kunder, ulike innskuddsformer	82
NOTE 35 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer.....	82
NOTE 35.1- Spesifikasjon av obligasjonslån.....	83
NOTE 35.2 - Ubenyttede trekkfasiliteter	84
NOTE 36 - Andre forpliktelser.....	85
NOTE 37 - Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån.....	85
NOTE 38 - Kapitaldekning.....	86
NOTE 39 - Egenkapitalbevis	87
NOTE 39.1 - Fordeling av egenkapitalbevis etter antall egenkapitalbevis	87
NOTE 39.2 – Egenkapitalbeviskapital.....	88
NOTE 39.3 - De 20 største eierne.....	89
NOTE 39.4 - Egenkapitalbevis eid av bankens tillitsvalgte.....	90
NOTE 39.5 - Utbytte.....	92
NOTE 39.6- Nøkkeltall egenkapitalbevis.....	92
NOTE 40 - Garantiansvar fordelt på garantitype	92
NOTE 41 - Pantstillelser	93
NOTE 42- Hendelser etter balansedagen	93
NOTE 43 - Balansen splittet i kortsiktige og langsiktige poster	93
Resultat i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital	98
Øvrige nøkkeltall	99

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 1 - Regnskapsprinsipper

Generelt

Morbanken

Helgeland Sparebank har som mål å være en lønnsom og ledende bank på Helgeland. Banken skal selge alle typer finansielle produkter og tjenester, inkludert forsikringer og pensjonsprodukter til privatkunder, små og mellomstore bedrifter, kommuner og institusjoner på Helgeland.

Bankens forretningsadresse er Jernbanegata 15, 8622 Mo i Rana. Hovedkontorfunksjonen er i Mo i Rana. Banken har i tillegg 14 lokalkontorer fordelt over hele Helgeland: Mosjøen, Brønnøysund, Berg, Hommelstø, Vega, Hattfjelldal, Trofors, Sandnessjøen, Herøy, Vågaholmen, Lurøy, Hemnesberget, Nesna og Korgen.

Helgeland Sparebank sine egenkapitalbevis er notert på Oslo Børs.

Datterselskaper

Datterselskaper er alle selskaper som Helgeland Sparebank har kontroll over (normalt over 50 % av aksjene). Kontroll over en enhet oppstår når konsernet er utsatt for variabilitet i avkastningen fra enheten og har evnen til å påvirke denne avkastningen gjennom sin makt over enheten. Datterselskap konsolideres fra dagen kontroll oppstår, og dekonsolideres når kontroll opphører. Ved oppkjøp av virksomhet anvendes oppkjøpsmetoden. Vederlaget som er ytt måles til virkelig verdi av overførte eiendeler, pådratte forpliktelser og utstedte egenkapitalinstrumenter. Inkludert i vederlaget er også virkelig verdi av alle eiendeler eller forpliktelser som følge av avtale om betinget vederlag. Identifiserbare eiendeler, gjeld og betingede forpliktelser regnskapsføres til virkelig verdi på oppkjøpstidspunktet. Ikke-kontrollerende eierinteresser i det oppkjøpte foretaket måles fra gang til gang enten til virkelig verdi, eller til sin andel av det overtatte foretakets nettoeiendeler. Datterselskaper er vurdert til kost i morbankens regnskap.

Tilknyttede selskaper

Tilknyttede selskaper er selskaper der konsernet utøver betydelig innflytelse. Dette vil normalt være investeringer på mellom 20 og 50 % av selskapenes egenkapital. Investeringer i tilknyttede selskaper er regnskapsført etter egenkapitalmetoden. Når konsernets andel av et tap overstiger investeringen, er investeringen regnskapsført til null. Tapet regnskapsføres i den grad konsernet har forpliktelser til å dekke tapet.

Konserninterne transaksjoner, mellomværende og urealisert gevinst er eliminert med konsernets andel i det tilknyttede selskapet.

For verdipapirer som ikke er børsnotert og der det ikke er aktivt marked, bygger verddivurderingen på siste emisjonskurs, omsetningsverdier vi har kunnskap om. For papirer uten omsetning er verdi satt med utgangspunkt i tilgjengelig regnskapsinformasjon eller lignende.

Grunnlag for utarbeidelse av regnskapet

Helgeland Sparebank avlegger konsernregnskapet i samsvar med IFRS International Financial Reporting Standards. Selskapsregnskapet til Helgeland Sparebank avlegges også i samsvar med IFRS.

Konsern og morbank

Konsernet er basert på historisk kost-prinsippet med følgende modifikasjoner: finansielle eiendeler tilgjengelig for salg, finansielle eiendeler og forpliktelser (herunder finansielle derivater) vurdert til virkelig verdi over resultatet. Konsernregnskapet ble vedtatt av selskapets styre 24. februar 2015. Notene er en integrert del av regnskapet (fra og med note 1 til og med note 43).

Endringer i regnskapsprinsipper og opplysninger

(a) Nye og endrede standarder som er tatt i bruk

Fra 1. januar 2014 er følgende standarder tatt i bruk som påvirker regnskapet i større grad:

- Endring i IAS 32 Finansielle instrumenter som klargjør når nettopresentasjon av finansielle eiendeler og forpliktelser kan foretas. Retten til motregning kan ikke være betinget av en framtidig hendelse. Motregningen må også være juridisk håndhevbar i alle situasjoner (ordinær drift, mislighold, insolvens eller konkurs) som selskapet og motparter kan komme i. Endringen vurderer også oppgjørsmekanismer. Endringen fikk ikke vesentlig effekt på konsernregnskapet.

- Endring i IAS 39 Finansielle instrumenter - innregning og måling om motpartendring for derivater og videreføring av sikringsbokføring. Endringen behandler lovendringer som innfører krav om oppgjørssentraler for bilaterale avtaler. I henhold til IAS 39 ville motpartsendring til en oppgjørssentral føre til opphør av sikringsbokføringen. Endringen fører til at sikringsbokføring ikke opphører når motpartsendring av et sikringsinstrument oppfyller spesifikke kriterier. Endringen fikk ikke vesentlig effekt på konsernregnskapet.

- IFRIC 21 Avgifter fastsetter regnskapsføringen av en plikt til å betale en avgift som faller innenfor virkeområdet til IAS 37 Avsetninger. Fortolkningen omhandler hva den utløsende hendelsen er, som medfører at avgiften skal innregnes som en forpliktelse. Fortolkningen medførte ingen vesentlige endringer i tidspunkt for innregning av avgifter for konsernet.

Andre standarder, endringer og fortolkninger som trådte i kraft for regnskapsåret 2014 var ikke vesentlige for konsernet.

(b) Nye standarder og fortolkninger som ennå ikke er tatt i bruk

En rekke nye standarder, endringer til standardene og fortolkninger er pliktige for fremtidige årsregnskap. Blant de som konsernet har valgt å ikke tidlig anvende, er de vesentligste opplyst om nedenfor.

- IFRS 9 Finansielle instrumenter omhandler klassifikasjon, måling og innregning av finansielle eiendeler og forpliktelser samt sikringsbokføring. Den komplette versjonen av IFRS 9 ble utgitt i juli 2014. Den erstatter de deler av IAS 39 som omhandler tilsvarende problemstillinger. Etter IFRS 9 skal finansielle eiendeler klassifiseres i tre kategorier: virkelig verdi over utvidet resultat, virkelig verdi over resultatet og amortisert kost. Målekategori bestemmes ved førstegangsregnskapsføring av eiendelen. Klassifiseringen avhenger av enhetens forretningsmodell for styring av sine finansielle instrumenter og karakteristikken av kontantstrømmene til det enkelte instrumentet. Egenkapitalinstrumenter skal i utgangspunktet måles til virkelig verdi

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

over resultatet. Foretaket kan velge å presentere verdiendringene over utvidet resultat, men valget er bindende, og ved senere salg kan ikke gevinst/tap reklassifiseres over resultatet. Verdifall som skyldes kredittrisiko skal nå innregnes basert på forventet tap i stedet for dagens modell der tap må være pådratt. For finansielle forpliktelser viderefører standarden stort sett kravene i IAS 39. Den største endringen er at i tilfeller der virkelig verdi-oppsjonen er tatt i bruk for en finansiell forpliktelse, skal endringer i virkelig verdi som skyldes endring i egen kredittrisiko innregnes i utvidet resultat. IFRS 9 forenkler kravene til sikringsbokføring ved at sikringseffektiviteten knyttes nærmere ledelsens risikostyring og gir større rom for vurdering. Samtidig sikringsdokumentasjon kreves fortsatt. Standarden trer i kraft for regnskapsåret 2018, men tidliganvendelse er tillatt. Konsernet har fortsatt ikke fullt ut vurdert virkningen av IFRS 9.

Det er ingen andre standarder eller fortolkninger som ikke er trådt i kraft som forventes å gi en vesentlig påvirkning på konsernets regnskap.

Konsolideringsprinsipper

Konsernregnskapet omfatter Helgeland Sparebank og alle datterselskaper. Konsernregnskapet er utarbeidet under forutsetning om ensartede regnskapsprinsipper for like transaksjoner og andre hendelser under like omstendigheter.

Presentasjonsvaluta

Alle beløp er angitt i mill. kr. med mindre noe annet er oppgitt. Konsernets presentasjonsvaluta er norske kroner som også er funksjonell valuta i alle selskaper i konsernet. Konsernet har ingen egen virksomhet i utlandet. Fordringer og gjeld i utenlandsk valuta er omregnet til balansedagens kurs, inntekter og kostnader er omregnet til norske kroner etter kursene på transaksjonstidspunktet. Omregningsdifferanser resultatføres etter hvert som de oppstår.

Presentasjon i balanse og resultatregnskap

Utlån

Utlån balanseføres avhengig av motpart, enten som utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner eller utlån til kunder, uavhengig av verdimålingsprinsipp. Renteinntekter på utlån inkluderes på linjen for "netto renteinntekter". Verdiendring som kan knyttes til identifiserte objektive bevis for verdifall på balansedagen for utlån som balanseføres til amortisert kost og for porteføljene av utlån med rentebinding vurdert til virkelig verdi, inngår i "nedskrivning på utlån og garantier". Øvrige verdiendringer på porteføljene av utlån med rentebinding vurdert til virkelig verdi inngår på linjen "netto gevinster på finansielle instrumenter til virkelig verdi".

Sertifikater og obligasjoner tilgjengelig for salg

I denne kategorien inngår sertifikater og obligasjoner som konsernet kan selge etter behov og som ikke inngår i en handelsportefølje. Renteinntekter av sertifikater og obligasjoner inngår i "netto renteinntekter". Verdifall under kostpris inngår i resultatregnskapet under "netto gevinster på finansielle instrumenter, mens verdiendring over kostpris føres over utvidet resultat over egenkapitalen.

Aksjer tilgjengelig for salg

Urealisert verdiøkning i porteføljen tilgjengelig for salg føres over utvidet resultat over egenkapitalen. Verdifall under kostpris resultatføres. Når slike gevinster eller tap realiseres, regnskapsføres disse under "netto gevinst/tap på finansielle instrumenter".

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder.

Forpliktelser til kredittinstitusjoner og kunder er regnskapsført, avhengig av motpart, enten som gjeld til kredittinstitusjoner eller som innskudd fra kunder, uavhengig av verdimålingsprinsipp. Rentekostnader på instrumentene inngår i "netto renteinntekter" basert på effektiv rentemetoden.

Verdipapirgjeld

Verdipapirgjeld omfatter utstedte sertifikater og obligasjoner. For verdipapirgjeld med fast rente benyttes virkelig verdi. For enkelte av verdipapirinnlånet med fast rente har en påberopt seg virkelig verdi sikring.

Rentekostnader på instrumentene inngår i rentekostnader og lignende kostnader. Øvrige verdiendringer inngår i "netto gevinst på finansielle instrumenter til virkelig verdi".

Utstedte finansielle garantier

Kontrakter som medfører at konsernet må godtgjøre innehaveren for et tap som følge av at en spesifikk debitor unnlater å betale i samsvar med betingelsene i et gjeldsinstrument, klassifiseres som utstedte finansielle garantier.

Endring i virkelig verdi på finansielle garantier inngår på linjen "finansielle instrumenter til virkelig verdi". Verdiendringen på garantier som inngår i engasjement som er individuelt nedskrevet. Verdiendring for slike garantier er inkludert i "Netto nedskrivninger på utlån og garantier".

Segmentrapportering

Konsernets virksomhet omfatter kun ett strategisk forretningsområde som er organisert og ledet samlet. Konsernet driver tradisjonell bankvirksomhet med formidlingssalg av spare-, plasserings- og forsikringsprodukter. Bankdriften er delt opp i segment, fordelt på personmarkedet og bedriftsmarkedet. Geografisk segment er Helgeland, kun en mindre andel er utenfor Helgeland.

Finansielle instrumenter

Konsernet definerer sine finansielle eiendeler og gjeld i følgende klasser:

- Utlån til kunder
  - Utlån til flytende rente
  - Utlån til fastrente
- Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg
- Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder til amortisert kost
- Verdipapirgjeld og ansvarlig lånekapital
  - Verdipapirgjeld flytende rente, amortisert kost
  - Verdipapirgjeld fastrente, virkelig verdi
  - Verdipapirgjeld fast rente, verdiskring

Finansielle instrumenter er verdsatt i henhold til IAS 39. Alle kjøp og salg av finansielle instrumenter regnskapsføres på transaksjonstidspunktet.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Finansielle eiendeler og forpliktelser presenteres netto i balansen, bare når det er en ubetinget motregningsrett som kan håndheves juridisk og en har til hensikt å gjøre opp netto eller realisere eiendelen og gjøre opp forpliktelsen samtidig.

Utlån til kunder

Konsernet har definert sitt markedsområde (Helgeland) som ett risikoområde.

Utlån er ved førstegangs måling vurdert til virkelig verdi med tillegg av direkte transaksjonsutgifter. I perioder etter første måling verdifulveres utlån til amortisert kost (IAS 39) etter effektiv rentemetode. Dersom det foreligger objektive bevis for verdifall for enkelte utlån eller grupper av utlån, blir lånene nedskrevet. Nedskrivningsbeløp beregnes som forskjell mellom balanseført verdi og nåverdi av fremtidige kontantstrømmer, beregnet over forventet levetid på utlånet. Nedskrivning er klassifisert som tapkostnad. Renteinntekter resultatføres etter effektiv rentemetode. På engasjement med individuell nedskrivning vil den effektive renten ikke låses i de tilfeller der a) utlånet ikke er i mislighold eller b) renteendringen er uavhengig av at utlånet er i mislighold og renteendringen påvirker forventet kontantstrøm.

Utlån til fast rente - verdsettes til virkelig verdi over resultat. Verdiendring inngår i linjen netto gevinst/tap finansielle instrumenter. Utlån til virkelig verdi, inklusiv opptjente renter, gjenspeiler verdi i balansen. Renteinntekter på fastrente utlån til kunder inntektsføres over nettorente.

Vurdering til virkelig verdi over resultatet er forventet vesentlig å redusere den resultatvolatilitet som ellers ville oppstått ved at banken har inngått rentederivater for å få en effektiv flytende rente.

Nedskrivninger på utlån

Et utlån eller en gruppe av utlån er nedskrevet når det foreligger objektive bevis for verdifall som følge av tapshendelser oppstått etter balanseføringen av utlånet som kan estimeres pålitelig, og som har betydning for de forventede fremtidige kontantstrømmene fra lånet eller gruppen av lån.

Objektive bevis for at en tapshendelse har inntruffet kan være:

- Låntaker har betydelige finansielle problemer
- Manglende betaling av forfalte renter/avdrag
- Pant eller annen sikkerhet påregnes ikke å dekke lånet ved en eventuell realisasjon
- Det er sannsynlig at låntaker vil gå konkurs eller gå inn i gjeldsforhandlinger
- Det foreligger indikasjon på en målbar reduksjon i fremtidige kontantstrømmer fra en gruppe av utlån, men hvor verdifallet ennå ikke er mulig å identifisere for hvert enkelt utlån innenfor gruppen (for eksempel negative endringer i betalingsstatus eller i økonomiske forutsetninger av betydning for gruppen).

Utlån nedskrives individuelt når det foreligger objektive bevis for verdifallet på lånet. Nedskrivningsbeløp beregnes som forskjellen mellom balanseført verdi og nåverdien av fremtidige kontantstrømmer beregnet etter forventet levetid på lånet. Neddiskonteringen skjer ved bruk av effektiv rentemetode. Beregnet tap føres brutto i balansen som individuell nedskrivning på utlån og resultatføres som tapskostnad. Utlån som er nedskrevet individuelt er ikke tatt med i grunnlag for de gruppevis nedskrivningene.

Utlån nedskrives gruppevis når det foreligger objektive bevis for å nedskrive en gruppe av utlån. Kundene blir kategorisert i risikogrupper

på grunnlag av ulike parametere som soliditet, inntjening, likviditet, bransje, geografi og adferdsscore. Disse faktorene gir indikasjoner på debtors evne til å betjene sine lån, og er relevante for beregningen av fremtidige kontantstrømmer fra de ulike risikogruppene. Hver enkelt risikogruppe vurderes samlet med hensyn til behov for nedskrivning.

Beregning av nedskrivningsbeløp for en gruppe utlån foretas på grunnlag av forventede kontantstrømmer og historisk tapserfaring for de ulike risikogruppene. Historiske tap blir justert for effekten av nye betingelser som ikke var reflektert i perioden de historiske tapene skriver seg fra, og effekten av hendelser som ikke lenger er relevante blir tatt ut. Dersom det i ettertid viser seg at den tidligere beregnede nedskrivningen er for høy, blir denne reversert og resultatført.

Estimat på fremtidige kontantstrømmer avhenger av endringer i relevante observerbare data som kan indikere en endring i sannsynligheten for inntreffende tap og størrelsen på tap innenfor gruppen. Metode og forutsetninger for å beregne fremtidige kontantstrømmer gjennomgås regelmessig.

Når et lån ikke lenger kan inndrives og tapets størrelse er fastslått, blir lånet skrevet bort mot tilhørende avsetning for tap. Inngang på tidligere nedskrevne lån resultatføres som reduksjon på nedskrivninger for tap.

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er eiendeler anskaffet for annet formål enn å oppnå kortsiktig gevinst. Dette er definert til å være investeringer som ikke inngår i en handelsportefølje, men som er omsettelige og kan selges fritt ved behov. Konsernet har aksjer, sertifikat, obligasjoner og andre rentebærende papirer som er klassifisert innenfor denne gruppen.

Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg er regnskapsført til virkelig verdi.

Rentebærende verdipapirer - Nedskrivninger under kostpris føres mot resultatet. Reversering av nedskrivning reverseres mot resultatet så lenge det er lavere enn kostpris.

Verdi over kostpris føres mot egenkapitalen.

Aksjer - Nedskrivninger under kostpris føres mot resultatet.

Reversering av nedskrivninger aksjer føres over utvidet resultat mot egenkapital. Verdiendringer over kostpris føres over utvidet resultat og mot egenkapitalen.

Realisert gevinst/tap over resultat, samt verdiendringer over resultat inkludert utbytte, vises i regnskapet under "Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter" i den perioden de oppstår. For rentebærende finansielle eiendeler inntektsføres renten over resultat mot "nettorenten". Banken har ikke poster i valuta.

Virkelig verdi på børsnoteerte investeringer er basert på gjeldende kurs på balansetidspunktet. For aksjer som ikke er børsnoteert og der det ikke er aktivt marked, legges kjente omsetningsverdier til grunn eller siste emisjonskurs. For papirer uten omsetning er verdi satt med utgangspunkt i tilgjengelig regnskapsinformasjon eller lignende.

Finansielle eiendeler presenteres som kortsiktige eiendeler dersom ledelsen har bestemt å avhende eiendelen innen 12 måneder fra balansedagen, hvis ikke klassifiseres de som langsiktige eiendeler.

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder

Gjeld til kredittinstitusjoner og innskudd fra kunder bokføres til amortisert kost.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Verdipapirgjeld

Verdipapirgjeld er definert til å være papirer som konsernet ikke har til hensikt å omsette og som opprinnelig er utstedt av konsernet. Tilbakekjøp av egne obligasjoner nettoføres mot obligasjonsgjelden. Gjeld til flytende rente - blir ved første regnskapsføring verdsatt til virkelig verdi, og blir siden verdsatt til amortisert kost ved bruk av effektiv rentemetode. Eventuelle over-/underkurs blir periodisert over løpetiden. Gjelden vises i balansen til amortisert kost (inklusive påløpte renter). Verdiendring amortisert kost bokføres over resultat og nettorente.

Gjeld til fast rente - vurderes til virkelig verdi (FVO). Gjelden vises i balansen til virkelig verdi inklusive påløpte renter og med fradrag for egenbeholdning. Verdiendring over resultat "gevinst/tap finansielle instrumenter" og renteutgiften over resultat mot nettorenten. Deler av innlånsporteføljen med fast vurderes til virkelig verdi sikring.

Virkelig verdi er beregnet ved å neddiskontere kontantstrømmen fra lånene med avkastningskrav utledet fra nullkuponkurven. Kredittspread på rentebærende papirer endres ut fra en helhetsvurdering der observerte omsetninger i markedet, kredittmarginrapporter fra ulike meglerhus og interne vurderinger inngår som grunnlag for helhetsvurderingen. En endring i kredittspread vil påvirke avkastningskravet ved at tillegget som blir lagt på nullkuponkurven endres. Ved kjøp av egne verdipapirer blir gjelden redusert, og forskjellen mellom bokført verdi og betalt vederlag (over-/underkurs) blir resultatført som gevinst/tap på utstedte verdipapirer.

Vurdering til virkelig verdi over resultatet er forventet vesentlig å redusere den resultatvolatilitet som ellers ville oppstått ved at banken har inngått rentederivater for å få en effektiv flytende rente.

Sikringsbokføring

Derivater balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontraktene inngås, og deretter løpende til virkelig verdi. Regnskapsføringen av tilhørende gevinster og tap avhenger av hvorvidt derivatet er utpekt som et sikringsinstrument og eventuelt type sikring. Konsernet øremerker enkelte derivater i en av følgende sikringstyper:

- sikring av virkelig verdi av en balanseført eiendel eller forpliktelse eller et ikke-balanseført bindende tilsagn (verdisikring)

Ved inngåelse av sikringsforholdet dokumenterer konsernet sammenhengen mellom sikringsinstrumentene og sikringsobjektene, i tillegg til formålet med risikostyringen og strategien bak de forskjellige sikringstransaksjonene. Konsernet dokumenterer også sin vurdering av hvorvidt derivatene som benyttes er svært effektive i å utligne endringene i virkelig verdi eller kontantstrøm knyttet til sikringsobjektene. Slike vurderinger dokumenteres både ved inngåelse av sikringsforholdet og løpende i sikringsperioden. Virkelig verdi av derivatene brukt i sikringsrelasjoner er vist i note 23. Endringer i virkelig verdi på derivater som øremerkes og kvalifiserer for sikring av virkelig verdi og som er effektive, resultatføres sammen med endringen i virkelig verdi knyttet til den sikrede risikoen på den tilhørende sikrede eiendel eller forpliktelse. Sikring av virkelig verdi benyttes kun til sikring av verdipapirgjeld med fast rente. Gevinsten eller tapet knyttet til den effektive del av rentebytteavtaler som sikrer fastrentelån resultatføres som "Netto gevinst / tap på finansielle instrumenter". Gevinst eller tap knyttet til den ineffektive del resultatføres som "Netto andre (tap) gevinster". Endringer i virkelig verdi på det sikrede fastrentelånet som kan henføres til sikret renterisiko resultatføres som "Netto gevinst / tap på finansielle instrumenter".

Finansielle derivater

De avtaler som konsernet har inngått er rente og valutarelaterte derivater. Renteswapper er knyttet til fastrente innlån og utlån, valutaswapper er knyttet til syndikert innlån i euro.

Derivater balanseføres til virkelig verdi på det tidspunkt derivatkontrakten inngås, og deretter løpende til virkelig verdi. Derivater i balansen omfatter, rentebytteavtaler (renteswapper) og valurenteswapper.

Derivatene regnskapsføres som eiendel når virkelig verdi er positiv, og som gjeld når virkelig verdi er negativ.

Renteinntekter og rentekostnader

Renteinntekter og rentekostnader fra eiendeler og gjeld som er målt til amortisert, resultatføres løpende basert på effektiv rentemetode. Renteinntekter på lån som er nedskrevet beregnes ved bruk av samme effektive rente som ble benyttet ved neddiskontering av den opprinnelige kontantstrømmen. Renteinntekter på fastrente utlån til virkelig verdi resultatføres. Endring virkelig verdi på fastrente utlån blir resultatført som verdiendring finansielle instrumenter. For rentebærende instrumenter som måles til virkelig verdi, vil renten klassifiseres som renteinntekt eller rentekostnad mens effekten av verdiendring klassifiseres som inntekt eller kostnad fra finansielle instrumenter.

Provisjonsinntekter og -kostnader

Provisjonsinntekter og -kostnader blir generelt periodisert i takt med at en tjeneste blir ytt. Gebyr knyttet til rentebærende instrumenter blir ikke ført som provisjoner, men inngår i beregningen av effektiv rente og resultatføres tilsvarende.

Immaterielle eiendeler

Immaterielle eiendeler er balanseført når det kan påvises sannsynlige fremtidige økonomiske fordeler som er henførbare til eiendelen, og eiendelens kostpris kan estimeres pålitelig. Immaterielle eiendeler er regnskapsført til kostpris.

Immaterielle eiendeler med ubegrenset økonomisk levetid avskrives ikke, men nedskrivning foretas hvis gjenvinnbart beløp er lavere enn kostpris. Gjenvinnbart beløp blir beregnet årlig, samt ved indikasjoner på verdifall.

Immaterielle eiendeler med begrenset levetid blir avskrevet, og eventuelle nedskrivningsbehov vurderes. Avskrivninger foretas lineært over beregnet økonomisk levetid. Avskrivningsbeløp og avskrivningsmetode er gjenstand for en årlig vurdering, hvor de økonomiske realiteter legges til grunn.

Kostnader knyttet til kjøp av ny IT-programvare er balanseført som en immateriell eiendel når disse ikke er en del av anskaffelseskostnaden til maskinvaren. Programvare avskrives lineært over 5 år. Kostnader til vedlikehold av IT-programvare kostnadsføres direkte dersom endringene i programvaren ikke øker den fremtidige økonomiske nytten av programvaren.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Varige driftsmidler

Eiendom, anlegg og utstyr, er vurdert til kostpris fratrukket akkumulerte av- og nedskrivninger. Når driftsmidler blir solgt eller utrangert, blir kostpris og akkumulerte av- og nedskrivninger tilbakeført, og eventuell gevinst eller tap blir resultatført.

Kostpris for et driftsmiddel er definert til kjøpspris, inkludert skatter, avgifter og direkte kostnader knyttet til å bringe driftsmiddelet klart for bruk. Kostnader påløpt etter at driftsmiddelet er tatt i bruk, slik som reparasjon og vedlikehold, er normalt kostnadsført. I de tilfeller der det kan påvises økt inntjening som følge av reparasjon/vedlikehold, er kostnadene til dette balanseført som tilgang driftsmidler.

Avskrivninger er beregnet ved bruk av lineær metode over følgende tidsperioder:

- Bygninger og annen fast eiendom	30 – 40 år
- Maskiner, utstyr, inventar og biler	3 – 10 år

Avskrivningsperiode og -metode blir vurdert årlig for å sikre at metoden og perioden som benyttes samsvarer med de økonomiske realiteter for driftsmiddelet. Tilsvarende gjelder for utrangeringsverdi.

Det foretas dekomponering av driftsmidler av større verdi, og som består av komponenter med ulik levetid. Det foretas årlig vurdering av levetid for hver enkelt komponent, og avskrivningene er justert tilsvarende.

Driftsmidler holdt for salg består av eiendeler som konsernet har ervervet som ledd i inndrivelse av misligholdte engasjement. Dette er driftsmidler som konsernet ikke har til hensikt å beholde og som skal selges innen 1 år. Driftsmidler holdt for salg verdsettes til det laveste av virkelig verdi (reduisert med salgskostnader) og anskaffelseskost og er ikke gjenstand for avskrivning.

Leieavtaler

Konsernet som leietaker

Leiekontrakter hvor det vesentligste av risikoen er på kontraktsmotparten, blir klassifisert som operasjonelle leieavtaler. Leiebetaling er klassifisert som en driftskostnad og resultatføres over kontraktperioden. Konsernet har ingen finansielle leieavtaler.

Konsernet som utleier

Konsernet presenterer eiendeler som er utleid som driftsmidler i balansen. Leieinntektene inntektsføres lineært over leieperioden. Direkte kostnader pådratt initialt for å etablere et utleieforhold er tillagt den utleide eiendelens regnskapsførte verdi. Konsernet har ingen finansielle utleieavtaler.

Kontanter og kontantekvivalenter

Kontanter og kontantekvivalenter består av kontanter, bankinnskudd, andre kortsiktige, lett omsettelige investeringer med maksimum tre måneders opprinnelig løpetid og trekk på kassekreditt. I balansen er kassekreditt inkludert i lån under kortsiktig gjeld.

Avsetninger

En avsetning blir regnskapsført når konsernet har en gjeldende forpliktelse (rettslig eller antatt) som følge av hendelser som har skjedd, det er sannsynlighetsovervekt for at et økonomisk oppgjør som følge av forpliktelsen vil skje, og beløpets størrelse kan beregnes pålitelig.

Avsetninger gjennomgås ved hver balansedato og nivået reflekterer det beste estimatet på forpliktelsen. Når tidseffekten er uvesentlig vil avsetningen være lik størrelsen på kostnaden som kreves for å bli fri fra forpliktelsen. Når tidseffekten er vesentlig vil avsetningen være lik nåverdien av fremtidige utbetalinger til å dekke forpliktelsen.

I tilfeller hvor det foreligger flere forpliktelser av samme natur, fastsettes sannsynligheten for at forpliktelsen vil komme til oppgjør ved å vurdere gruppen under ett. Avsetning for gruppen regnskapsføres selv om sannsynligheten for oppgjør knyttet til gruppens enkeltelementer kan være lav.

Pensjonsforpliktelser og pensjonskostnader

Konsernets pensjonsforpliktelser er knyttet til ytelsesbaserte kollektive ordninger sikret i livsforsikringsselskap og usikrede ordninger. Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser presentert i regnskapet er fremkommet ved beregninger foretatt av aktuar. Diskonteringsrenten for pensjonsforpliktelser skal i henhold til IAS 19R settes til renten på foretaksobligasjoner med høy kredittverdighet, eller til statsobligasjonsrenten dersom det ikke finnes et dypt marked for foretaksobligasjoner med høy kredittverdighet.

Bankens ytelsesbaserte pensjonsordning ble lukket med virkning fra 01.07.12. Nyansatte opptas som medlem av innskuddspensjonsordning. I tillegg er det foretatt endringer i dekningsomfang på den gamle ytelsesbaserte ordningen.

De sikrede og usikrede pensjonsforpliktelsene beregnes som den diskonterte verdien av de fremtidige pensjonsytelser som anses påløpt på balansedagen, sikrede og usikrede, basert på at arbeidstakerne opparbeider sine pensjonsrettigheter jevnt over den yrkesaktive perioden.

Pensjonsmidlene vurderes til virkelig verdi og føres netto mot pensjonsforpliktelsene i balansen. Den enkelte pensjonsordning vurderes for seg, men verdien av overfinansiering i en ordning og underfinansiering i andre ordninger nettoføres i balansen såfremt pensjonsmidlene kan overføres mellom ordningene. Netto pensjonsmidler presenteres i balansen som forskuddsbetalte kostnader og opptjente inntekter, mens netto pensjonsforpliktelser presenteres som avsetning for forpliktelser.

Periodens netto pensjonskostnad er inkludert i lønn og sosiale kostnader, og består av periodens pensjonsopptjening, rentekostnad på den beregnede pensjonsforpliktelsen og avkastning av pensjonsmidlene. Avviket mellom faktisk avkastning og avkastningskravet føres i utvidet resultat. Resultatført virkning av planendring og endringer i estimater og pensjonsplaner føres over utvidet resultat.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Skatter

Utsatt skatt beregnes på alle midlertidige forskjeller mellom regnskapsmessige og skattemessige balanseverdier etter gjeldende skattesats ved periodens slutt (gjeldsmetoden). Skatteøkende midlertidige forskjeller inneholder en utsatt skatteforpliktelse, og skattereduserende midlertidige forskjeller, sammen med underskudd til fremføring, inneholder en mulig utsatt skattefordel.

Utsatt skattefordel balanseføres når det er sannsynlig at det i fremtiden vil oppstå skattbar inntekt som den utsatte skattefordelen kan anvendes mot.

Skattekostnaden i resultatregnskapet omfatter både periodens betalbare skatt og endring i utsatt skatt. Endringen i utsatt skatt reflekterer de fremtidige betalbare skatter som oppstår som følge av årets virksomhet. Formueskatt er behandlet som driftskostnad.

Egenkapitalbeviskapital

Ved utstedelse av nye egenkapitalbevis eller oppkjøp av annen virksomhet, behandles merkostnader direkte henførbare til utstedelsen av de nye egenkapitalbevisene eller oppkjøpet som en reduksjon av innbetalt kapital.

Utbytte på egenkapitalbevis blir klassifisert som egenkapital i perioden frem til utbyttet er besluttet av bankens forstanderskap.

Når utbyttet er besluttet av forstanderskapet blir det tatt ut av egenkapitalen og klassifisert som kortsiktig gjeld frem til utbetaling finner sted.

Når banken eller andre medlemmer i konsernet kjøper egenkapitalbevis utstedt av banken, blir det samlede kjøpsvederlaget trukket ut av den totale egenkapitalbeviskapitalen.

Sammenlignbarhet

Sammenligningstall er blitt justert der det er ansett nødvendig for at de skal være i overensstemmelse med presentasjonen for innværende år.

Hendelser etter balansedagen

Hendelser fram til regnskapet anses godkjent for offentliggjøring og som vedrører forhold som allerede var kjent på balansedagen, vil inngå i informasjonsgrunnlaget for fastsettelse av regnskapsestimater og således reflekteres fullt ut i regnskapet. Hendelser som vedrører forhold etter balansedagen vil bli opplyst om dersom de er vesentlige.

Risiko og kapitalstyring

Risiko- og kapitalstyring støtter opp under konsernets strategiske utvikling og ambisjoner. Hovedmålsettingen er å sikre realisering av konsernets finansielle og operasjonelle mål. Uansett hvor god risikostyringen er vil det kunne oppstå uventet tap som krever at konsernet har tilstrekkelig egenkapital. Som en del av risikostyringsarbeidet er det for de ulike risikoområdene vurdert behov for tilleggskapital. Vurderingene er underbygget med ulike interne vurderinger og beregningsmodeller. Dette er oppsummert i bankens interne kapitalbehovsvurderingsprosess (ICAAP).

Risikokategorier og definisjoner:

- Kredittrisiko: risikoen for tap som følge av at kunder eller motparter ikke har evne til å oppfylle sine forpliktelser
- Likviditetsrisiko: risikoen for at konsernet ikke klarer å oppfylle sine forpliktelser ved forfall.
- Markedsrisiko: risikoen for tap som følge av endringer i markedspriser knyttet til aktiviteter og posisjoner i verdipapirer (renter og aksjer) og valuta
- Operasjonell risiko: risiko for direkte eller indirekte tap grunnet svikt i interne rutiner, systemer og prosesser, utilstrekkelig kompetanse, skader på eiendeler, driftsavbrudd, systemfeil, internt eller eksternt bedrageri.

Risikostyringen er sentral i den daglige driften og i styrets løpende arbeid. Risikoen styres primært gjennom policy og retningslinjer, rammer, fullmakter, rapporteringskrav og krav til kompetanse.

Styret fastsetter konsernets kredittstrategi som dekker kredittrisiko, og konsernets finansstrategi som dekker likviditetsrisiko og markedsrisiko. Banken har kredittutvalg og finansutvalg for styring og oppfølging av risiko i tråd med styringsrammer og fullmakter gitt av styret.

Bankens risikostyringsenhet utgjør tre årsverk. Direktør risikostyring er direkte underlagt adm. direktør og har ansvaret for å overvåke og koordinere den samlede risikostyringen i banken. I enkelte definerte saker rapporterer dir risikostyring direkte til styret.

Konsernets intern revisjon utgjør ett årsverk og er direkte underlagt styret. Intern revisor skal vurdere om det er etablert betryggende rutiner på de viktigste områder i banken for å redusere risiko. Styret godkjenner årlig intern revisors instruks og arbeidsplan. Intern revisor kan benytte eksterne tjenester ved behov.

Virksomhetsstyring (corporate governance)

Helgeland Sparebanks prinsipper og policy for eierstyring og selskapsledelse skal sikre at bankens virksomhetsstyring er i tråd med allmenne og anerkjente oppfatninger og standarder, samt lover og forskrifter. God virksomhetsstyring i Helgeland Sparebank omfatter de verdier, mål og overordnede prinsipper som banken styres og kontrolleres etter for å sikre et godt samspill mellom bankens ulike interessenter som egenkapitalbevisiere, långivere, kunder, ansatte, styringsorganer, ledelse og samfunnet for øvrig.

Virksomhetsstyringen skal sikre en forsvarlig formuesforvaltning og gi økt trygghet for at kommuniserte mål og strategier blir iverksatt og nådd. Konsernets prinsipper og rammer for intern kontroll og risikostyring er nedfelt i egne styringsdokumenter som årlig gjennomgås av styret. Styringsdokumentene er konsernets interne rammeverk for god styring og kontroll, og policyen gir føringer for konsernets overordnede holdninger til risikostyring.

Styret i Helgeland Sparebank legger vekt på å etterleve prinsippene som er gitt i Norsk anbefaling for eierstyring og selskapsledelse i virksomhetsstyringen.

Helgeland Sparebank har sammenholdt egen policy med den reviderte norske anbefalingen for eierstyring og selskapsledelse. Det er styrets oppfatning at bankens virksomhetsstyring er tilfredsstillende og i overensstemmelse med Norsk anbefaling.

Det er i 2014 avholdt 13 styremøter. Oppfølging av driften, strategi, strukturendringer og risiko- og kapitalstyring har vært styrets fokusområder.

Styret har utarbeidet en årsplan for sitt arbeid, og det legges vekt på å sikre tilstrekkelig kunnskap og kompetanse blant styrets medlemmer. Det er gjennomført egenevaluering av arbeidsform, kompetanse, prioriteringer og samarbeid mellom styre og ledelse.

Styret har som et ledd i sitt arbeid nedsatt revisjonsutvalg og risikoutvalg. Utvalgene skal se til at Helgeland Sparebank har en uavhengig og effektiv intern og ekstern revisjon, samt at regnskaps- og risikorapportering er i samsvar med lover og forskrifter. Medlemmene i revisjonsutvalget er Thore Michalsen (leder) og Ove Brattbakk - og fra 1. oktober ble revisjonsutvalget utvidet med ett medlem; Stein Andre Herigstad-Olsen. De samme personene fungerer også fra 1. oktober 2014 som bankens risikoutvalg. Revisjonsutvalget har hatt 10 møter for regnskapsåret 2014, risikoutvalget har hatt 2 møter.

En fylldig redegjørelse for eierstyring og selskapsledelse finnes i eget kapittel i årsrapporten.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 2.1 - Kreditt risiko

Konsern og morbank

Konsernets strategi på kredittområdet er utledet fra den overordnede strategien og inneholder retningslinjer for fordeling mellom person- og bedriftsmarkedet, konsentrasjonsrisiko og geografiske begrensninger. For løpende oppfølging av risiko i styret er det definert et sett av rapporter som fremlegges med ulike frekvenser.

Samlet kapitalbehov for kreditt risiko framkommer i konsernets ICAAP. Det er definert toleransenivå for kreditt risiko for utvalgte bransjer og for definerte områder. Styringsnivå for bedriftsmarkedsporteføljen er etablert og etterlevelse rapporteres periodisk. Stresstester anvendes for å vurdere tapspotensialet i kredittporteføljen som følge av stort fall i eiendomspriser.

Det er etablert en rekke rutiner som ivaretar behandling og oppfølging av kreditt risiko administrativt. De viktigste virkemidlene i utøvelsen av kredittreglementet er:

- Restriktiv kredittgivning i forhold til
  - spesielt definerte bransjer
  - knoppskyting fra egne næringslivskunder
  - overtakelse av næringslivskunder fra andre banker
  - skjerpet krav til risikodeling gjennom høyere egenkapitalandel
  - etterlevelse av Finanstilsynets ti kjøreregler med kvartalsvis rapportering til styret
- Styring av virksomheten gjennom bruk av saksgangsystemer og fullmaktsrammer
- Sterk fokus på regelverket knyttet til bruk av kredittfullmakter, herunder spesielt dokumentasjonskrav rundt kundens betjeningsevne, samt beskrivelse av kritiske faktorer i tilknytning til bevilgningen
- Høy kompetanse og lang erfaring hos medarbeidere knyttet til utlånsvirksomheten
- Kredittgivning til enkeltkunder og bransjer vurderes opp mot medarbeidernes samlede kompetanse
- Kreditt gis primært til kunder innenfor bankens geografiske nedslagsfelt med unntak av gode personkunder hvor tilknytning til Helgeland er tilstrekkelig

Konsernets strategi på kredittområdet er utledet fra den overordnede strategien, og inneholder retningslinjer for fordeling mellom person- og bedriftsmarkedet, eksponering innenfor bransjer (konsentrasjonsrisiko) og geografiske begrensninger.

Kredittstrategien evalueres årlig, endringer ble vedtatt og implementert i september 2014.

Kreditt risikoeksponeringen styres og følges opp gjennom regelmessige analyser av misligholdsutviklingen i konkrete bransjer, geografiske områder, låntakeres og potensielle låntakeres evne til å betjene renter og avdrag, samt en vurdering av den sikkerhet som ligger til grunn for lånet. For løpende oppfølging av risiko i styret er det definert et sett av rapporter som fremlegges med ulike frekvenser.

Samlet kapitalbehov for kreditt risiko framkommer i konsernets ICAAP. Toleransenivå for kreditt risiko er definert for utvalgte bransjer og områder. Styringsnivå for bedriftsmarkedsporteføljen er etablert og etterlevelse rapporteres periodisk. Stresstester anvendes for å vurdere tapspotensialet i kredittporteføljen som følge av stort fall i eiendomspriser.

Risikoen i personmarkedsporteføljen har over tid vært lav og stabil. Et mer moderat/synkende konjunkturbilde i Norge forventes også å inntre på Helgeland. 98 % av personmarkedsporteføljen er sikret i bolig. Finanstilsynets retningslinjer for nye boliglån bidrar til å redusere andelen lån med belåningsgrad over 85 %.

Risikoen i bedriftsmarkedsporteføljen er stabil. Brutto utlån til bedriftsmarkedet ble i 2014 redusert med 3,9 %, dette i tråd med bankens styringsmål for samlet vekst.

Banken har i 2014 videreført årlig validering av modellen for beregning av gruppenedskrivninger basert på egne scoremodeller. Modellen baserer seg på sannsynlighet for mislighold og tapsgrad gitt at et engasjement går i mislighold. Modellen benyttes av flere andre sparebanker som samarbeider om validering og eventuell justering av parametrene. Valideringen viser at scoremodellene vurderes som tilfredsstillende og at den differensierer godt mellom kunder med ulik risiko.

Kostnadsførte nedskrivninger i 2014 ble 44 mill kr mot 32 mill kr i 2013. Gruppenedskrivningen er økt med 1,5 mill kr. Totalt er kostnadsførte nedskrivninger fortsatt på et relativt moderat nivå og utgjør 0,21 % av brutto utlån.

Netto misligholdte og tapsutsatte engasjement utgjør et volum på 109 mill kr pr. 31.12.14 mot 129 mill kr pr. 31.12.13.

Med bakgrunn i Finanstilsynets utlånsforskrift og interne retningslinjer, følges engasjement løpende med henblikk på identifisering av mulige tapsutsatte engasjementer.

Det er sterkt fokus og faste gjennomganger i hele organisasjonen på kvalitet i kredittarbeidet og for å bedre forståelsen av god styring og kontroll. Etterlevelse i enkeltsaker sikres bl a gjennom lederes nøkkelkontroller og arbeidsdeling rådgivere/ettebehandlere. For styring og overvåkning av risiko i næringslivsporteføljen gjennomføres løpende vurdering av kundeforhold, betalingsevne og sikkerhet ved låneopptak, samt gjennomganger i bankens kredittutvalg. For overvåkning av utvikling av risiko i personkundeporteføljen foretas kvartalsvise analyser av bonitet på nyinnvilgende lån og på totalporteføljen.

Risikofordelt utlånsportefølje fordelt på lav, middels og høy risiko rapporteres basert på scoremodellene.

Tett oppfølging av større næringslivskunder, overvåkning av misligholdssannsynlighet i porteføljen og for konkrete definerte bransjer, er videreført som prioritert fokusområde for banken.

Maksimal grense for et enkelt engasjement, fastsatt av Finansdepartementet, er 25 % av konsernets ansvarlige kapital. Ved utgangen av 2014 hadde konsernet 3 kunde grupperinger hvor innvilget engasjement samlet sett var ut over 10 % av ansvarlig kapital.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 2.1.1 - Risikoklassifisering lån og kreditter

Risikoklassifiseringen er en integrert del av konsernets saksgangssystem. Systemet muliggjør en overvåkning av risikoutviklingen i utlånsporteføljen. Risikoklassifiseringsmodellen som benyttes for både person og for næringslivskunder er utviklet i samarbeid med flere andre banker. Klassifiseringssystemet er tatt i bruk for hele kundemassen fra og med 31.05.09. For næringslivskunder beregnes en misligholdssannsynlighet/score basert på en rekke parametre som

bransje, betalingsanmerkninger og revisjonsanmerkninger. For personkunder beregnes misligholdssannsynlighet/score basert på purringer, overtrekk, forhold utlån/innskudd m.v. Porteføljen klassifiseres månedlig og kundene gis score fra A til K, der A er lavest risiko og K er høyest risiko. For personkunder foretas i tillegg søknadsscore i forbindelse med nye lånesaker. Endringer i risikofordelingen er helt marginal.

Morbank					Konsern			
31.12.14					31.12.14			
Brutto utlån	Garantier	Potensiell ekspos- nering	Sum ekspos- nering		Brutto utlån	Garantier	Potensiell ekspos- nering	Sum ekspos- nering
Næringsliv:								
3.215	290	815	4.320	Lav risiko	3.297	290	820	4.407
1.926	74	145	2.145	Middels risiko	1.939	74	145	2.158
1.511	49	102	1.662	Høy risiko	1.458	49	102	1.609
51	8	5	64	Mislighold > 0 måneder	51	8	5	64
106	29	3	138	Ikke klassifisert	101	29	3	133
6.809	450	1.070	8.329	Sum næringsliv	6.846	450	1.075	8.371
Personmarked:								
7.540	10	406	7.956	Lav risiko	11.149	10	723	11.882
1.506	7	73	1.586	Middels risiko	1.976	7	77	2.060
252	0	2	254	Høy risiko	291	0	2	293
84	0	0	84	Mislighold > 0 måneder	84	0	0	84
478	0	32	510	Ikke klassifisert	482	0	32	514
9.860	17	513	10.390	Sum personmarked	13.982	17	834	14.833
16.669	467	1.583	18.719	Sum totalt	20.828	467	1.909	23.204

Morbank					Konsern			
31.12.13					31.12.13			
Brutto utlån	Garantier	Potensiell ekspos- nering	Sum ekspos- nering		Brutto utlån	Garantier	Potensiell ekspos- nering	Sum ekspos- nering
Næringsliv:								
3.174	267	839	4.280	Lav risiko	3.264	267	847	4.378
2.322	94	200	2.616	Middels risiko	2.279	94	201	2.574
1.362	53	111	1.526	Høy risiko	1.382	53	111	1.546
118	34	15	167	Mislighold > 0 måneder	118	34	15	167
84	28	4	116	Ikke klassifisert	83	28	4	115
7.060	476	1.169	8.705	Sum næringsliv	7.126	476	1.178	8.780
Personmarked:								
6.661	10	388	7.059	Lav risiko	10.810	10	710	11.530
1.588	2	44	1.634	Middels risiko	2.050	2	50	2.102
241	0	2	243	Høy risiko	298	0	2	300
86	0	0	86	Mislighold > 0 måneder	86	0	0	86
334	0	19	353	Ikke klassifisert	338	0	19	357
8.910	12	453	9.375	Sum personmarked	13.582	12	781	14.375
15.970	488	1.622	18.080	Sum totalt	20.708	488	1.959	23.155

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 2.1.2 - Misligholdte (> 3 mnd.) og tapsutsatte engasjement

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.13	31.12.14		31.12.14	31.12.13
152	85	Misligholdte utlån og garantier over 3 måneder	85	152
-32	-14	Nedskrivninger på misligholdte utlån og garantier	-14	-32
120	71	Sum netto misligholdte utlån og garantier	71	120
17	43	Øvrige tapsutsatte, ikke misligholdte utlån og garantier	43	17
-8	-5	Nedskrivninger øvrige tapsutsatte ikke misligholdte utlån og garantier	-5	-8
9	38	Sum netto tapsutsatte, ikke misligholdte utlån og garantier	38	9
129	109	Sum netto misligholdte og tapsutsatte engasjement	109	129
0,8 %	0,7 %	I prosent av brutto utlån	0,5 %	0,6 %

NOTE 2.1.3 - Misligholdte engasjement > 0 mnd.

<i>Konsern og morbank</i>						
2014			2013			
Intervall	Personmarked	Næringsliv	Sum	Personmarked	Næringsliv	Sum
Sum 0-3 måneder	40	24	64	38	63	101
3-6 måneder	18	10	28	15	47	62
6-12 måneder	9	19	28	7	16	23
Over 12 måneder	17	12	29	26	41	67
Sum >3 måneder	44	41	85	48	104	152
Sum brutto mislighold	84	65	149	86	167	253

NOTE 2.1.4 – Misligholdte engasjement som ikke er nedskrevet

<i>Konsern og morbank</i>		
Intervall	31.12.14	31.12.13
Sum 0-3 måneder	64	99
3-6 måneder	24	56
6-12 måneder	19	17
Over 12 måneder	14	22
Sum > 3 måneder	57	95
Sum forfalte fordringer som ikke er nedskrevet	121	194

NOTE 2.2 - Likviditetsrisiko

<i>Konsern og morbank</i>	
Styret har vedtatt en strategi for likviditetsstyring som angir hensikt, styringsmål og risikotoleranse for styring av likviditetsrisiko. Strategien har som hovedformål å sørge for at konsernet har en forsvarlig likviditetsstyring som bidrar til å sikre konsernets evne til å innfri sine betalingsforpliktelser. Likviditetsstrategien gjennomgås årlig av styret. Det har vært lagt særlig vekt på likviditetsrisiko og nye regulatoriske krav til likviditetsstyring i banker, som blir implementert gradvis i likviditetsstyringen. Likviditetsrisikoen reduseres gjennom å spre innlånene på ulike markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. I styringen av konsernets likviditetsrisiko anvendes målkrav for likviditetsindikator 1 (i henhold til retningslinjer fra Finanstilsynet), langsiktig finansieringsgrad, innskuddsdekning og krav til likviditetsbufferkapital. Liquidity Coverage Ratio – LCR (svært likvide eiendeler i % av netto likviditetsutgang i et stresset scenario på 30 dager) ble innført som styringsparameter fra og med 2013.	Styret har for 2014 fastsatt et minstekrav til likviditetsindikator 1. Indikatorverdien skal være minst på høyde med referansebankenes verdi. Dette minstekravet har vært i samsvar med Finanstilsynets krav. Med virkning fra 3. kvartal 2014 har Finanstilsynet innført faste referanseverdier for likviditetsindikatoren og forutsetter nå at indikatorverdien bør ligge over 105 %. Per 31.12.14 var likviditetsindikator 1 på 111,5. (110,6) %. Styret har også fastsatt at andel langsiktige innlån i % av samlede innlån skal utgjøre minst 70 %. Per 31.12.14 var andel langsiktig finansiering 83,8 (80,7) %, som er godt over målkravet. For å begrense konsernets likviditetsrisiko har banken likviditetsreserver i form av kontanter, innskudd i Norges Bank og andre banker, likvide egenkapitalinstrumenter, plasseringer i pengemarkedsfond, rentebærende verdipapirer, samt ubenyttede trekkrettigheter. Det er fastsatt minstekrav til nivå på likviditetsbufferne i konsernets likviditetsstrategi. Konsernet har de siste årene gradvis økt både kvaliteten og nivået på

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

likviditetsbufferne, og vil gradvis ytterligere tilpasse bufferne nye likviditetsbufferkrav. Konsernets samlede likviditetsbufferkapital vurderes å være tilfredsstillende.

Hovedtyngden av konsernets likviditetsreserver i form av rentebærende verdipapirer er plassert i obligasjoner med fortrinnsrett, stats-, kommune-, finans- og industriobligasjoner. Samlet durasjon på renteporteføljen er 2,0 år (2,0). Konsernets samlede likviditetsreserver (kontanter, bankinnskudd og rentebærende verdipapirer) utgjør 4,3 (4,5) mrd. kr. eller 16,7 (17,4) % av konsernets forvaltningskapital. Konsernet vil gjøre en gradvis tilpasning til de kommende nye likviditetskravene i Basel III (LCR og NSFR).

Innskuddsdekningen er et viktig parameter for oppfølging av likviditetsrisiko, det vil si hvor stor andel av utlån til kunder som er dekket ved innskudd fra kunder. Styret har fastsatt minstekrav til innskuddsdekning, og dette kravet var innfridd gjennom hele 2014.

Helgeland Boligkreditt AS er en viktig finansieringskilde og tilrettelegging av godkjente boliglån for overføring til bankens boligkredittforetak har høy oppmerksomhet. Pr. utgangen av 2014 har banken overført godt sikrede boliglån for vel 4,2 (4,8) milliarder kroner til boligkredittselskapet.

Helgeland Sparebank er ratet av Moody's. Bankens rating er Baa2 med "negative outlook". Obligasjoner utstedt av Helgeland Boligkreditt AS ratet hos Moody's har rating Aaa.

NOTE 2.2.1 – Likviditetsrisiko, restløpetid

					Konsern 31.12.14
	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3-12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Sum inkl. renter
Gjeld til kredittinstitusjoner	2				2
Innskudd fra kunder og gjeld	13.763	7			13.770
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	724	1.620	8.177	891	11.412
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹⁾	18	54	118		190
Sum utbetalinger	14.507	1.681	8.295	891	25.374
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	470	205			675
Utlån og fordringer på kunder	438	1.723	6.917	15.812	24.890
Sertifikater og obligasjoner	474	923	2.583	30	4.010
Sum innbetalinger	1.382	2.851	9.500	15.842	29.575
1) Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	25	77	184		286

Banken gjennomfører stresstester for konsernet og har styrevedtatte rammer for risikotoleranse. Lånetilsagn pr. 31.12. var ikke vesentlig av verdi og er derfor ikke innarbeidet.

					Konsern 31.12.13
	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3-12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Sum inkl. renter
Gjeld til kredittinstitusjoner	654				654
Innskudd fra kunder og gjeld	13.005	14			13.019
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer		1.727	8.926		10.653
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹⁾	17	51	176		244
Sum utbetalinger	13.676	1.792	9.102	0	24.570
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	280	333			613
Utlån og fordringer på kunder	422	1.816	6.754	16.035	25.027
Sertifikater og obligasjoner	590	815	2.720	45	4.170
Sum innbetalinger	1.292	2.964	9.474	16.080	29.810
1) Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	25	70	253		348

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

31.12.14

	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3-12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Sum inkl. renter
Gjeld til kredittinstitusjoner					0
Innskudd fra kunder og gjeld	13.963	7			13.970
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	502	773	5.425	591	7.291
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹⁾	18	54	118		190
Sum utbetalinger	14.483	834	5.543	591	21.451
Utlån og fordringer på kunder	470	205	684		1.359
Utlån og fordringer på kunder	2.302	615	3.761	13.160	19.838
Sertifikater og obligasjoner	491	973	2.583	30	4.077
Sum innbetalinger	3.263	1.793	6.728	13.190	25.274
1)Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	25	77	184		286

Morbank

31.12.13

	Fra 0-3 Mnd.	Fra 3-12 mnd	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Sum inkl. renter
Gjeld til kredittinstitusjoner	654				654
Innskudd fra kunder og gjeld	13.264	14			13.278
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer		977	6.119		7.096
Finansielle derivater brutto oppgjør (utstrømmer) ¹⁾	17	51	176		244
Sum utbetalinger	13.935	1.042	6.295	0	21.272
Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	280	333	729		1.342
Utlån og fordringer på kunder	2.347	652	3.141	12.803	18.943
Sertifikater og obligasjoner	590	1.165	3.070	45	4.870
Sum innbetalinger	3.217	2.150	6.940	12.848	25.155
1)Finansielle derivater brutto oppgjør (innstrømmer)	25	70	253		348

Ubenyttede trekkfasiliteter

Morbank

Konsern

31.12.13	31.12.14		31.12.14	31.12.13
		Eiendeler:		
1.622	1.583	Ubenyttede trekkrettigheter kunder	1.912	1.959
		Gjeld:		
300	300	Kortsiktig trekkfasilitet, 1år	300	300
300	300	Sum gjeld	300	300
98	102	Overskuddslikviditet i Norges Bank	103	98
398	403	Sum gjeld inklusive overskuddslikviditet	403	398

Match og mismatch mellom forfall og rentesats på eiendeler og gjeld er svært viktig for styringen av konsernet. Det er uvanlig at banker har perfekt match, siden utførte forretninger ofte er av usikker karakter og av mange ulike typer. En ikke matchet posisjon kan potensielt skape fortjeneste, men kan også øke risikoen for tap. Forfall på eiendeler og gjeld, evnen til å erstatte disse til en akseptabel kostnad, er en viktig faktor for å bestemme konsernets likviditet og dets eksponering overfor renteendringer.

Likviditetsbehov for å kunne møte krav om oppgjør knyttet til garantier og rembuser er betydelig lavere enn størrelsen på selve forpliktelsen fordi konsernet generelt ikke forventer at tredjepart vil trekke ut likviditet under garantien. De totale utestående kontraktsfestede forpliktelser om å øke kreditter representerer ikke nødvendigvis fremtidige krav til likvide midler, siden mange av disse forpliktelsene vil forfalle eller utgå uten å bli fundet.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 2.3 - Markedsrisiko

Konsern og morbank

Styret har vedtatt en markedsrisikostrategi som fastsetter rammer og overordnet mål for konsernets markedsrisikotoleranse, samt rammer for rente-, kredittspread og aksjepriserisiko. Strategien revideres årlig. Konsernet har ingen aktive handelsporteføljer innenfor renter, aksjer eller valuta.

Renterisikoen styres mot det ønskede nivå gjennom rentebindingen på rentebærende verdipapirer og innlån (sertifikater og obligasjoner), samt ved bruk av rentebytteavtaler (renteswapper) for å redusere renterisiko knyttet til fastrentelån.

Styret har fastsatt ramme for konsernets samlede renterisiko, og renterisikoen er vurdert til å være lav.

Banken har en relativt konservativ strategi for plasseringer i rentebærende verdipapirer, hvor hovedformålet er å sikre tilfredsstillende likviditetsreserver for banken. En konsekvens av dette har vært at konsernet regnskapsførte relativt lave tap på rentebærende verdipapirer under finanskrisen, og tilsvarende relativt lave gevinster på plasseringer i rentebærende verdipapirer i etterkant av krisen.

Aksjerisiko

Konsernet har plasseringer i enkelte børsnoterte aksjer, aksjefond, egenkapitalbevis og øvrige aksjer. Bankens posisjoner i øvrige aksjer er i hovedsak strategisk motivert gjennom investeringer i aksjer i datterselskaper, produktselskaper og lokale investeringsselskaper.

Markedsrisikoen knyttet til disse aksjeinvesteringene anses å være moderat.

Sensitivitetsanalyse markedsrisiko

Rentebærende verdipapirer - kredittspreadrisiko er risikoen knyttet til verdipapirene i renteporteføljen, porteføljens durasjon og utstedernes kredittverdighet. Konsernets kredittspreadrisiko beregnes som kredittrisiko ved spreadutgang på 100 basispunkter. Aksjer - der er fastsatt rammer for konsernets samlede aksjerisiko beregnet ut fra eksponering, risikospredning og markedslikviditet. Ved beregning av risikoeksponering baseres beregningen på et generelt fall i aksje verdien på 30 %. I tillegg gjøres påslag for risikospredning og markedslikviditet.

Banken uttrykker markedsrisikoen som risikojustert kapital. Beregnet markedsrisiko er innenfor fastsatte rammer og totalramme for markedsrisiko er tatt inn som kapitalbehov i konsernets ICAAP. Vi har siden 2013 overvåket renteporteføljen ved bruk av VAR-analyse. Standard beregning av maksimalt tap er skalert til 10 dagers periode og 99 % sannsynlighet. Tapet er beregnet ut fra "prisendringen" (evt. prisvariasjoner som måles via volatilitet) i markedet over tid. Input i modellen er norske statsobligasjonsindekser.

Det vesentligste av konsernets renterisiko er knyttet til porteføljen av rentebærende verdipapirer, fastrentelån og fastrenteinnskudd. Styret har fastsatt en ramme på 30 mill. kr for samlet renterisiko i og utenfor balansen, målt ved den resultatpåvirkning som en endring av rentenivået på 2 prosentpoeng gir. I gjennomsnitt for året har utnyttelsen av tillatt ramme for renterisiko vært godt under måltallet.

Valutarisiko

Konsernet har kun mindre balanseførte finansielle posisjoner og kontantstrømmer i utenlandsk valuta. Disse anses ikke å være vesentlig. På grunn av at Helgeland Sparebank ikke er egen valutabank forvaltes valutalånene hos valutabank. Helgeland Sparebank har stilt garantiansvar overfor valutabank. Tabellen nedenfor oppsummerer konsernets eksponering for valutarisiko gjennom garantiansvar for valutalån hos valutabank pr 31.12.

NOTE 2.3.1 – Garantiansvar for valutalån

Morbank

Konsern

31.12.14

31.12.14

Lånebeløp i valuta	Garantiansvar i NOK	Lånebeløp i valuta	Garantiansvar i NOK
0	0 Euro	0	0
0	0 Amerikanske dollar	0	0
12	93 Sveitsiske franc	12	93
47	45 Svenske kroner	47	45
30	2 Japanske yen	30	2
140 Sum garantiansvar valutalån		140	

Banken har en mindre portefølje av garanterte valutalån, mot verdien i NOK utgjorde pr 31.12.14 140 mill. Porteføljen er fordelt på en rekke kunder hvor sikkerhet er stilt i fast eiendom og/eller innskudd. Kredittrisiko i denne porteføljen vurderes som lav.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank			Konsern		
31.12.13			31.12.13		
Lånebeløp i valuta	Garantiansvar i NOK		Lånebeløp i valuta	Garantiansvar i NOK	
0	8	Euro	0	8	
0	0	Amerikanske dollar	0	0	
13	88	Sveitsiske franc	13	88	
47	44	Svenske kroner	47	44	
49	3	Japanske yen	49	3	
143 Sum garantiansvar valutalån			143		

NOTE 2.3.2 - Renterisiko, gjenstående tid til renteregulering

							Konsern
							31.12.14
	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	103						103
Utlån til og fordr. på kreditt u/avtalt løpetid	475						475
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid	200						200
Netto utlån til og fordringer på kunder		19.715		1.016			20.731
Obligasjoner og sertifikater	705	2.386	455				3.546
Andre eiendeler, ikke rentebærende (inkl swap)						768	767
Sum eiendeler	1.483	22.101	455	1.016		768	25.823
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid		2					2
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid							0
Innskudd fra kunder og gjeld u/avtalt løpetid		12.924					12.924
Innskudd fra kunder og gjeld m/avtalt løpetid		659	142				801
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	1.002	6.894	1.502				9.398
Annen gjeld, ikke rentebærende (inkl swap)						576	574
Sum gjeld	1.002	20.479	1.644	0	0	576	23.701
Netto rente sensitivitetssgap	481	1.622	-1.189	1.016	0	192	2.122

Kontantstrøm og virkelig verdi renterisiko

Kontantstrøm renterisiko er risikoen for at fremtidige kontantstrømmer knyttet til de enkelte finansielle eiendels- og gjeldspostene vil fluktuere som følge av endringer i markedsrenten. Virkelig verdi renterisiko er risikoen for at verdien av en finansiell eiendel eller gjeldspost vil fluktuere som følge av endringer i markedsrenten. For både kontantstrøm og virkelig verdi renterisiko er konsernet eksponert for effekter av fluktasjoner i det gjeldende markedsrentenivået. Uventede endringer i markedsrentenivået kan føre til at rentemarginer øker, men kan også reduseres eller forårsake tap. Styret har fastsatt ramme for den totale renterisikoen konsernet kan ta på seg. Konsernet styrer renterisikoen mot det ønskede nivå gjennom rentebindingen på plasseringer og verdipapirgjeld, samt ved bruk av rentebytteavtaler. Tabellene nedenfor oppsummerer konsernets eksponering for renterisiko. Tabellen viser konsernets eiendeler og gjeld til bokførte verdier, kategorisert etter gjenstående tid til renteregulering. Den bokførte verdien av finansielle derivater, renteswap-avtaler som benyttes for å redusere konsernets renterisiko, er inkludert i andre eiendeler. Forventede renteregulerings- og forfallsdatoer avviker ikke vesentlig fra de kontraktsmessige datoer.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

							Konsern
							31.12.13
	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	99						99
Utlån til og fordr. på kreditt u/avtalt løpetid	278						278
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid	329						329
Netto utlån til og fordringer på kunder		19.496		1.101			20.597
Obligasjoner og sertifikater	860	2.731	255				3.846
Andre eiendeler, ikke rentebærende (inkl swap)						836	836
Sum eiendeler	1.566	22.227	255	1.101	0	836	25.985
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid							0
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid		647					647
Innskudd fra kunder og gjeld u/avtalt løpetid		12.373					12.373
Innskudd fra kunder og gjeld m/avtalt løpetid		598	18				616
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	1.000	7.432	1.640				10.072
Annen gjeld, ikke rentebærende (inkl swap)						289	289
Sum gjeld	1.000	21.050	1.658	0	0	289	23.997
Netto rente sensitivitetsgap	566	1.177	-1.403	1.101	0	547	1.988

							Morbank
							31.12.14
	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	103						103
Utlån til og fordr. på kreditt u/avtalt løpetid	1.158						1.158
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid	200						200
Netto utlån til og fordringer på kunder		15.561		1.016			16.577
Obligasjoner og sertifikater	710	2.649	455				3.814
Andre eiendeler, ikke rentebærende (inkl swap)						1.012	1.012
Sum eiendeler	2.171	18.210	455	1.016	0	1.012	22.864
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid							0
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid							0
Innskudd fra kunder og gjeld u/avtalt løpetid		13.170					13.170
Innskudd fra kunder og gjeld m/avtalt løpetid		659	142				801
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	1.002	3.511	1.502				6.015
Annen gjeld, ikke rentebærende (inkl swap)						816	816
Sum gjeld	1.002	17.340	1.644	0	0	816	20.802
Netto rente sensitivitetsgap	1.169	870	-1.189	1.016	0	196	2.062

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

							Morbank
							31.12.13
	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Kontanter og fordringer på sentralbanker	98						98
Utlån til og fordr. på kreditt u/avtalt løpetid	944						944
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid	329						329
Netto utlån til og fordringer på kunder		14.762		1.101			15.863
Obligasjoner og sertifikater	860	3.527	247				4.634
Andre eiendeler, ikke rentebærende (inkl swap)	0	0	0	0	0	1.109	1.109
Sum eiendeler	2.231	18.289	247	1.101	0	1.109	22.977
Gjeld og egenkapital							
Gjeld til kredittinstitusjoner uten avtalt løpetid							0
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid		647					647
Innskudd fra kunder og gjeld u/avtalt løpetid		12.632					12.632
Innskudd fra kunder og gjeld m/avtalt løpetid		598	18				616
Lån opptatt ved utstedelse av verdipapirer	1.000	4.240	1.640				6.880
Annen gjeld, ikke rentebærende (inkl swap)						276	276
Sum gjeld	1.000	18.117	1.658	0	0	276	21.051
Netto rente sensitivitetsgap	1.231	172	-1.403	1.101	0	833	1.934

NOTE 2.3.3 - Sensitivitetsanalyse for endring i markedspriser

			Konsern
			31.12.14
	Effekt resultat	Effekt Egenkapital	
Renter + / - 2 % - poeng	10	0,07 %	
Sum gjeld	10	0,07 %	

Konsernets totale renterisiko består av alle posisjoner i rentebærende finansielle instrumenter, samt renterisiko knyttet til bankporteføljen. Eksponering av konsernets renterisiko var per 31.12.14 9,7 (3,1) mill kr. Målkrav er at konsernets samlede renterisiko på renteinstrument ikke skal overstige 30 mill kr. Ramme renterisiko: renteeksponering (parallelt skift i rentekurven på 2 %). Effekt på egenkapitalen er resultat etter skatt, mens eksponering renterisiko er før skatt.

			Konsern
			31.12.13
	Effekt resultat	Effekt egenkapital	
Renter + / - 2 % - poeng	3	0,06 %	
Sum gjeld	3	0,06 %	

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 3 - Viktige regnskapsestimat og anvendelse av regnskapsprinsipper

Konsern og morbank

Konsernet utarbeider estimater og forutsetninger som har effekt på de rapporterte balansetallene for neste regnskapsår. Estimater og vurderinger er stadig gjenstand for evaluering og baserer seg på historisk erfaring og andre faktorer, herunder forventninger i forhold til fremtidige hendelser som ansees som rimelige.

Nedskrivning på utlån / avsetning for garantiforpliktelser

Låneporteføljer/garantiforpliktelser overvåkes løpende med hensyn til behov for nedskrivninger/avsetninger for å møte mulige forpliktelser. Nedskrivning/avsetning foretas når det foreligger objektive bevis for verdifall på utlån og/eller det vurderes som sannsynlig at garantiforpliktelser vil komme til oppgjør. Observerbare data som benevnes som objektive bevis er kjennskap om vesentlige finansielle problemer hos debitor, misligholdte betalingsforpliktelser, kontraktsbrudd, betalingsutsettelse eller at det ansees som sannsynlig at debitor vil inngå i gjeldsforhandlinger eller blir tatt under konkursbehandling.

For grupper av utlån med tilnærmet like risikoegenskaper foretas nedskrivning basert på objektive bevis for verdifall i utlånsgruppen. Bevisene kan inkludere observerbare data som indikerer at det har vært en negativ endring i betalingsstatus til låntakerne i gruppen, endringer i rammebetingelser innenfor definerte bransjer eller lokalisering som samsvarer med standarden for utlånene i gruppen. Estimater basert på historisk tapserfaring for utlån med definerte risikoegenskaper og objektive bevis for verditap som samsvarer med porteføljen, benyttes ved beregning av fremtidige kontantstrømmer. Metode for å beregne beløp og tidshorisont for fremtidige kontantstrømmer gjennomgås regelmessig for å redusere eventuelle avvik mellom tapsestimat og faktisk tapserfaring.

Finansielle instrumenter til virkelig verdi.

Virkelig verdi på børsnoteerte investeringer er basert på gjeldende kurs på balansetidspunktet. For verdipapirer som ikke er børsnoteert og der det ikke er aktivt marked bygger verdivurderingen på siste emisjonskurs eller omsetningsverdier vi har kunnskap om. For papirer uten omsetning er verdi satt med utgangspunkt i tilgjengelig regnskapsinformasjon.

Nedskrivning av finansielle eiendeler tilgjengelig for salg

Konsernet foretar nedskrivning av finansielle eiendeler tilgjengelig for salg når det foreligger en vesentlig eller langvarig reduksjon i virkelig verdi og den virkelige verdien er lavere enn historisk kost. For å kunne fastslå om verdinedgangen er vesentlig eller langvarig gjør konsernet en vurdering av blant annet normale svingninger i markedspris. I tillegg kan det være aktuelt å foreta nedskrivning når det foreligger bevis for en svekkelse av den økonomiske tilstanden til investor, bransjelønnsomhet, endringer i teknologi eller operasjonell og finansiell kontantstrøm.

Pensjoner

Netto pensjonsforpliktelse og årets pensjonskostnad er basert på en rekke estimater, herunder avkastning på pensjonsmidlene, fremtidig rente, lønnsutvikling, utvikling i folketrygdens grunnbeløp og den generelle utvikling i antall uføretrygdede og levealder. Usikkerheten er knyttet til forpliktelsen som fremkommer i balansen. Estimatavvik er behandlet i henhold til IAS 19R.

NOTE 4 - Segmentinformasjon

<i>Morbank</i>					<i>Konsern</i>			
31.12.14					31.12.14			
PM	BM	Ufordelt	Totalt		PM	BM	Ufordelt	Totalt
196	200	-15	381	Netto renteinntekter	297	203	-42	458
29	13	40	82	Netto provisjonsinntekter	29	13	40	81
		81	81	Inntekter			52	52
87	30	135	252	Driftskostnader	89	31	144	264
2	40	2	44	Tap på utlån	2	40	2	44
136	143	-31	248	Resultat før skatt	235	144	-94	284
9.860	6.809		16.669	Utlån til kunder	13.982	6.846		20.828
-5	-19		-24	Individuell nedskrivning utlån	-5	-19		-24
		-68	-68	Gruppenedskrivning utlån			-68	-68
		6.287	6.287	Andre eiendeler			5.087	5.087
9.855	6.790	6.219	22.864	Sum eiendeler per segment	13.977	6.827	5.019	25.823
8.455	5.516		13.971	Innskudd fra og gjeld til kunder	8.455	5.270		13.725
		8.893	8.893	Annen gjeld og egenkapital			12.098	12.098
8.455	5.516	8.893	22.864	Sum gjeld og egenkapital per segment	8.455	5.270	12.098	25.823

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Konsern

Morbank

31.12.13

31.12.13

PM	BM	Ufordelt	Totalt		PM	BM	Ufordelt	Totalt
184	188	-15	357	Netto renteinntekter	274	191	-26	439
30	12	36	78	Netto provisjonsinntekter	30	12	36	78
		40	40	Inntekter			22	22
76	24	118	218	Driftskostnader	98	26	116	240
	28		28	Tap på utlån		28	5	33
138	148	-57	229	Resultat før skatt	206	149	-89	266
8.909	7.036		15.945	Utlån til kunder	13.582	7.187		20.769
-6	-34		-40	Individuell nedskrivning utlån	-6	-34		-40
		-67	-67	Gruppenedskrivning utlån			-67	-67
		7.147	7.147	Andre eiendeler			5.323	5.323
8.903	7.002	7.080	22.985	Sum eiendeler per segment	13.576	7.153	5.256	25.985
7.924	5.324		13.248	Innskudd fra og gjeld til kunder	7.920	5.069		12.989
		9.737	9.737	Annen gjeld og egenkapital			12.996	12.996
7.924	5.324	9.737	22.985	Sum gjeld og egenkapital per segment	7.920	5.069	12.996	25.985

Konsernet har definert sitt geografiske område som ett segment, Helgeland. Konsernets eksponering for kredittrisiko er i all hovedsak konsentrert til dette området. Helgeland er hjemmeregionen til morbanken, som også er det operative selskapet i konsernet. Konsernet har delt inn bankdriften inn i to segmenter, fordelt på personmarkedet og bedriftsmarkedet.

NOTE 5 - Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter

Morbank

Konsern

2013	2014		2014	2013
Renteinntekter og lignende inntekter:				
775	803	Renter og kredittprovisjoner av utlån m.v. 1,3)	953	928
24	31	Renter av innskudd i og utlån til kredittinstitusjoner	41	32
112	95	Renter av ihendehaverobligasjoner og sertifikater	95	112
911	929	Sum renteinntekter og lignende inntekter	1.089	1.072
Rentekostnader og lignende kostnader:				
Renter på innskudd fra kunder:				
307	322	Vurdert til amortisert kost	322	307
1	0	Vurdert til virkelig verdi	0	1
15	3	Renter på innskudd og utlån fra kredittinstitusjoner	21	32
206	197	Vurdert til amortisert kost	262	268
25	26	Vurdert til virkelig verdi	26	25
0	0	Renter andre langsiktige lån/andre kostnader verdipapirgjeld	0	0
554	548	Sum rentekostnader og lignende kostnader	631	633

- 1) I posten inngår renteinntekter på fastrente utlån og utlån til flytende rente. Renteinntekter på lån som er nedskrevet beregnes ved bruk av samme effektive rente som ble benyttet ved neddiskontering av den opprinnelige kontantstrømmen.
- 2) I posten inngår rentekostnader på fastrente verdipapirgjeld og verdipapirgjeld til flytende rente
- 3) Renter fra derivater fastrente utlån og fastrente verdipapirgjeld (inngått for å redusere renterisiko i bankens ordinære portefølje) er klassifisert som rente og er ført som en justering til bankes øvrige renteinntekter/-kostnader.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 5.1 - Renter på enkelte balanseposter (gjennomsnitt rente i %)

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.13	31.12.14	Gjennomsnitt rente	31.12.14	31.12.13
Eiendeler				
2,5 %	2,3 %	Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	1,8 %	1,9 %
4,9 %	5,0 %	Utlån til kunder	4,8 %	4,8 %
2,4 %	2,3 %	Sertifikat og obligasjoner	2,3 %	2,4 %
Gjeld				
2,1 %	1,9 %	Gjeld til kredittinstitusjoner	2,0 %	2,1 %
2,5 %	2,3 %	Innskudd fra kunder	2,3 %	2,5 %
2,9 %	3,0 %	Verdipapirgjeld	2,8 %	2,8 %

NOTE 5.2 - Volum på enkelte balanseposter (gjennomsnitt volum)

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.13	31.12.14	Gjennomsnitt volum	31.12.14	31.12.13
Eiendeler				
965	1.310	Utlån og fordringer på kredittinstitusjoner	674	510
15.761	16.447	Utlån til kunder	20.720	20.497
4.614	4.246	Sertifikat og obligasjoner	3.750	3.817
Gjeld				
747	150	Gjeld til kredittinstitusjoner	150	747
12.315	13.719	Innskudd fra kunder	13.357	12.085
6.888	6.545	Verdipapirgjeld	9.348	10.179

NOTE 6- Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2013	2014		2014	2013
8	8	Garantiprovisjoner *	8	8
52	54	Gebyr betalingsformidling	54	52
20	26	Gebyr forsikring (skade, liv, spare og pensjon)	26	20
7	4	Øvrige gebyr	4	7
87	92	Sum provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	92	87

*) Garantiprovisjoner stilt overfor kunder i forbindelse med ferdigstillelse anleggskontrakter.

NOTE 7- Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2013	2014		2014	2013
8	8	Betalingsformidling	8	8
1	1	Gebyr kunders bruk av betalingsterminaler	1	1
1	1	Betalte interbankgebyr	1	1
10	10	Sum provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	10	10
77	82	Netto provisjonsinntekter	82	77

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 8 - Netto gevinst/tap på finansielle instrumenter

<i>Morbank</i>		<i>Konsern</i>	
2013	2014	2014	2013
5	1	1	5
-2	8	8	-2
0	-3	-3	0
-2	-5	-0	3
0	16	16	0
0	0	0	0
2	5	25	5
37	52	3	6
-3	-6	-6	-3
0	0	0	0
37	68	44	14
Sum netto gevinst/tap på finansielle instrumenter			

NOTE 9 - Andre driftsinntekter

<i>Morbank</i>		<i>Konsern</i>	
2013	2014	2014	2013
1	1	5	5
13	11	1	1
1	1	1	1
15	13	7	7
Sum andre driftsinntekter			

NOTE 10 – Driftskostnader

<i>Morbank</i>		<i>Konsern</i>	
2013	2014	2014	2013
115	130	130	116
36	40	40	36
12	12	12	12
12	10	17	21
7	5	6	5
17	24	24	20
30	31	34	29
229	252	263	239
Sum ordinære driftskostnader			

NOTE 11 - Lønn og sosiale kostnader

<i>Morbank</i>		<i>Konsern</i>	
2013	2014	2014	2013
97	101	101	97
6	11	11	6
9	14	14	9
3	4	4	4
115	130	130	116
Sum lønn og sosiale kostnader			
177	168	168	177
177	173	173	177

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 12 - Pensjonskostnader og pensjonsforpliktelser

Konsern og morbank

Helgeland Sparebank er pliktig til å ha tjenestepensjonsordning etter lov om obligatorisk tjenestepensjon, og banken oppfyller kravene etter denne loven. Ingen av datterselskapene har pensjonsordninger. Pensjonsordningene omfatter:

Ytelsesordning plassert i livsforsikringsselskap

Helgeland Sparebank har en kollektiv ytelsesbasert pensjonsordning for sine ansatte, som forvaltes av forsikringsselskap. Pensjonsordningen gir ansatte rett til fremtidige pensjonsytelser på 66 % av lønn ved fratredelse, maksimert til 12G. Ordningen omfatter 149 arbeidstakere og 109 personer som mottar løpende pensjon fra ordningen. Ordningen omfatter også uførepensjon.

Innskuddsordning

Bankens ytelsesbaserte pensjonsordning ble lukket med virkning fra 01.07.12. Nyansatte opptas som medlem av innskuddspensjonsordning. Innskuddsordningen omfatter nå 28 aktive.

Avtalefestet førtidspensjon

Bank og finansnæringen har inngått avtale om avtalefestet pensjon (AFP). 2 personer er fortsatt igjen i den gamle ordningen som balanseføres.

Avtalefestet førtidspensjon ny ordning

Øvrige ansatte omfattes av gjeldende regelverk med årlig premieutbetalinger over drift til Fellesordningen for avtalefestet pensjon. I tråd med anbefalingen fra Norsk Regnskapsstiftelse er det i regnskapsåret ikke foretatt avsetning for konsernets reelle AFP- forpliktelse.

Topplederordning

Se note 28.4

NOTE 12.1 – Forpliktelse og kostnader pensjonsordninger

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
31.12.14				31.12.14	
Kostnad	Forplikt.			Forplikt.	Kostnad
11,0	107	Ytelsesordning		107	11,0
0,5	0	Innskuddsordning		0	0,5
2,0	0	AFP		0	2,0
14	107	Sum utlån til tillitsvalgte og ansatte		107	14

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
31.12.13				31.12.13	
Kostnad	Forplikt.			Forplikt.	Kostnad
7,6	52	Ytelsesordning		52	7,6
0,4	0	Innskuddsordning		0	0,4
1,0	0	AFP		0	1,0
9,0	52	Sum utlån til tillitsvalgte og ansatte		52	9,0

NOTE 12.2 – Risiko ved endringer i økonomiske forutsetninger

Gjennom ytelsesbaserte pensjonsordningene er selskapet eksponert for følgende risikoer:

Investeringsvolatilitet

Pensjonsforpliktelsene er beregnet med en diskonteringsrente satt med utgangspunkt i obligasjonsrentene. Hvis investeringen av pensjonsordningenes midler gir lavere avkastning enn obligasjonsrenten skaper dette en underdekning

Endring i obligasjonsrenten

En reduksjon i obligasjonsrenter vil øke forpliktelsene i pensjonsordningene, dette vil bli delvis utlignet ved en økning i avkastningen på obligasjonsinvesteringene.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Forventet levetid

Utbetalingsforpliktelsen gjelder for det resterende livsløpet til deltakerne i ordningen. En økning i forventet levetid vil lede til en økning i ordningenes forpliktelse. Dette er spesielt vesentlig i den norske ordningen, der inflasjonsjusteringen gir en høyere sensitivitet for endringer i forventet levetid

Plasserte pensjonsmidler

For ordninger organisert gjennom pensjonsforsikringsselskap, sikrer selskapet at pensjonsinvesteringene er forvaltet innenfor et "Asset-liability matching (ALM) rammeverk" som har vært utviklet for å sikre at de langsiktige investeringene er sammenfallende med forpliktelsene i pensjonsordningene. Innenfor ALM rammeverket er det selskapets mål å matche de langsiktige investeringene med forpliktelsene ettersom de forfaller i de respektive valutaene. Selskapet overvåker aktivt hvordan løpetider og den forventede avkastningen matcher pensjonsutbetalingene ettersom de forfaller. Selskapet har ikke endret rutinene knyttet til å overvåke risiko fra tidligere perioder. Investeringene er godt diversifiserte, slik at tap i en enkelt investering ikke vil ha vesentlig påvirkning på ordningenes totale pensjonsmidler.

Morbank og konsern

Plassering av midler i %	31.12.14	31.12.13
Aksjer	10,8 %	8,5 %
Obligasjoner	55,3 %	51,5 %
Pengemarked og lignende	19,7 %	26,2 %
Eiendom	14,2 %	13,8 %

Den verdjusterte avkastningen per 31.12.14 ble 5,4 (4,4) %.

Forventede premiebetalingen i pensjonsordninger pr 31.12.15 utgjør 16 mill kr.

Vektet gjennomsnittlig durasjon på pensjonsforpliktelsen er 28 år.

Sensitiviteten i beregningene av pensjonskostnader og pensjonsforpliktelsen ved endring i vektet forutsetning

Morbank og konsern

31.12.14				
Pensjonskostnader	Diskonteringsrente	Lønnsvekst	Regulering av opptjent pensjon i folketrygden	Pensjonsregulering
Basisforutsetninger	2,30 %	2,75 %	2,50 %	0,60 %
Pensjonskostnad (brutto) med basisforutsetningene	14	14	14	14
Økning med 1 % - poeng	11	16	12	15
Reduksjon med 1 % -poeng	16	11	14	14
(ikke for pensjonsreg; pensjonsreg er redusert til 0 %)				

Sensitivitetsanalysen over er basert på endring i en av forutsetningene, gitt at alle andre forutsetninger holdes konstante. I praksis vil dette neppe skje, og endringer i noen av forutsetningene kan samvarierte. Sensitivitetsberegningen er utført ved bruk av samme metode som aktuarberegningen for beregning av pensjonsforpliktelsen i balansen.

Morbank og konsern

31.12.14				
Brutto Pensjonsforpliktelse (PBO, NOK mill)	Diskonteringsrente	Lønnsvekst	Regulering av opptjent pensjon i folketrygden	Pensjonsregulering
Basisforutsetninger	2,30 %	2,75 %	2,50 %	0,60 %
PBO med basisforutsetningene	100	100	100	100
Økning med 1 % - poeng	82	111	97	114
Reduksjon med 1 % - poeng	124	90	102	268
(ikke for pensjonsreg; pensjonsreg er redusert til 0 %)				

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 12.3 – Økonomiske forutsetninger

Morbank			Konsern	
2013	2014	Forutsetninger	2014	2013
4,10 %	2,30 %	Diskonteringsrente	2,30 %	4,10 %
4,10 %	2,30 %	Avkastning på pensjonsmidlene	2,30 %	4,10 %
3,75 %	2,75 %	Langsiktig lønnsvekst	2,75 %	3,75 %
3,50 %	2,50 %	Regulering av løpende pensjon	2,50 %	3,50 %
3,50 %	2,50 %	Regulering av folketrygdens grunnbeløp	2,50 %	3,50 %
5,10 %	5,10 %	Arbeidsgiveravgift – sats	5,10 %	5,10 %
50,00 %	50,00 %	Ansatte som vil benytte seg av AFP	50,00 %	50,00 %
1,40 %	1,20 %	Årlig prosentvis avg. for de yrkesaktive	1,20 %	1,40 %
25 år	25 år	Fra og med alder	25 år	25 år
40 år	40 år	Til og med alder	40 år	40 år

Økonomiske forutsetninger som er benyttet ved beregning av pensjonskostnader og forpliktelser ytelsesordning

Diskonteringsrenten for pensjonsforpliktelser skal i henhold til IAS 19R settes til renten på foretaksobligasjoner med høy kredittverdighet, eller til statsobligasjonsrenten dersom det ikke finnes et dypt marked for foretaksobligasjoner med høy kredittverdighet. Det norske markedet for obligasjoner med fortrinnsrett vurderes å inneha de egenskaper som tilsier at det kan legges til grunn i beregningen av diskonteringsrenten.

NOTE 12.4 – Pensjonsforpliktelse ytelsesordning

Morbank						Konsern				
31.12 2010	31.12 2011	31.12 2012	31.12 2013	31.12. 2014		31.12 2014	31.12 2013	31.12 2012	31.12 2011	31.12 2010
Bevegelser pensjonsforpliktelse:										
250	277	271	179	203	Forpliktelse ved periodens begynnelse	203	179	271	277	250
12	9	10	6	9	Årets pensjonsopptjening	9	6	10	9	12
10	7	7	7	8	Rentekostnad på pensjonsforpliktelsene	8	7	7	7	10
-22	0	0	0	0	Nye avtaler, AFP	0	0	0	0	-22
32	-15	-100	16	57	Aktuarielt tap/(gevinst)	57	16	-100	-15	32
-7	-6	-8	-6	-9	Pensjonsutbetalinger	-9	-6	-8	-6	-7
277	271	179	203	268	DBO ved periodens slutt	268	203	179	271	277
Bevegelser pensjonsmidler:										
134	136	151	147	153	Pensjonsmidler ved periodens begynnelse	153	147	151	136	134
8	6	7	6	6	Avkastning på pensjonsmidlene	6	6	7	6	8
-11	1	-14	-3	0	Aktuarielt tap+/- gevinst-	0	-3	-14	1	-11
-1	-1	-2	-2	-2	Administrasjonskostnader	-2	-2	-2	-1	-1
10	12	10	11	13	Innbetaling	13	11	10	12	10
-4	-4	-5	-6	-5	Pensjonsutbetalinger	-5	-6	-5	-4	-4
136	151	147	153	165	Pensjonsmidler ved periodens slutt	165	153	147	151	136
Avstemming - balanseført pensjonsforpliktelse										
277	271	179	203	268	Forpliktelse ved periodens slutt	268	203	179	271	277
136	151	147	153	165	Pensjonsmidler ved periodens slutt	165	153	147	151	136
-141	-120	-32	-50	-103	Netto pensjonsforpliktelse	-103	-50	-32	-120	-141
-8	-7	1	-2	-4	AGA av netto pensjonsforpliktelse	-4	-2	1	-7	-8
148	-127	-31	-52	-107	Netto pensjonsforpliktelse inklusiv AGA	-107	-52	-31	-127	148
88	0	0	0	0	Ikke resultatført virkning av estimatendringer	0	0	0	0	88
5	0	0	0	0	Estimatavvik AGA	0	0	0	0	5
-55	-127	-31	-52	-107	Balanseførte forpliktelser (inkl. AGA)	-107	-52	-31	-127	-55

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 12.5 – Estimatavvik ytelsesordning

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2013	2014		2014	2013
-5	0	+ Aktuarielt tap / (gevinst) på DBO fra demografiske forutsetninger	0	-5
-4	0	+ Aktuarielt tap / (gevinst) på DBO fra økonomiske forutsetninger	0	-4
26	56	+ Aktuarielt tap / (gevinst) på DBO grunnet endring fra K2005 til K2013	56	26
-1	2	- Gevinst / (tap) på pensjonsmidler i løpet av året	2	-1
4	0	- Avkastning på pensjonsmidler eksklusive renteinntekter	2	4
1	2	+ Administrative kostnader knyttet til å planlegge eiendeler	2	1
-20	-60	- Estimatavvik innregnet i OCI	-60	-20
0	0	Estimatavvik ved årets slutt	0	0

NOTE 13 - Netto pensjonskostnad ytelsesordning, innskuddsordning og AFP

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2013	2014		2014	2013
7	11	Nåverdi av årets pensjonsopptjening	11	7
1	2	+ Rentekostnad av påløpte pensjonsforpliktelser	2	1
0	0	- Avkastning på pensjonsmidler	0	0
0	0	+ Resultatførte estimatendringer, oppgjør og planendringer	0	0
0,5	0,5	+ Administrasjonskostnader	0,5	0,5
0,5	0,5	+ Arbeidsgiveravgift	0,5	0,5
9	14	Netto pensjonskostnad	14	9

NOTE 14 - Driftskostnader

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2013	2014	Spesifikasjon andre driftskostnader	2014	2013
3	4	Porto	4	3
10	11	Husleie	11	10
3	4	Verditransport	4	3
3	4	Reisekostnader	4	3
1	1	Honorarer ekstern revisjon, (note 15)	1	1
10	7	Andre driftskostnader	10	9
30	31	Sum driftskostnader	34	29

NOTE 15 - Revisjonshonorar og kostnader bistand ekstern revisor

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
2013	2014	Kostnader revisjon	2014	2013
0,6	0,7	Lovpålagt revisjon	0,9	0,8
0,1	0,1	Andre tjenester, attestasjon og bistand	0,1	0,1
0,4	0,6	Bistand internrevisor	0,6	0,4
1,1	1,3	Sum kostnader revisjon og bistand	1,5	1,3

PriceWaterhouseCoopers AS er konsernets valgte eksternrevisor.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 16 - Nedskrivning på engasjement

Morbank			Konsern	
2013	2014	Nedskrivninger	2014	2013
Resultatførte nedskrivninger på utlån, garantier mv.				
27	42	Individuell nedskrivning på utlån, garantier mv til kunder	42	27
1	2	Gruppenedskrivning på utlån, garantier mv til kunder	2	5
28	44	Sum nedskrivning på utlån, garantier mv	44	32
Spesifikasjon av resultatførte nedskrivninger på utlån, garantier mv.				
107	91	Sum nedskrivning til dekning av tap på engasjement 31.12.	95	111
89	107	- Sum nedskrivning til dekning av tap på engasjement 01.01.	111	89
1	1	+/- Periodens endring i gruppenedskrivning	1	1
9	41	+ Konstatert tap som det tidligere år er nedskrevet individuelt for	41	9
1	19	+ Konstatert tap som det tidligere år ikke er nedskrevet individuelt for	19	1
-1	-1	- Inngang på tidligere perioders konstaterte tap	-1	-1
28	44	Sum nedskrivning på utlån, garantier mv	44	32

NOTE 17 - Skattekostnad

Morbank			Konsern	
2013	2014	Årets skatter	2014	2013
53	51	Betalbar skatt	76	71
-3	17	Endring utsatt skatt ført direkte mot egenkapitalen	11	-3
4	-16	Endring utsatt skatt (note 29)	-20	5
54	52	Årets skattekostnad	67	73
Spesifikasjon av regnskapsmessig resultat før skatt og årets skattepliktige inntekt				
229	248	Regnskapsmessig resultat før skatt	283	288
-35	-120	Permanente forskjeller	-56	-29
0	0	Anvendelse av tidligere fremførbare underskudd	0	0
-14	57	Endring midlertidige forskjeller (note 29)	55	-13
180	185	Skattepliktig inntekt	282	247
Avstemming skatt				
229	248	Regnskapsmessig resultat før skatt	283	288
64	67	Skatt beregnet med foretakets veide gjennomsnittlige skattesats	76	81
Skatteeffekt av:				
-10	-31	Skattefrie inntekter	-24	-8
0	16	Ikke fradragsberettiget kostnader	15	0
54	52	Skattekostnad i resultatregnskapet	67	73

Veid gjennomsnitt skattesats i 2014 er 27 % (2013; 28 %)

NOTE 18 - Resultat per egenkapitalbevis

Morbank			Konsern	
2013	2014	Ordinært resultat per egenkapitalbevis	2014	2013
175	196	Resultat av ordinær drift etter skatt	216	193
75,1 %	75,1 %	Egenkapitalbeviserernes prosentvis andel av resultatet (Brøk 01.01)	75,1 %	75,1 %
131	147	Egenkapitalbeviserernes andel av resultatet i mill. kr.	162	145
7,0	7,9	Resultat per egenkapitalbevis, i kroner	8,7	7,8
7,0	7,9	Utvannet resultat per egenkapitalbevisbevis, i kroner	8,7	7,8

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Antall egenkapitalbevis ved utgangen av året 18.700.000, snitt for 2014 18.700.000. Antall egenkapitalbevis per 31.12.13 var 18.700.000, snitt for 2013 18.700.000.

Resultat per egenkapitalbevis beregnes ved å dele egenkapitalbevisernes andel av netto resultat av ordinær drift etter skatt med et vektet gjennomsnitt av ordinære egenkapitalbevis som har vært utstedt gjennom året.

Utvannet resultat per egenkapitalbevis beregnes ved en reduksjon i resultat per egenkapitalbevis som følge av at man forutsetter at konvertible instrumenter blir konvertert, og at opsjoner eller tegningsretter blir utøvd som følge av at visse betingelser er oppfylt.

NOTE 19 - Kontanter og fordringer på sentralbanker

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.13	31.12.14		31.12.14	31.12.13
50	54	Kontantbeholdning	54	50
48	49	Innskudd i Norges Bank	49	49
98	103	Sum kontanter og fordringer på sentralbanker	103	99

NOTE 20 - Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.13	31.12.14		31.12.14	31.12.13
607	675	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner *	675	607
666	683	Kreditt Helgeland Boligkreditt AS **	0	0
1.273	1.353	Sum utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	675	607

*) Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner løper i sin helhet til flytende rente.

**) Helgeland Boligkreditt AS er heleid datterselskap av Helgeland Sparebank

NOTE 21 - Utlån til og fordringer på kunder

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.13	31.12.14	Utlån fordelt på fordringstyper, nominell hovedstol	31.12.14	31.12.13
1.627	1.672	Kasse-/drifts- og brukskreditter	2.488	1.627
530	441	Byggelån	441	530
12.696	13.540	Nedbetalingslån	16.882	17.434
14.853	15.653	Utlån til kunder	19.811	19.591
-40	-24	Individuelle nedskrivninger utlån	-24	-40
14.813	15.629	Utlån til kunder etter individuelle nedskrivninger	19.787	19.551
42	40	Periodiserte renter og amortisering	40	42
-67	-68	Gruppenedskrivninger utlån	-72	-71
14.788	15.601	Utlån og fordringer på kunder til amortisert kost	19.755	19.522
1.118	1.016	Utlån til og fordringer på kunder, nominell hovedstol	1.016	1.118
-43	-40	Periodiserte renter og Justering til virkelig verdi	-40	-43
1.075	976	Utlån til og fordringer på kunder, virkelig verdi	976	1.075
15.863	16.577	Netto utlån til og fordringer på kunder	20.731	20.597

Opplysninger om sikkerhet

Banken benytter sikkerheter for å redusere risiko avhengig av marked og type transaksjon. Sikkerhet kan være i form av fysisk sikkerhet, garantier, innskudd eller avtaler om motregning. Fysisk sikkerhet skal som hovedregel være forsikret og kan være boliger, bygninger eller varelager. Ved vurdering av sikkerhetens verdi legges til grunn en forutsetning om fortsatt drift. Det tas hensyn til forhold som kan påvirke sikkerhetens verdi, nedskrivninger eller servitutter. Sikringsobjekter i privatmarkedet består i det alt vesentlige av eiendom.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 21.1 - Geografisk fordeling av brutto utlån

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.14	%-andel		31.12.14	%-andel
14.077	84,5 %	Helgeland	17.458	83,8 %
2.576	15,5 %	Norge for øvrig	3.343	16,1 %
16	0,1 %	Utenfor Norge	27	0,1 %
16.669	100 %	Sum brutto utlån	20.828	100 %

Geografisk fordeling av brutto utlån

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.13	%-andel		31.12.13	%-andel
13.384	83,8 %	Helgeland	17.230	83,2 %
2.570	16,1 %	Norge for øvrig	3.458	16,7 %
16	0,1 %	Utenfor Norge	20	0,1 %
15.970	100 %	Sum brutto utlån	20.708	100 %

NOTE 21.2 - Fordeling av brutto utlån mellom personmarked og næringsliv

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.14			31.12.14	
Personmarked	Næringsliv		Personmarked	Næringsliv
24	679	Kasse-, drifts- og brukskreditter	25	699
158	283	Byggelån	158	283
9.678	5.847	Nedbetalingslån og fleksilån	13.799	5.864
9.860	6.809	Brutto utlån til kunder	13.982	6.846

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.13			31.12.13	
Personmarked	Næringsliv		Personmarked	Næringsliv
27	724	Kasse-, drifts- og brukskreditter	28	748
159	370	Byggelån	159	370
8.724	5.966	Nedbetalingslån og fleksilån	13.395	6.008
8.910	7.060	Brutto utlån til kunder	13.582	7.126

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 21.3 – Balanseførte nedskrivninger på utlån og garantier

Morbank				Konsern	
31.12.13	31.12.14			31.12.14	31.12.13
Individuelle nedskrivninger					
21	40	Individuelle nedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier 01.01.		40	21
-3	-23	- Periodens konstaterte tap, hvor det tidligere er foretatt individuelle nedskrivninger		-23	-3
1	5	+ Økte individuelle nedskrivninger i perioden, hvor det tidligere er foretatt individuelle		5	1
22	3	+ Nye individuelle nedskrivninger i perioden		3	22
-1	-1	- Tilbakeføring av individuelle nedskrivninger i perioden		-1	-1
40	24	Sum individuelle nedskrivninger på utlån og garantier 31.12		24	40
40	24	Herav individuelle nedskrivninger på utlån		24	40
0	0	Herav individuelle nedskrivninger på garantier		0	0
Gruppenedskrivninger					
66	67	Gruppenedskrivninger til dekning av tap på utlån og garantier 01.01.		71	66
1	1	+/- Periodens endring i gruppenedskrivninger		1	5
67	68	Gruppenedskrivning til dekning av tap på utlån og garantier 31.12.		72	71
107	92	Sum balanseførte nedskrivninger på utlån og garantier 31.12		96	111

NOTE 21.4 - Utlån, garantier og tap fordelt på næring

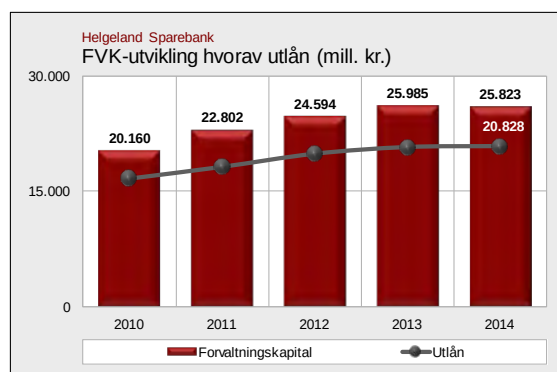
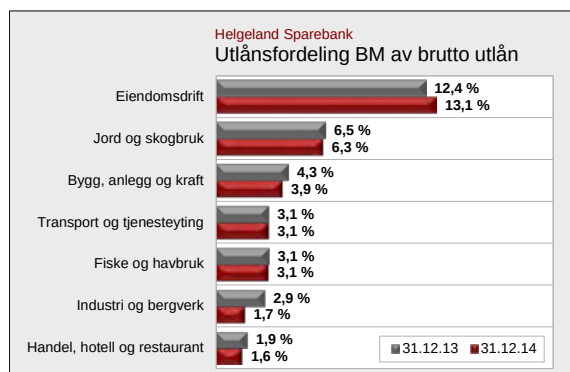
Tapsnivået i personmarkedet er fortsatt lavt og på nivå med bransjens gjennomsnittstall. Inkasso- og oppfølgingsrutiner er implementert. Basert på erfaringstall, bransjetall samt lokale markedsforhold har vi prognosert et forventet tap i personmarkedsporteføljen på 0,05 - 0,1 %.

Det er sterkt fokus og faste gjennomganger i hele organisasjonen på kvalitet i kredittarbeidet og for å bedre forståelsen av god styring og kontroll. For styring og overvåkning av risiko i næringslivsporteføljen gjennomføres løpende vurdering av kundeforhold, betalingsevne og sikkerhet ved låneopptak, misligholdsutvikling samt gjennomganger i bankens kredittutvalg. For overvåkning av utvikling av risiko i personkundeporteføljen foretas kvartalsvise analyser av bonitet på nyinnvilgende lån og på totalporteføljen.

Tett oppfølging av større næringslivskunder, overvåkning av utviklingen i bonitet og risiko i porteføljen og for større enkeltengasjementer er videreført som prioritert fokusområde for banken.

Basert på historikk, grundig kjennskap til konsernets engasjement samt lokale markedsforhold har vi prognosert et forventet tap over en femårsperiode på 0,20 - 0,5 % av brutto utlån i næringslivsporteføljen.

Ved prising av engasjement vektlegges kundens betjeningsevne. Det vil følgelig normalt være relativ sammenheng mellom risikoklassifisering og pris på utlån.

Brutto utlån per 31.12.14

Av brutto utlån på 20,8 (20,7) mrd er 6,8 (7,1) mrd utlån til næringslivskunder, graf ovenfor viser disse utlånene fordelt på næring. 13,9 (13,6) mrd er utlån til personkunder, hovedsakelig godt sikrede boliglån. 1,3 mrd. (1,3 mrd.) er utlån til landbrukskunder (tradisjonelt et lavrisikosegment). Av brutto utlån er 83,8 (83,2) % lånt ut til kunder på Helgeland. Av brutto utlån er 20,3 % overført til Helgeland Boligkreditt AS. Se note 25.2.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 21.5 - Brutto utlån og garantier er fordelt på næringer og personmarked

<i>Konsern</i>						
31.12.14						
	Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Individuelle nedskr.	Mislighold >3 mnd.	Tapsutsatt ikke misligh.
Kommuner og kommuneforetak	1	0	0	0	0	0
Forsikring og finansielle foretak	7	0	0	0	0	0
Jord- og skogbruk	1.321	2	78	1	3	2
Fiske og havbruk	645	3	305	1	7	4
Industri og bergverk	356	33	73	6	7	25
Bygg, anlegg og kraft	819	112	214	1	2	1
Handel, hotell og restaurant	323	45	104	5	3	2
Transport og tjenesteytende næringer	652	38	17	1	8	4
Eiendomsdrift	2.722	174	284	4	10	5
Personmarked	13.982	60	837	5	44	0
Sum	20.828	467	1.912	24	84	43
Herav brutto utlån Helgeland Boligkreditt	4.218					

<i>Konsern</i>						
31.12.13						
	Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Individuelle nedskr.	Mislighold >3 mnd.	Tapsutsatt ikke misligh.
Kommuner og kommuneforetak	1	0	0	0	0	0
Forsikring og finansielle foretak	35	0	0	0	0	0
Jord- og skogbruk	1.342	2	100	1	14	3
Fiske og havbruk	652	1	342	2	8	1
Industri og bergverk	599	69	126	5	12	9
Bygg, anlegg og kraft	890	107	207	13	38	1
Handel, hotell og restaurant	385	57	104	5	7	0
Transport og tjenesteytende næringer	646	59	18	0	5	1
Eiendomsdrift	2.576	180	272	9	20	2
Personmarked	13.582	12	790	6	48	0
Sum	20.708	487	1.959	40	152	17
Herav brutto utlån Helgeland Boligkreditt	4.804					

<i>Morbank</i>						
31.12.14						
	Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Individuelle nedskr.	Mislighold >3 mnd.	Tapsutsatt ikke misligh.
Kommuner og kommuneforetak	1	0	0	0	0	0
Forsikring og finansielle foretak	7	0	0	0	0	0
Jord- og skogbruk	1.313	2	78	1	3	2
Fiske og havbruk	642	3	305	1	7	4
Industri og bergverk	353	33	73	6	7	25
Bygg, anlegg og kraft	792	112	214	1	2	1
Handel, hotell og restaurant	314	45	104	5	3	2
Transport og tjenesteytende næringer	618	38	17	1	8	4
Eiendomsdrift	2.769	174	279	4	10	5
Personmarked	9.860	60	513	5	44	0
Sum	16.669	467	1.583	24	84	43

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

31.12.13

	Brutto utlån	Garantier	Potensiell eksponering	Individuelle nedskr.	Mislighold >3 mnd.	Tapsutsatt ikke misligh.
Kommuner og kommuneforetak	1	0	0	0	0	0
Forsikring og finansielle foretak	35	0	0	0	0	0
Jord- og skogbruk	1.329	2	100	1	14	3
Fiske og havbruk	645	1	342	2	8	1
Industri og bergverk	595	69	126	5	12	9
Bygg, anlegg og kraft	852	107	207	13	38	1
Handel, hotell og restaurant	376	57	104	5	7	0
Transport og tjenesteytende næringer	599	59	18	0	5	1
Eiendomsdrift	2.628	180	272	9	20	2
Personmarked	8.910	12	453	6	48	0
Sum	15.970	487	1.622	40	152	17

NOTE 21.6 – Overførte boliglån til Helgeland Boligkreditt AS (inngår i konsernregnskapet)

Helgeland Boligkreditt AS er bankens heleide boligkreditselskap. Selskapet fikk konsesjon som finansieringsforetak i februar 2008. Lån som overføres er godt sikrede boliglån innenfor panteverdi på 75 %. Utlånene flyttes ut av morbankens balanse og over til boligkreditselskapet og medtas i sin helhet i konsernet. Fra overføringstidspunktet kommer inntekter og nedbetalinger i boligkreditselskapet. I oppbyggingsfasen har overføringer av lån til boligkreditselskapet vært høyere enn bankens vekst, overføringene skjer fast ca. en gang i måneden. 20,3 (23,2) % av brutto utlån eller 30,2 (35,4) % av utlån til personkunder er overført til Helgeland Boligkreditt AS. Banken har satt en maksimal ramme for overføring inntil 30 % av brutto utlån. Banken administrerer lånene, og det er inngått en egen overførings- og serviceavtale mellom Helgeland Boligkreditt AS og Helgeland Sparebank. Helgeland Boligkreditt AS har en driftskreditt (med løpetid > ett år) på 1.500 mill kr per 31.12.14 var ledig ramme 817 mill kr I tillegg har selskapet en revolverende trekkfasilitet på 1.500 mill kr (med løpetid > ett år). Denne trekkfasiliteten skal dekke betalingsforpliktelser i sikkerhetsmassen for en rullerende 12 måneders periode, og er i sin helhet ubenyttet.

Morbank

Konsern

31.12.14			31.12.14	
Bokført verdi	Virkelig verdi		Bokført Verdi	Virkelig Verdi
0	0	Fleksilån, amortisert kost	879	879
0	0	Nedbetalingslån, amortisert kost	3.339	3.339
0	0	Sum boliglån overført til Helgeland Boligkreditt AS	4.218	4.218

Morbank

Konsern

31.12.13			31.12.13	
Bokført verdi	Virkelig verdi		Bokført Verdi	Virkelig Verdi
0	0	Fleksilån, amortisert kost	983	983
0	0	Nedbetalingslån, amortisert kost	3.821	3821
0	0	Sum boliglån overført til Helgeland Boligkreditt AS	4.804	4.804

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Restløpetid Helgeland Boligkreditt AS

Konsern

31.12.14

	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 Måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid		230					230
Netto utlån til og fordringer på kunder		36	109	1.529	2.971		4.645
Sum eiendeler		266	109	1.529	2.971		4.875
Gjeld							
Gjeld til kredittinstitusjoner				702			702
Sum gjeld				702			702

Restløpetid Helgeland Boligkreditt AS

Konsern

31.12.13

	Inntil 1 mnd.	Fra 1-3 Måneder	Fra 3 mnd til 1 år	Fra 1 år til 5 år	Over 5 år	Uten renteendr.	Totalt
Eiendeler							
Utlån til og fordr. på kreditt m/avtalt løpetid		248					248
Netto utlån til og fordringer på kunder		56	131	1.154	4.195		5.536
Sum eiendeler		304	131	1.154	4.195		5.784
Gjeld							
Gjeld til kredittinstitusjoner				680			680
Sum gjeld				680			680

NOTE 22 - Finansielle instrumenter fordelt på kategori

Konsern

31.12.14

	Fordringer og utlån	Eiendeler til v.v over resultatet	Tilgjengelig for salg	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Kontanter og fordringer på sentralbanker	103	0	0	0	103
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	675	0	0	0	675
Utlån til og fordringer på kunder	19.715	1.016	0	0	20.731
Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg	0	0	3.736	0	3.736
Finansielle derivater	0	161	0	0	161
Sum eiendeler	20.493	1.177	3.736	0	25.406

	Andre finansielle forpliktelser til amortisert kost	Forpliktelser til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	0	0	0	0
Innskudd fra og gjeld til kunder	13.724	0	0	13.724
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	6.728	2.415	0	9.143
Finansielle derivater	0	60	0	60
Sum gjeld	20.452	2.475	0	22.927

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Konsern

31.12.13

	Fordringer og utlån	Eiendeler til v.v over resultatet	Tilgjengelig for salg	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Konter og fordringer på sentralbanker	99	0	0	0	99
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	607	0	0	0	607
Utlån til og fordringer på kunder	19.496	1.101	0	0	20.597
Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg	0	0	4.032	0	4.032
Finansielle derivater	0	0	0	213	213
Sum eiendeler	20.202	1.101	4.032	213	25.548

	Andre finansielle forpliktelser til amortisert kost	Forpliktelser til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	647	0	0	647
Innskudd fra og gjeld til kunder	12.989	0	0	12.989
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	7.091	2.462	0	9.553
Finansielle derivater	0	41	0	41
Sum gjeld	20.727	2.503	0	23.230

Morbank

31.12.14

	Fordringer og utlån	Eiendeler til v.v over resultatet	Tilgjengelig for salg	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Konter og fordringer på sentralbanker	103	0	0	0	103
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.358	0	0	0	1.358
Utlån til og fordringer på kunder	15.561	1.016	0	0	16.577
Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg	0	0	4.002	0	4.002
Finansielle derivater	0	161	0	0	161
Sum eiendeler	17.022	1.177	4.002	0	22.201

	Andre finansielle forpliktelser til amortisert kost	Forpliktelser til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	0	0	0	0
Innskudd fra og gjeld til kunder	13.971	0	0	13.971
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	3.599	2.415	0	6.014
Finansielle derivater	0	60	0	60
Sum gjeld	17.570	2.475	0	20.045

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

31.12.13

	Fordringer og utlån	Eiendeler til v.v over resultatet	Tilgjengelig for salg	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Konter og fordringer på sentralbanker	98	0	0	0	98
Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	1.273	0	0	0	1.273
Utlån til og fordringer på kunder	14.762	1.101	0	0	15.863
Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg	0	0	4.852	0	4.852
Finansielle derivater	0	213	0	0	213
Sum eiendeler	16.133	1.314	4.852	0	22.299

	Andre finansielle forpliktelser	Forpliktelser til v.v over resultatet	Derivater benyttet for sikringsformål	Sum
Gjeld til kredittinstitusjoner med avtalt løpetid	647	0	0	647
Innskudd fra og gjeld til kunder	13.248	0	0	13.248
Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	3.899	2.462	0	6.361
Finansielle derivater		41	0	41
Sum gjeld	17.794	2.503	0	20.297

NOTE 22.1 - Vurdering av virkelig verdi finansielle instrumenter fordelt per nivå

Tabellen viser finansielle instrumenter til virkelig verdi i henhold til verdsettelsesmetode (IFRS13). Endringene krever presentasjon av virkelig verdimålinger pr nivå med følgende nivåinndeling for måling av virkelig verdi. De ulike nivåene er definert som følger:

- Nivå 1 - Notert pris i et aktivt marked for en identisk eiendel eller forpliktelse
- Nivå 2 - Verdsettelse basert på andre observerbare faktorer enten direkte (pris) eller indirekte (utledet fra priser) enn notert pris (brukt i nivå 1) for eiendelen eller forpliktelsen
- Nivå 3 - Verdsettelse basert på faktorer som ikke er hentet fra observerbare markeder (ikke observerbare forutsetninger)

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som handles i aktive markeder er basert på markedspris på balansedagen. Et marked er betraktet som aktivt dersom markedskursene er enkelt og regelmessig tilgjengelige fra en børs, handler, megler, næringsgruppering, prissettingstjeneste eller reguleringsmyndighet, og disse prisene representerer faktiske og regelmessige forekommende markedstransaksjoner. Markedsprisen som benyttes for finansielle eiendeler er gjeldende kjøpskurs; for finansielle forpliktelser benyttes gjeldende salgskurs. Disse instrumentene er inkludert i nivå 1.

Virkelig verdi av finansielle instrumenter som ikke handles i et aktivt marked bestemmes ved å bruke verdsettelsesmetoder. Disse verdsettelsesmetodene maksimerer bruken av observerbare data der det er tilgjengelig, og belager seg minst mulig på konsernets egne estimer. Dersom alle vesentlige data som kreves for å fastsette virkelig verdi av et instrument er observerbare data, er instrumentet inkludert i nivå 2.

Nivå 3 består av ikke børsnoterte aksjer. Verdivurdering der det ikke er aktivt marked, legges kjente omsetningsverdier til grunn eller siste emisjonskurs. For papirer uten omsetning er verdi satt med utgangspunkt i tilgjengelig regnskapsinformasjon eller lignende.

Det har ikke vært overføringer mellom nivå 1 og 2 i 2014.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi

Morbank			Konsern		
31.12.14			31.12.14		
Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Eiendeler					
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet					
0	0	1.016	0	0	1.016
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg					
3.814	0	189	3.547	0	189
0	161	0	0	161	0
3.814	161	1.205	3.547	161	1.205
Forpliktelser					
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet					
0	2.415	0	0	2.415	0
0	60	0	0	60	0
0	2.475	0	0	2.475	0
31.12.14 Endring i instrumentene klassifisert nivå 3					
1.296			1.296		
-99			-99		
0			0		
8			8		
1.205			1.205		

Eiendeler og gjeld målt til virkelig verdi

Morbank			Konsern		
31.12.13			31.12.13		
Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3	Nivå 1	Nivå 2	Nivå 3
Eiendeler					
Finansielle eiendeler til virkelig verdi over resultatet					
		1.101	0	0	1.101
Finansielle eiendeler tilgjengelig for salg					
4.642	14	195	3.822	14	195
	212			212	
4.642	226	1.296	3.822	226	1.296
Forpliktelser					
Finansielle forpliktelser til virkelig verdi over resultatet					
	2.462			2.462	
	41			41	
0	2.503	0	0	2.503	0
31.12.13 Endring i instrumentene klassifisert nivå 3					
1.082			1.082		
174			174		
40			40		
1.296			1.296		

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 22.2 - Virkelig verdi av finansielle instrumenter

Morbank					Konsern			
31.12.13	31.12.14				31.12.14		31.12.13	
Virkelig verdi	Balanse ført verdi	Virkelig verdi	Balanse ført verdi	Virkelig verdi på finansielle instrumenter	Balanse ført verdi	Virkelig verdi	Balanse ført verdi	Virkelig verdi
Eiendeler								
98	98	103	103	Kontanter og fordringer på sentralbanker	103	103	98	98
1.273	1.273	1.358	1.358	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	675	675	607	607
1.101	1.101	1.016	1.016	Utlån til kunder til virkelig verdi	1.016	1.016	1.101	1.101
14.762	14.762	15.561	15.561	Utlån til på kunder til amortisert kost	19.715	19.715	19.496	19.496
212	212	161	161	Finansielle derivater	161	161	212	212
5.361	5.361	4.532	4.532	Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgj. for salg	3.914	3.914	4.186	4.186
22.807	22.807	22.731	22.731	Totalt	25.584	25.584	25.700	25.700
Gjeld								
647	647	0	0	Gjeld til kredittinstitusjoner amortisert kost	2	2	647	647
14	14	7	7	Innskudd fra og gjeld til kunder til virkelig verdi	7	7	14	14
13.234	13.234	13.963	13.963	Innskudd fra og gjeld til kunder amortisert kost	13.718	13.718	12.975	12.975
2.462	2.462	2.415	2.415	Verdipapirgjeld sikring	2.415	2.415	2.462	2.462
3.899	3.899	3.442	3.442	Verdipapirgjeld, amortisert kost	6.728	6.728	7.091	7.091
519	519	519	519	Ansvarlig lån og fondsobl. til amort. kost.	519	519	519	519
41	41	60	60	Finansielle derivater	60	60	41	41
20.816	20.816	20.406	20.406	Totalt	23.449	23.449	23.749	23.749

For poster som er vurdert til amortisert kost er balanseført verdi tilnærmet lik virkelig verdi. Der er derfor ikke tatt inn informasjon om hierarki og beskrivelse av verdsettelse.

NOTE 23 - Finansielle derivater

Generell beskrivelse valuta og renteavtaler

Renteswapper: avtaler om bytte av rentebetingelser for et avtalt beløp over en avtalt periode.

Rente og valutabytteavtaler: avtaler om å bytte valuta- og rentebetingelser over en på forhånd avtalt periode til et avtalt beløp.

Helgeland Sparebank inngår sikringsforretninger med anerkjente norske og utenlandske banker for å redusere egen risiko. Derivatforretninger er knyttet til ordinær bankvirksomhet og gjennomføres for å redusere risiko knyttet til bankens verdipapirgjeld i finansmarkedene og for å avdekke og redusere risiko relatert til kunderettet virksomhet. Kun verdipapirgjeld knyttet til bankens verdipapirgjeldsvirksomhet defineres som "virkelig verdisikringer". Banken benytter seg ikke av kontantstrømsikring.

Netto resultatført tap knyttet til sikringsinstrumentene ved virkelig verdisikring var 0 mill. kr i 2014 og 0 mill. kr i 2013. Totalt gevinst på sikringsobjekter knyttet til den sikrede risikoen var 0,5 mill. kr i 2014 og 0,2 mill. kr i 2013. Bankens styre har fastsatt rammer for maksimal risiko på bankens renteposisjoner. Det er etablert rutiner som sørger for at de fastsatte posisjoner holdes.

De avtaler som konsernet har inngått er renterelaterte derivater. Dette er renteswapper knyttet til verdipapirgjeld fastrente, utlån og bankinnskudd med aksjeavkastning. Begrunnelsen for å bruke renteswap-avtaler er at den positive eller negative verdiendringen på den underliggende posten for det alt vesentlige vil bli oppveid av en motsatt verdiendring i renteswappen.

Finansielle derivater

Morbank					Konsern		
31.12.14					31.12.14		
Kontrakt sum	Virkelig verdi eiendeler forpliktelser		Til virkelig verdi over resultatet	Kontrakt sum	Virkelig verdi eiendeler forpliktelser		
1.081	0	60	Renteswap-avtaler fastrente utlån	1.081	0	60	
0	0	0	Renteswap-avtaler verdipapirgjeld	0	0	0	
1.081	0	60	Sum finansielle derivater til v.v. over resultat	1.081	0	60	
2.500	161	0	Renteswap-avtaler fastrente verdipapirgjeld sikring	2.500	161	0	
2.500	161	0	Sum finansielle derivater sikring	2.500	161	0	

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Finansielle derivater

Morbank

Konsern

31.12.13

31.12.13

Kontrakt			Virkelig verdi			Til virkelig verdi over resultatet			Kontrakt			Virkelig verdi		
sum	eiendeler	forpliktelser							sum	eiendeler	forpliktelser			
1.066	0	41	Renteswap-avtaler fastrente utlån						1.066	0	41			
0	0	0	Renteswap-avtaler verdipapirgjeld						0	0	0			
1.066	0	41	Sum finansielle derivater til v.v. over resultat						1.066	0	41			
2.362	213	0	Renteswap-avtaler verdipapirgjeld sikring						2.362	213	0			
2.362	213	0	Sum finansielle derivater sikring						2.362	213	0			

NOTE 23.1 Nettopresentasjon av finansielle eiendeler og forpliktelser

Aktuelle instrumenter for styring av renterisiko vil primært være renteswapper (rentebytteavtaler). Handel i derivater kan gjøres med ulike motparter. For å differensiere motpartsstrukturen benyttes et utvalg av de store bankene/meglerhusene som står for hovedtyngden av omsetningen i renterelaterte produkter i markedet. Dersom banken har samme motpart derivater både på eiendelssiden og gjeldssiden kan disse motregnes.

Konsern

31.12.14

	Brutto finansielle eiendeler	Finansielle eiendeler som er nettoført	Netto finansielle eiendeler i balansen	Finansielle instrumenter	Netto
Derivater som eiendeler	161	0	161	60	101
Derivater som forpliktelser	60	0	60	-60	0

Morbank og konsern

31.12.13

	Brutto finansielle eiendeler	Finansielle eiendeler som er nettoført	Netto finansielle eiendeler i balansen	Finansielle instrumenter	Netto
Derivater som eiendeler	213	0	213	41	172
Derivater som forpliktelser	41	0	41	-41	0

NOTE 24 - Certifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg

Morbank

Konsern

31.12.13	31.12.14		31.12.14	31.12.13
4.630	3.802	Certifikater og obligasjoner	3.535	3.811
12	12	Opptjente renter verdipapirer	12	12
209	189	Aksjer, andeler og egenkapitalbevis	189	209
4.851	4.003	Sum sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg 1- 2)	3.736	4.032

1) Tallene representerer maksimal kreditteksponering.

2) Konsernets forsiktige politikk på verdipapirirområdet videreføres og verdiendringer på finansielle investeringer forventes å gjenspeile dette.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 24.1 – Certifikater og obligasjoner tilgjengelig for salg

Rentebærende verdipapirer - Nedskrivninger under kostpris føres mot resultatet. Reversering av nedskrivning reverseres mot resultatet så lenge det er lavere enn kostpris. Verdi over kostpris føres mot egenkapitalen.

Bankens portefølje av sertifikater og obligasjoner er vurdert til virkelig verdi, verdiendringene under kostpris inngår i resultatregnskapet under "netto gevinster på finansielle instrumenter", mens verdiendring over kostpris føres over utvidet resultat over egenkapitalen.

I den grad det foreligger et aktivt marked for de aktuelle verdipapirer benyttes observerbare markedspriser for å fastsette virkelig verdi.

I henhold til endringer i IAS 39 og IFRS 7, samt forskrift fra finansdepartementet 16.10.08, ble det gitt anledning til omklassifisering av verdipapirporteføljen til amortisert kost. Helgeland Sparebank har ikke benyttet seg av anledningen til denne omklassifiseringen.

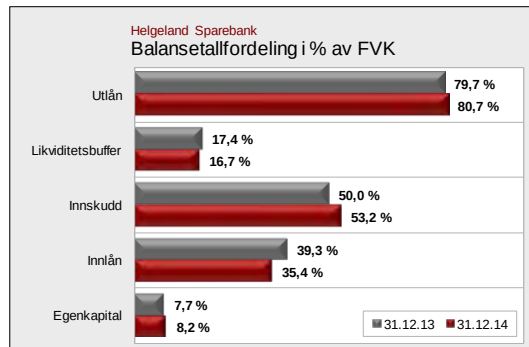
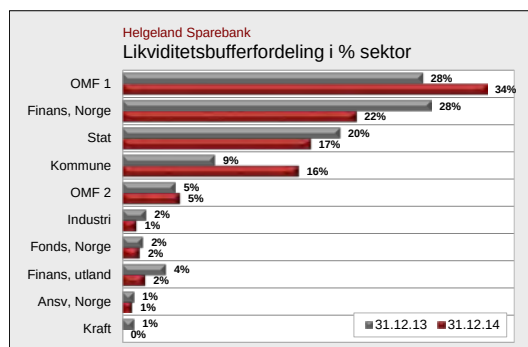
Morbank			Konsern	
31.12.14			31.12.14	
Pålydende verdi	Virkelig verdi		Pålydende verdi	Virkelig verdi
0	0	Obligasjoner utstedt av det offentlige	0	0
595	591	Sertifikater	595	591
3.145	3.211	Andre ihendehaverobligasjoner	2.878	2.944
0	12	Opptjente renter verdipapirer	0	12
3.740	3.814	Sum sertifikater og obligasjoner	3.473	3.547

Morbank			Konsern	
31.12.13			31.12.13	
Pålydende verdi	Virkelig verdi		Pålydende verdi	Virkelig verdi
450	447	Obligasjoner utstedt av det offentlige	450	447
75	75	Sertifikater	75	75
4.087	4.108	Andre ihendehaverobligasjoner	3.267	3.289
0	12	Opptjente renter verdipapirer	0	12
4.612	4.642	Sum sertifikater og obligasjoner	3.792	3.823

Helgeland Sparebank har kjøpt obligasjoner fra Helgeland Boligkreditt AS pålydende 267 (804) mill. kr., som er benyttet som sikkerhet for inngåtte byteavtaler med Norges Bank.

Banken har en forsiktig verdipapirstrategi med fastsatte rammer, bl.a. minimumskrav til rating, både for norske og utenlandske papirer. Rammer og fullmakter revideres årlig og er vedtatt av bankens styre. Konsernets beholdning av sertifikater og obligasjoner er i sin helhet klassifisert som omløpsmiddel. Hensikten med sertifikat- og obligasjonsbeholdningen er å sikre at konsernet har likviditetsreserver. Konsernets verdipapirbeholdning er definert å ikke være handelsportefølje.

Verdipapirporteføljen per 31.12.14 var på 3,5 (3,8) mrd. kr. og utgjør 13,7 (14,7) % av FVK. Gjennomsnittlig gjenværende løpetid er 2,0 (2,0) år. Avkastning er beregnet av totale renteinntekter for hele porteføljen i prosent av midlere verdipapirportefølje i året. Netto gevinst obligasjoner er inntektsført med 6 (3) mill kr i år. Nedenfor er vist porteføljen for delt på rating klasse og sektorfordelt verdipapirportefølje som begge er innenfor konsernets målkrav. Ved utgangen av året var langsiktig finansiering i % av illikvide eiendeler (likviditetsindikator 1) utgjorde 111,5 (110,6) %. Dette er over snitt referansebanker som er banken måltall.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 25 - Aksjer, andeler og egenkapitalbevis tilgjengelig for salg

<i>Morbank og konsern</i>				
	31.12.14		31.12.13	
	Anskaffelseskost	Virkelig verdi	Anskaffelseskost	Virkelig verdi
Aksjer – børsnoterte	0	0	14	14
Aksjer – ikke børsnoterte	170	189	170	195
Sum aksjer, andeler og egenkapitalbevis	170	189	184	209

Aksjer tilgjengelig for salg - Urealisert verdiendring i porteføljen tilgjengelig for salg føres over utvidet resultat over egenkapitalen. Nedskrivninger under kostpris resultatføres. Når slike gevinster eller tap realiseres, regnskapsføres disse under "netto gevinst/tap på finansielle instrumenter".

NOTE 25.1 - Tilgang og avgang aksjer, andeler og egenkapitalbevis

<i>Morbank og konsern</i>		
	31.12.14	31.12.13
Beholdning 1.1 Helgeland Sparebank	209	187
Tilgang	6	24
Avgang	-34	-43
Justering til virkelig verdi	8	41
Beholdning pr 31.12	189	209

NOTE 25.2 - Tilgang og avgang aksjer TS og datterselskap

<i>Morbank</i>						
						31.12.14
Spesifikasjon	Beholdning 01.01.14	Tilgang	Avgang	Nedskrivning	Justering til virkelig verdi	Beholdning
Tilknyttede selskaper	156				26	182
Konsernselskap	348					348

NOTE 25.2 - Tilgang og avgang aksjer TS og datterselskap

<i>Morbank</i>						
						31.12.13
Spesifikasjon	Beholdning 01.01.13	Tilgang	Avgang	Nedskrivning	Justering til virkelig verdi	Beholdning
Tilknyttede selskaper	164				-8	156
Konsernselskap	347				1	348

NOTE 26 – Investeringer i datterselskap

<i>Morbank</i>						
					31.12.14	31.12.13
	Aksjekap.	Antall aksjer	Eierandel	Forretningskontor	Virkelig verdi / bokført verdi	
ANS Bankbygg Mo	49	5591	97 %	Mo i Rana	45	45
Helgeland Boligkreditt AS	290	290	100 %	Mo i Rana	290	290
AS Sparebankbygg	0,1	100	100 %	Sandnessjøen	0,1	0,1
Helgland Spb.eiend.selskap AS	0,1	100	100 %	Mosjøen	0,4	0,4
Helgeland Utviklingsselskap AS	0,5	500	100 %	Mosjøen	10	10
Storgata 73 AS	5,0	74	53 %	Brønnøysund	2	2
Balanseført verdi 31.12.					348	348

*) Ikke kontrollerende eierinteresse i ANS Bankbygg (3%) og Storgt. 73 (47%) er vist som egen linje i regnskapet.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 27 - Investeringer i tilknyttede selskaper

					<i>Konsern</i>
					31.12.14
					31.12.13
	Beliggenhet	Bransje	Eierandel	Egenkapital- metoden	Egenkapital Metoden
Selskap					
Helgeland Invest AS *)	Sandnessjøen	Investering	48 %	177	155
Eiendomsmegleren Helgeland AS	Mo i Rana	Eiendomsmegler	34 %	1	1
Sum				178	155

*) Balanseført verdi av selskapet er basert på foreløpige tall fra selskapet pr 31.12.14.

NOTE 27.1 - Sammenfattet finansiell informasjon om de enkelte tilknyttede selskapene (viser banken andel)

					<i>Konsern</i>
					31.12.14
Selskap	Eiendeler	Gjeld	Egenkapital	Omsetning	
Helgeland Invest AS*)	177	0	177		
Eiendomsmegleren Helgeland AS	1	0	1	1	
Sum	178	0	178	1	

*) Bankens eierskap i Helgeland Invest AS på 48 % er vurdert i forhold til bestemmende innflytelse og eierposten er konkludert ikke behandlet som datterselskap.

					<i>Konsern</i>
					31.12.13
Selskap	Eiendeler	Gjeld	Egenkapital	Omsetning	
Helgeland Invest AS	155	0	155		
Eiendomsmegleren Helgeland AS	1	0	1	1	
Sum	156	0	156	1	

NOTE 27.2 - Mellomværende og transaksjoner mellom banken og tilknyttede selskaper

					<i>Konsern</i>
					31.12.13
31.12.13	31.12.14	Mellomværende	31.12.14	31.12.13	
Fordringer					
0	0	Utlån til tilknyttede selskaper	0	0	
0	0	Sum netto fordringer	0	0	
Gjeld					
90	50	Innskudd fra tilknyttede selskaper	50	90	
90	50	Sum gjeld	50	90	
Transaksjoner					
0	0	Sum renteinntekter fra tilknyttede selskaper	0	0	
3	3	Sum rentekostnader fra tilknyttede selskaper	3	3	
2	5	Sum utbytte fra tilknyttede selskaper	5	2	

NOTE 27.3 - Strategiske investeringer, ikke behandlet som tilknyttede selskaper

Banken har strategiske eierposter i forsikringselskapet Frende Holding AS (7,9 % eierandel), verdipapirforetaket Norne Securities AS (6,5 % eierandel) og leasingselskapet Brage Finans AS (10,0 % eierandel). Disse selskapene er ikke konsolidert inn i bankens regnskap eller behandlet som tilknyttet selskap.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 28 – Nærstående parter

Helgeland Sparebank definerer datterselskapene og tilknyttede selskaper som nærstående parter i forhold til denne regnskapsstandarden. Transaksjoner mellom morbank, konsernselskaper og tilknyttede selskaper foretas i samsvar med vanlige forretningsmessige vilkår og prinsipper. Opplysningene gis i henhold til IAS 24 for "Opplysninger om nærstående parter" Transaksjoner mot ledende ansatte og tillitsmenn fremkommer i note i årsregnskapet. (Tilknyttede selskap jfr. note 27.2)

NOTE 28.1 – Konserninterne eliminerings / transaksjoner

	<i>Konsern og morbank</i>	
	31.12.14	31.12.13
Resultatregnskap		
Mottatte renter og kredittprovisjonsinntekter fra datterselskap	23	19
Mottatt utbytte / konsernbidrag	52	33
Innskuddsrenter til datterselskap	6	8
Husleiekostnader	8	8
Refusjon driftskostnader	11	12
Balanse		
Utlån til datterselskaper	743	731
Obligasjon med fortrinnsrett	267	804
Innskudd fra datterselskaper	246	258
Fordring på konsernbidrag	48	50

Vesentlige transaksjoner med nærstående parter per 31.12.14

Helgeland Boligkreditt AS (eierandel 100 %)

Helgeland Sparebank har mottatt konsernbidrag fra boligkreditselskapet på 50,4(29,8) mill kr.

Overførte lån per 31.12.14 utgjør totalt 4.218 mill kr. Obligasjoner med fortrinnsrett i boligkreditselskapet utgjør 3.395 mill kr hvorav 267 (804) mill kr er kjøpt av Helgeland Sparebank. Driftskreditt på 1,5 mrd kr er per 31.12.14 trukket med 683 mill kr. I tillegg har selskapet en revolverende trekkfasilitet på 1.500 mill kr (med løpetid > ett år) gitt av Helgeland Sparebank. Trekkfasiliteten skal dekke betalingsforpliktelser i sikkerhetsmassen for en rullerende 12 måneders periode, og er i sin helhet ubenyttet. Avtalene er inngått etter prisnipp om armlengdes avstand. I konsernregnskapet er effektene av fasilitetene eliminert.

Ans Bankbygg (eierandel 97 %)

Banken leier lokaler av ANS Bankbygg og har betalt 5,5 mill kr i 2014. Banken har mottatt utbytte på 0,9 mill kr.

Eiendomsmegleren Helgeland AS (eierandel 34 %)

Banken har mottatt utbytte fra Eiendomsmegleren på 1,0 mill. kr. i 2014.

NOTE 28.2 - Tillitsvalgte og ansattes låneforhold

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.13	31.12.14		31.12.14	31.12.13
164	167	Ansatte	246	259
9	9	Styret	10	10
10	4	Forstanderskapet	7	10
2	1	Kontrollkomiteen	1	3
185	181	Sum utlån til tillitsvalgte og ansatte	264	282

Rentesats på lån til ansatte har vært lavere enn kunderenten for 2013. Denne lånefordelen utgjør ca. 2,5 mill kr beregnet ut fra max lånebeløp.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 28.3 – Ledende ansatte

<i>Morbank</i>						<i>Konsern</i>
31.12.14						31.12.14
Lån	Godt-gjørelse	Pensjons-kostnad	(beløp i tusen kr.)	Pensjons-kostnad	Godt-gjørelse	Lån
Ledergruppen:						
1.257	1.613	685	Lisbeth Flågeng, administrerende direktør	685	1.613	1.757
1.072	797	100	Bjørn-Tore Brønnlund, direktør bedriftsmarked	100	797	1.072
1.225	765	185	Ann Karin Krogli, direktør organisasjonsutvikling	185	765	1.225
1.300	1.208	222	Dag Hugo Heimstad, direktør personmarked	222	1.208	1.300
	822	333	Ranveig Kråkstad, økonomidirektør	333	822	
1.048	961	184	Sverre Klausen, finansdirektør	184	961	1.048
1.419	827	142	Anne Ekroll, direktør risikostyring	142	827	1.419
3.310	898	54	Øyvind Karlsen, direktør forretningsutvikling	54	898	3.310
	2.795	1.700	Jan Erik Furunes, tidligere adm. dir. (sluttet 30.09.14)	1.700	2.795	

Fra og med 2014 er medlemmer av ledergruppen definert som ledende ansatte. Tidligere var adm. direktør og vise. adm. direktør definert som ledende ansatt.

<i>Morbank</i>						<i>Konsern</i>
31.12.13						31.12.13
Lån	Godt-gjørelse	Pensjons-kostnad	(beløp i tusen kr.)	Pensjons-kostnad	Godt-gjørelse	Lån
	1.631	574	Adm. direktør Jan Erik Furunes	409	1.631	
1.250	1.452	795	Viseadm. direktør Lisbeth Flågeng	795	1.452	1.750

NOTE 28.4 – Erklæring om fastsettelse av lønn og annen godtgjørelse til ledende ansatte

Erklæringen ble vedtatt av styret i Helgeland Sparebank 24. februar 2015 og fremlegges for forstanderskapet 25. mars 2015.

Lønn til administrerende direktør fastsettes av bankens styre, mens lønn til øvrig ledende ansatte fastsettes av administrerende direktør. Det vises til note 28.3 i årsregnskapet vedrørende lønn og godtgjørelse til ledende ansatte. Avlønning skjer i form av fast lønn, naturallytelser og pensjonsordning.

Retningslinjer for godtgjørelse i regnskapsåret 2015

Lønn

Nivå på lederlønningene i Helgeland Sparebank skal være konkurransedyktig, gjøre banken attraktiv som arbeidsgiver og stimulere til økt verdiskapning for banken. Lederlønningene fastsettes i forhold til utøvelse av bankens lederkrav og kjerneverdier, samt ut fra lønnsnivået i regionen og bransjen for øvrig.

Som ledende ansatt har banken definert:

- Adm. direktør
- Ledergruppen for øvrig

Naturallytelser

Art og verdi av naturallytelser skal være på linje med det som er vanlig for ledere i vår bransje. Ledende ansatte har avtale om mobiltelefon, avis, internettabonnement og hjemme-PC. Administrerende direktør og direktør personmarked disponerer firmabil.

Pensjonsordninger

Banken har kollektiv pensjonsordning plassert i livsforsikringselskap som også gjelder for ledende ansatte. Bankens ytelsesbaserte pensjonsordning ble lukket med virkning fra 01.07.12. Ledende ansatte ansatt etter denne dato opptas som medlem av innskuddspensjonsordning.

Administrerende direktør har rett til å fratre sin stilling ved 60 år. Helgeland Sparebank har forpliktet seg til å betale en årlig førtidspensjon fra fylte 60 til 67 år. Førtidspensjonen skal utgjøre 66 % av avtalt pensjonsgivende lønn på det tidspunkt som førtidspensjonen skal begynne å løpe. Alderspensjon fra 67 år skal utgjøre 66 % av pensjonsgrunnlaget (også pensjonsgivende lønn utover 12 G).

Tidligere adm. direktør (sluttet 01.10.14)

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Det er i 2014 utbetalt lønn til tidligere administrerende direktør med 1,2 mill kr til og med september 2014. Det er i tillegg inngått avtale om etterlønn i 12 måneder på 1,6 mill kr. Lønn og etterlønn er i sin helhet kostnadsført i 2014.

Tidligere adm. direktør er også omfattet av bankens ordinære pensjonsordning, har også rett til pensjon for lønn utover 12 G (med begrenset utbetalingstid), førtidspensjon på 66 % av pensjonsgrunnlaget fra 64 til 67 år, samt AFP kompensasjon. Opptjeningen av rettighetene opphører i henhold til pensjonsavtalen og sluttavtalen, og er kostnadsført i 2014. (også lønn utover 12 G).

Bonus, opsjonsavtaler og sluttvederlag

Banken har p.t. ingen forhånds etablerte opsjons-, bonus- eller sluttvederlagsordninger ut over pensjonsordningene.

Redegjørelse for lederlønnspolitik i regnskapsåret 2014

Bankens lederlønnspolitik for 2014 er gjennomført i samsvar med hovedprinsippene som beskrevet i punktet ovenfor om retningslinjer for godtgjørelse.

NOTE 28.5 – Styret og kontrollkomite

<i>Morbank</i>					<i>Konsern</i>
31.12.14					31.12.14
Lån	Godt-gjørelse	Pensjons-kostnad (beløp i tusen kr.)	Pensjons-kostnad	Godt-gjørelse	Lån
Styret:					
	230	Styreleder Thore Michalsen		230	
	160	Styrets nestleder Ove Brattbakk		160	
81	85	Gislaug Øygarden		85	81
	103	Stein Andre Herigstad-Olsen		103	
3.139	107	Monica Skjellstad		107	3.139
152	85	May Heimdal		85	1.125
3.559	46	Bjørn Audun Risøy, 1. vara		46	3.559
	12	Tone Helen Hauge, 2. vara		12	
2.146	45	Svein Hansen, 3. vara		45	2.146
Kontrollkomiteen:					
	56	Frank Høyen, leder		56	
	26	Nina lunde		26	
	35	Kåre J. Åsli		35	

<i>Morbank</i>					<i>Konsern</i>
31.12.13					31.12.13
Lån	Godt-gjørelse	Pensjons-kostnad (beløp i tusen kr.)	Pensjons-kostnad	Godt-gjørelse	Lån
Styret:					
	198	Styreleder Thore Michalsen		198	
	137	Styrets nestleder Ove Brattbakk		137	
101	84	Gislaug Øygarden		84	101
	14	Stein Andre Herigstad-Olsen		14	
3.246	84	Monica Skjellstad		84	3.246
146	84	38 May Heimdal	38	84	1.142
3.601	44	Bjørn Audun Risøy, 1. vara		44	3.601
	40	Tone Helen Haug, 2. vara		40	
1.970	44	25 Svein Hansen, 3. vara	25	44	1.970
Kontrollkomiteen:					
916	55	Heidi Dahl, leder		55	1.320
1.500	35	Frank Høyen		35	1.500
	35	Kåre J. Åsli		35	

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 28.6 – Forstanderskapet

Morbank					Konsern
31.12.14					31.12.14
Lån	Godt-gjørrelse	Pensjon-kostnad	(beløp i tusen kr.)	Pensjons-kostnad	Lån
Leder forstanderskapet					
	39		Grete Bang		39
Innskytervalgte					
	4		Laila Furu Vold		4
	8		Inger Robertsen		8 1.106
	8		Helge Stanghelle		8
	0		Kjell Idar Juvik		0
	0		Marianne Steinrud		0
147	4		Ingvar Møllersen		4 378
	4		Håmund Ivarrud		4
Egenkapitalbevisiere					
	4		Ivar A. Juel		4
	4		Anne Paasche Jakobsen		4
	4		Frank Arntsberg		4
	4		Svein G. Nybø		4
	8		Nils Terje Furunes		8
	0		Brynjar Forbergskog		0
	6		Tom Svendsen		6
1.100	15		Øyvinn Trønsdal		15 1.828
	0		Frank Høyen		0
	4		Inger Lise Larsen		4
Ansatte					
433	4		Bente Johansen		4 433
2.229	4		Roger Ditlefsen		4 2.229
1.792	4		Einar Eliassen		4 1.792
0	8		Liv Sund		8 72
1.096	4		Morten Myran		4 1.096
1.462	4		Tore Stamnes		4 1.801

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

Konsern

31.12.13

31.12.13

Lån	Godt- gjørelse	Pensjon- kostnad (beløp i tusen kr.)	Pensjons- kostnad	Godt- gjørelse	Lån
Leder forstanderskapet:					
	34	Grete Bang		34	
Innskytervalgte:					
1.783	8	Wenche Drevland		8	1.783
1.035	6	Sten Oddvar Solhaug		6	1.035
1.025	6	Laila Furu Vold		6	1.025
1.129	6	Inger Robertsen		6	1.129
1.275	2	Kjell Idar Juvik		2	1.275
	2	Helge Stanghelle		2	
59	8	Torill Beate Risøy		8	59
	2	Kai Henriksen		2	
462	4	Lasse Jacobsen		4	653
194	2	Ingvar Møllersen		2	425
	4	Håmund Ivarrud		4	
Egenkapitalbevisiere:					
	6	Tom Svendsen		6	
1.100	7	Øyvinn Trønsdal		7	1.894
	17	Asbjørn Wangerud		17	
	6	Ivar A. Juel		6	
	4	Frank Arntsberg		4	
	6	Svein G. Nybø		6	
	4	Nils Terje Furunes		4	
1.700	4	Elin Langfjell Møgster		4	1.700
	4	Bodil Olsen		4	
	4	John Arne Warholm		4	
	6	Harald Svendsen		6	
	4	Judith Johansen		4	
	2	Asle Bardal		2	
Ansatte:					
1.700	6	Roger Ditlefsen		6	1.700
1.863	6	Einar Eliassen		6	1.863
279	2	Bente Johansen		2	279
2.042	4	Nils Sagrabb		4	2.042
1.532	6	Tore Stamnes		6	1.893
1.969	2	Sten Åge Rørmark		2	1.969
0	4	Liv Sund		4	119
1.170	6	Morten Myran		6	1.170

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 29 - Utsatt skattefordel

Morbank			Konsern	
31.12.13	31.12.14	Midlertidige forskjeller:	31.12.14	31.12.13
Positive midlertidige forskjeller				
162	95	Øvrige midlertidige forskjeller	95	162
162	95	Sum positive midlertidige forskjeller	95	162
44	26	Utsatt skatt	26	44
Negative midlertidige forskjeller				
-20	-28	Nedskrivninger rentebærende verdipapirer	-28	-20
17	17	Driftsmidler	25	18
53	107	Pensjonsforpliktelse	107	53
145	93	Andre forskjeller	98	146
195	189	Sum negative midlertidige forskjeller	202	197
0	0	Fremførbart underskudd	55	0
195	189	Sum negative midlertidige forskjeller	202	197
53	51	Utsatt skattefordel	55	53
11	25	Netto utsatt skattefordel	27	11

Utdeling av utbytte til morbankens egenkapitalbeveiseiere påvirker verken konsernets betalbare eller utsatte skatt.

Utsatt skatt/skattefordel er beregnet på grunnlag av de midlertidige forskjeller som eksisterer ved utgangen av regnskapsåret mellom regnskapsmessige og skattemessige verdier ved bruk av gjeldsmetoden. Utsatt skatt nettoføres når konsernet har en juridisk rett til å motregne utsatt skattefordel mot utsatt skatt i balansen.

NOTE 30 - Varige driftsmidler

Morbank			Konsern		
31.12.14			31.12.14		
Totalt	Maskiner, utstyr, inventar og biler	Bygninger og annen fast eiendom	Bygninger og annen fast eiendom	Maskiner, utstyr, inventar og biler	Totalt
304	241	63	126	220	346
12	12	0	0	12	12
1	1	0	0	1	1
315	252	63	126	231	357
274	221	53	93	173	266
10	9	1	1	9	10
1	1	0	0	1	1
283	229	54	94	181	275
32	23	9	32	50	82
	10-33 %	3-4 %	3-4 %	10-33 %	
	3-10 år	30 år	30 år	3-10 år	

*) Økonomisk levetid for det enkelte driftsmiddel er lagt til grunn.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

Konsern

31.12.13

31.12.13

Totalt	Maskiner, utstyr, inventar og biler	Bygninger og annen fast eiendom		Bygninger og annen fast eiendom	Maskiner, utstyr, inventar og biler	Totalt
313	247	66	Anskaffelseskost per 01.01.13	129	226	355
9	9	0	Tilgang	0	9	9
18	15	3	Avgang	3	15	18
304	241	63	Anskaffelseskost per 31.12.13	126	220	346
280	225	55	Akk. av- og nedskrivninger per 01.01.13	95	177	272
12	11	1	Årets avskrivninger	1	11	12
18	15	3	Avgang akk. av- og nedskrivninger	3	15	18
274	221	53	Akk. av- og nedskrivning per 31.12.13	93	173	266
30	20	10	Bokført verdi per 31.12.13	33	47	80
	10-33 %	3-4 %	Prosentsetter for ordinære avskrivninger	3-4 %	10-33 %	
	3-10 år	30 år	Økonomisk levetid *	30 år	3-10 år	

*) Økonomisk levetid for det enkelte driftsmiddel er lagt til grunn.

NOTE 30.1 - Anleggsmidler holdt for salg

Morbank

Konsern

31.12.13	31.12.14		31.12.14	31.12.13
57	41	Bokført verdi 01.01	96	112
4	5	Tilgang	5	4
-20	-1	Avgang	-6	-20
0	0	Nedskrivning til virkelig verdi	0	0
41	45	Bokført verdi pr 31.12	95	96

Overtatte eiendommer engasjement.

NOTE 31 - Andre eiendeler

Morbank

Konsern

31.12.13	31.12.14		31.12.14	31.12.13
39	1	Diverse interimskonti	1	41
4	1	Diverse debitorer	1	4
8	5	Forskuddsbetalte kostnader	6	8
51	6	Sum andre eiendeler	8	53

NOTE 32 - Utenlandsk valuta

Konsern og morbank

Konsernet har en ikke vesentlig beholdning av utenlandsk valuta tilgjengelig i minibank. Konsernet har ingen transaksjoner i utenlandsk valuta av betydning, men har stilt garanti for valutalån forvaltet av valutabank på vegne av Helgeland Sparebank. Se note 2.3.1, valutarisiko.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 33 - Gjeld til kredittinstitusjoner

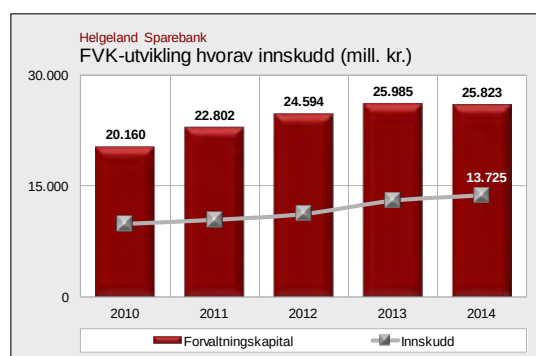
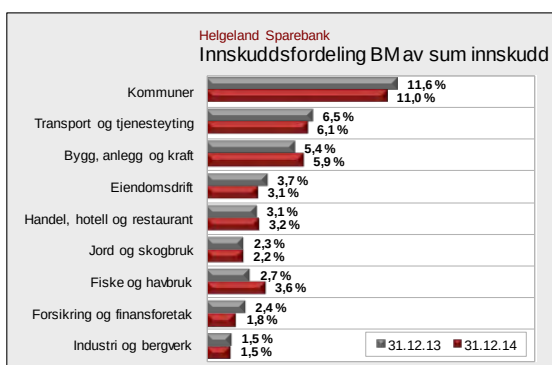
<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
31.12.13	31.12.14			31.12.14	31.12.13
0	0	Gjeld til kredittinstitusjoner uten løpetid		2	0
0	0	F-lån Norges Bank		0	0
647	0	Gjeld til Norges Bank i forbindelse med statens tiltakspakke		0	647
0	0	Gjeld til Kredittforening for sparebanker med løpetid over 6 mnd		0	0
647	0	Sum gjeld til kredittinstitusjoner		2	647

NOTE 34 - Innskudd fra kunder

NOTE 34.1 - Innskudd fra kunder fordelt på næring

Morbank					Konsern			
%	31.12.13	%	31.12.14	Innskudd fordelt på næring	31.12.14	%	31.12.13	%
4,1 %	546	3,4 %	474	Forsikring og finansielle foretak	250	1,8 %	306	2,4 %
11,4 %	1.510	10,8 %	1.505	Fylkeskommuner og kommuner	1.505	11,0 %	1.510	11,6 %
2,2 %	295	2,2 %	308	Jord- og skogbruk	308	2,2 %	295	2,3 %
2,6 %	345	3,5 %	489	Fiske og havbruk	489	3,6 %	345	2,7 %
1,5 %	198	1,4 %	202	Industri og bergverk	202	1,5 %	198	1,5 %
5,3 %	696	5,8 %	810	Bygg, anlegg og kraft	810	5,9 %	696	5,4 %
3,0 %	397	3,1 %	437	Varer, hotell og restaurant	437	3,2 %	397	3,1 %
6,4 %	842	6,0 %	841	Transport og tjenesteytende næringer	841	6,1 %	842	6,5 %
3,8 %	499	3,2 %	450	Eiendomsdrift	428	3,1 %	480	3,7 %
59,8 %	7.920	60,5 %	8.455	Personmarked	8.455	61,6 %	7.920	61,0 %
100 %	13.248	100 %	13.971	Sum	13.725	100 %	12.989	100 %

Lov om sikringsordninger for banker og offentlig administrasjon m.v. av finansinstitusjoner pålegger alle sparebanker å være medlem av Bankenes Sikringsfond. Fondet plikter å dekke tap som en innskyter har på innskudd i en medlemsinstitusjon med inntil 2 mill. kr. av det samlede innskudd, i underkant av 60 % av samlet innskuddsvolum.

Innskudd fra kunder per 31.12.14

Innskudd fra kunder utgjør 13,7 (12,9) mrd, herav 5,3 (5,1) mrd er utlånt til næringslivskunder. Grafen ovenfor viser sektorfordeling, med vekst i kommunale innskudd i 2014. Andel av innskudd til personkunder utgjør 61,6 (61,0) %. Av innskuddene er 91,6 (92,2) % innskudd fra kunder på Helgeland

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 34.2 - Innskudd fra kunder, geografisk fordeling

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.14	%-andel		31.12.14	%-andel
12.792	91,6 %	Helgeland	12.567	91,6 %
1.071	7,7 %	Norge for øvrig	1.052	7,7 %
108	0,8 %	Utenfor Norge	106	0,8 %
13.971	100 %	Sum	13.725	100 %

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.13	%-andel		31.12.13	%-andel
12.211	92,2 %	Helgeland	11.973	92,2 %
933	7,0 %	Norge for øvrig	914	7,0 %
104	0,8 %	Utenfor Norge	102	0,8 %
13.248	100 %	Sum	12.989	100 %

NOTE 34.3 - Innskudd fra kunder, ulike innskuddsformer

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.13	31.12.14		31.12.14	31.12.13
4.889	5.231	Ordinære vilkår uten oppsigelse uten avtalt løpetid	5.231	4.889
7.744	7.939	Spesielle vilkår kundeinnskudd uten avtalt løpetid	7.693	7.485
615	801	Spesielle vilkår kundeinnskudd med avtalt løpetid	801	615
13.248	13.971	Sum innskudd fra og gjeld til kunder	13.725	12.989

NOTE 35 - Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.13	31.12.14		31.12.14	31.12.13
7.022	6.472	Obligasjonslån	10.111	10.709
-661	-457	Egne obligasjoner	-968	-1.156
6.361	6.015	Sum gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	9.143	9.553

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 35.1- Spesifikasjon av obligasjonslån

Konsern

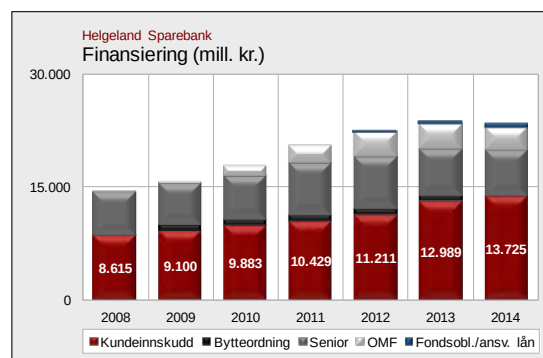
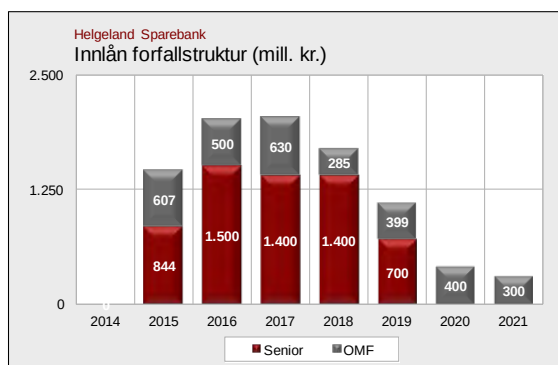
31.12.14

	Forfall	Verdipapirgjeld	Egenbeholdning	Netto pålydende
Obligasjonslån FRN	2015	1.500	585	915
Obligasjonslån, fast rente	2015	200	98	102
Obligasjonslån FRN	2016	1.500	0	651
Obligasjonslån, fast rente	2016	1.000	0	1.000
Obligasjonslån FRN	2017	1.800	270	1.130
Obligasjonslån, fast rente	2017	500	0	500
Obligasjonslån FRN	2018	1.300	15	1.185
Obligasjonslån, fast rente	2018	400	0	400
Obligasjonslån, fast rente	2019	400	0	400
Obligasjonslån FRN	2019	800	0	800
Obligasjonslån FRN	2020	500	0	500
Obligasjonslån FRN	2021	300	0	300
Sum obligasjonslån		10.200	968	9.232

Konsern

31.12.13

	Forfall	Verdipapirgjeld	Egenbeholdning	Netto pålydende
Obligasjonslån FRN	2014	2.539	561	1.978
Obligasjonslån FRN	2015	2.100	110	1.990
Obligasjonslån, fast rente	2015	200	0	200
Obligasjonslån FRN	2016	751	100	651
Obligasjonslån, fast rente	2016	1.000	0	1.000
Obligasjonslån FRN	2017	1.300	170	1.130
Obligasjonslån, fast rente	2017	500	0	500
Obligasjonslån FRN	2018	1.300	115	1.185
Obligasjonslån, fast rente	2018	400	0	400
Obligasjonslån, fast rente	2019	700	100	600
Sum obligasjonslån		10.790	1.156	9.634

Forfallsstruktur verdipapirgjeld per 31.12.14

Likviditetsrisikoen reduseres gjennom å spre verdipapirgjelden på ulike- markeder, innlånskilder, instrumenter og løpetider. Konsernets andel av langsiktig funding per 31.12.14 var 83,8 (80,7) %.

Obligasjoner med fortrinnsrett inngår i verdipapirgjeld i konsernet med 3.395 (4.011) mill kr. LTV i sikkerhetsmassen 52 (52) %.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Spesifikasjon av obligasjonslån

<i>Morbank</i>				
31.12.14				
	Forfall	Verdipapirgjeld	Egenbeholdning	Netto pålydende
Obligasjonslån frn	2015	1.000	259	741
Obligasjonslån, fast rente	2015	200	98	102
Obligasjonslån frn.	2016	500		500
Obligasjonslån, fast rente	2016	1.000		1.000
Obligasjonslån frn	2017	1.000	100	900
Obligasjonslån, fast rente.	2017	500		500
Obligasjonslån frn.	2018	1.000		1.000
Obligasjonslån, fast rente	2018	400		400
Obligasjonslån, fast rente	2019	400		400
Obligasjonslån frn.	2019	300		300
Sum obligasjonslån		6.300	457	5.843

Spesifikasjon av obligasjonslån

<i>Morbank</i>				
31.12.13				
	Forfall	Verdipapirgjeld	Egenbeholdning	Netto pålydende
Obligasjonslån frn.	2014	1.500	561	939
Obligasjonslån frn.	2015	1.000		1.000
Obligasjonslån, fast rente	2015	200		200
Obligasjonslån frn.	2016	500		500
Obligasjonslån, fast rente	2016	1.000		1.000
Obligasjonslån frn.	2017	500		500
Obligasjonslån, fast rente	2017	500		500
Obligasjonslån frn.	2018	1.000	100	900
Obligasjonslån, fast rente	2018	400		400
Obligasjonslån, fast rente	2019	200		200
Sum obligasjonslån		6.800	661	6.139

NOTE 35.2 - Ubenyttede trekkfasiliteter

<i>Konsern og morbank</i>		
	31.12.14	31.12.13
Kortsiktig trekkfasilitet, 1år	300	300
Sum ubenyttede trekkfasiliteter	300	300

Konsernets samlede likviditetsreserver vurderes å være tilfredsstillende.

Konsernet har i tillegg:	31.12.14	31.12.13
Overskuddslikviditet i Norges Bank pr 31.12	49	49

Obligasjoner til flytende rente; rente fastsettes forskuddsvis for 3-6 måneder av gangen og belastes renteutgifter. Konsernets obligasjoner tilbakebetales ved forfall, dersom avtale tillater det og konsernet ønsker det kan lånet tilbakebetales tidligere. Ingen av konsernets underordnede obligasjoner er sikret. Konsernet har ikke misligholdt lånte midler i løpet av regnskapsåret. Det gjelder både hovedstol, betaling av renter og/eller innløsningsbeløp.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 36 - Andre forpliktelser

<i>Morbank</i>				<i>Konsern</i>	
31.12.13	31.12.14			31.12.14	31.12.13
68	23	Annen kortsiktig gjeld		23	68
53	52	Betalbar skatt		67	73
121	75	Sum annen gjeld		90	141
10	10	Påløpte feriepenger og arbeidsgiveravgift		10	10
8	19	Andre påløpte kostnader		19	8
18	29	Sum påløpte kostnader og forskuddsbetalte inntekter		29	18
53	107	Netto pensjonsforpliktelser (note 12)		107	53
0	0	Avsetning til tap på garantier		0	0
53	107	Sum påløpte forpliktelser		107	53
193	211	Sum andre forpliktelser		224	206

Pantstillelser

Oversikt over konsernets pantstillelser fremkommer av note 41.

Forpliktende avtaler om anskaffelser av eiendom, anlegg og utstyr.

Per 31.12.14 hadde konsernet ikke inngått vesentlige forpliktende avtaler om anskaffelse av eiendom, anlegg og utstyr.

Pågående rettsvister

Helgeland Sparebank har ikke vært involvert i forvaltningssaker, retterganger eller voldgiftssaker de siste 12 måneder, og banken har heller ikke kjennskap til at det er anlagt eller varslet slike saker, som kan få eller som i den senere tid har hatt vesentlig innvirkning på bankens og/eller konsernets finansielle stilling eller lønnsomhet.

NOTE 37 - Ansvarlig lånekapital og fondsobligasjonslån

<i>Morbank</i>					<i>Konsern</i>	
Instrument	Opptaksår	Pålydende	Rente	Innløsningsrett	31.12.14	31.12.13
Ansvarlig lån	2013	MNOK 300	3 mnd. nibor +200bp	Soft call 12.06.18	300	300
Fondsobligasjon	2013	MNOK 220	3 mnd. nibor +520bp	Soft call 28.03.17	219	219
					519	519

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

NOTE 38 - Kapitaldekning

<i>Morbank</i>			<i>Konsern</i>	
31.12.13	31.12.14		31.12.14	31.12.13
187	187	Egenkapitalbeviskapital	187	187
845	845	Overkursfond	845	845
-1	-4	Egne egenkapitalbevis	-4	-1
1.031	1.028	Sum innskutt kapital	1.028	1.031
415	438	Grunnfond	438	415
162	183	Fond for urealisert gevinster	158	154
23	28	Gavefond	28	23
269	338	Utjevningsfond	338	269
34	47	Utbytte avsatt til utdeling, klassifisert som egenkapital	47	34
0	0	Annen egenkapital	85	62
903	1.034	Sum opptjent egenkapital	1.094	957
1.934	2.062	Sum balanseført egenkapital	2.122	1.988
-162	-183	Fond for urealisert gevinst	-158	-154
-53	-25	Utsatt skattefordel	-31	-53
-69	-40	Eierandel i finansinstitusjoner	-38	-69
	32	Overgangsregel; andel fradrag for ikke vesentlig eierandel	30	
-39	-55	Utbytte / gaver, avsatt til utdeling	-59	-39
1.611	1.791	Sum ren kjernekapital	1.866	1.673
	-14	Eierandel i finansinstitusjoner	-13	
	-16	Overgangsregel; andel fradrag for ikke vesentlig eierandel	-15	
218	219	Fondsobligasjon	219	218
1.829	1.980	Sum kjernekapital	2.057	1.891
300	300	Ansvarlig lånekapital	300	300
65	66	Urealisert verdiendring	57	61
-69	-8	Eierandel i finansinstitusjoner	-7	-69
	-16	Overgangsregel; andel fradrag for ikke vesentlig eierandel	-15	
0	0	Øvrige	0	0
296	342	Sum tilleggskapital	335	292
2.125	2.322	Sum netto ansvarlig kapital	2.392	2.183
12,715	12,790	Vektet beregningsgrunnlag	13,929	13,640
12,67 %	14,00 %	Ren kjernekapitaldekning i %	13,40 %	12,26 %
14,38 %	15,48 %	Kjernekapital	14,77 %	13,86 %
16,71 %	18,15 %	Totalkapitaldekning	17,17 %	16,00 %

Kapitaldekning for 2014 er i.h.t. Basel III, 2013 er ikke omarbeidet og er i.h.t. Basel II

Basel II og kapitaldekningsreglene

Helgeland Sparebank har valgt standardmetoden for beregning av kredittrisiko og basismetoden ved beregning av operasjonell risiko.

Bankvirksomhet innebærer risiko på mange områder. God risiko og kapitalstyring er et sentralt strategisk virkemiddel i Helgeland Sparebank. Som en del av Basel III er det for de ulike risikoområder vurdert behov for tilleggskapital. Vurderingene er underbygget med ulike interne vurderinger og beregningsmodeller. Dette er oppsummert i bankens ICAAP, som er styret sitt dokument for dokumentasjon av beregnet kapitalbehov og plan for kapitalstyring. Ut fra disse vurderingene har banken fastsatt mål for kjernekapitaldekning.

Vektingen av konsernets eiendels- og utenom balanseposter er foretatt i henhold til regler i Basel III, fastsatt av Finanstilsynet.

Kapitaldekningen viser konsernets soliditet i forhold til risikovektet balanse.

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank			Konsern	
31.12.13	31.12.14		31.12.14	31.12.13
0	0	Stater og sentralbanker	0	0
61	92	Lokale og regionale myndigheter (herunder kommuner)	92	61
1.428	1.136	Institusjoner	963	851
2.729	2.787	Foretak	2.787	2.731
2.172	1.728	Massemarkedsengasjementer	1.773	2.238
5.062	5.415	Engasjementer med pant i eiendom	6.954	6.729
161	149	Forfalte engasjementer	149	161
198	160	Obligasjoner med fortrinnsrett	134	116
0	0	Andeler i verdipapirfond	0	0
511	414	Øvrige engasjementer	138	307
12.321	11.881	Beregningsgrunnlag kredittrisiko	12.990	13.195
696	909	Beregningsgrunnlag operasjonell risiko	938	748
-303	0	Fradrag i beregningsgrunnlaget	0	-302
12.715	12.790	Totalt beregningsgrunnlag	13.929	13.640

Kapitalbehovet er beregnet ut fra standardmetoden for beregning av kredittrisiko og basismetoden ved beregning av operasjonell risiko. Kapitalkrav Basel III 31.12.14 og Basel II 2013.

NOTE 38.1 - Kapitalstyring

		Konsern
Bankens styre har vedtatt en kapitalplan for 2014 - 2018, hvor tilfredsstillelse av de nye kapitalkravene i Norge som følge av CRD IV er sentralt. Styret har fastsatt nye kapitalmål, der målsettingen er en ren kjernekapitaldekning (konsern) på minst 12,5 % og en totalkapitaldekning opp mot 18 %. Konsernet har styrket sin rene kjernekapitaldekning til 13,4 (12,3) %, som er godt over lovbestemt minstekrav på f.t 10 %, samt godt over nytt minstekrav på 11 % fra 1. juli 2015. Kjernekapitaldekningen ble 14,8 (13,9) %, Totalkapitalen ble 17,2 % per 31.12.14 mot 16,0 % pr 31.12.13. Nye målkrav revideres i hht CRD IV krav i forbindelse med bankens strategiprosess våren 2015. Konsernet planlegger fortsatt å styrke den rene kjernekapitalen ved å bygge kapital over drift.		

NOTE 39 - Egenkapitalbevis

NOTE 39.1 - Fordeling av egenkapitalbevis etter antall egenkapitalbevis

				Morbank
				31.12.14
Egenkapitalbevisiere			Egenkapitalbevis	
Fordeling etter antall egenkapitalbevis	Antall	Andel %	Antall	Andel %
1 –1 000	1.577	75,4 %	543.027	2,9 %
1 001 –10 000	434	20,7 %	1.232.762	6,6 %
10 001 –50 000	46	2,2 %	930.733	5,0 %
50 001 –100 000	15	0,7 %	914.934	4,9 %
> 100 001	20	1,0 %	15.078.544	80,6 %
Sum	2.092	100 %	18.700.000	100 %

NOTER TIL ÅRSREGNSKAPET

Morbank

31.12.13

Fordeling etter antall egenkapitalbevis	Egenkapitalbevisiere		Egenkapitalbevis	
			Antall	Andel %
1 – 1 000	1.750	76,5 %	535.890	2,9 %
1 001 – 10 000	438	19,1 %	1.312.305	7,0 %
10 001 – 50 000	66	2,9 %	1.244.716	6,7 %
50 001 – 100 000	12	0,5 %	732.059	3,9 %
100 001 – 500 000	22	1,0 %	14.875.030	79,5 %
Sum	2.288	100,0 %	18.700.000	100,0 %

Omsetning av Helgelands Sparebanks egenkapitalbevis

Kurs per 31.12.14 var kr. 55,0 (47,2) per egenkapitalbevis. Graf for kursutvikling for Helgeland Sparebank og kursutviklingen for finanssektoren på Oslo Børs. Egenkapitalbevisene har hatt en oppgang på Oslo Børs etter årsskiftet.

Sparebankstiftelsen Helgeland gjennomførte siste del av nedsalget i 2014 og eier nå 35,3 % av egenkapitalbevisene i HELG.

Marketmaking-avtale

Helgeland Sparebank har inngått market making-avtale vedrørende handel av egenkapitalbevis. Formålet med avtalen er å sikre likviditet og jevne ut tilbud/etterspørsel, samt å bidra til markedsføringen av egenkapitalbevisene. Videre innebærer avtalen at forskjellen mellom kjøper og selgernoteing skal søkes holdt til maksimalt fire prosentpoeng, dog avrundet til det naturlige beløp. Forskjellen kan likevel holdes mindre dersom markedsinteressen tilsier det. Kursfastsettelsen skal til enhver tid gjenspeile markedets vurdering.

Avkastning og utbyttepolitikk

Det er et prioritert område å utøve en god egenkapitalforvaltning bl.a. ved å utøve en eierpolitikk som bidrar til å skape bedre likviditet i egenkapitalbeviset. Banken ønsker å holde en åpen dialog med egenkapitalbevisiere og øvrige aktører i markedet. Det er vår vurdering at korrekt og relevant informasjon til rett tid skaper tillit og forutsigbarhet og bidrar til riktig prising av Helgeland Sparebanks egenkapitalbevis. Ved hendelser som medfører informasjonsplikt vil meldinger bli sendt Oslo Børs, og etterpå bli lagt ut på bankens egne hjemmesider. Banken har vært børsnotert siden 2000, og har fulgt de krav til rapportering og informasjon som børsen krever av noterte selskaper. Bankens ticker er HELG. Med bakgrunn i de regulatoriske kravene til bankene om å styrke den rene kjernekapitaldekningen, har styret valgt å foreslå et redusert utbyttenivå også for 2014. Dette er i tråd med bankens kapitalplan. Styrket egenkapital over drift samt lav vekst tillater høyere utdelingsgrad enn 2013.

NOTE 39.2 – Egenkapitalbeviskapital

Morbank

Som følge av endring i lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner ble reglene for beregning av utbytte på eierandelskapitalen og gaver til allmennyttige formål endret med virkning fra 2009. Etter disse reglene skal årets utbytte midler fordeles mellom eierandelskapitalen og grunnfondskapitalen etter forholdet mellom eierandelskapitalen med tillegg for overkursfondet og grunnfondet med tillegg av kompensasjonsfondet.

Egenkapitalbeviskapitalen utgjør 935 mill kr og er fordelt på 2.090 eiere. Note 39.3 viser oversikt over de 20 største egenkapitalbevisierne.

Morbank

31.12.14

	Antall	% andel		Antall	% andel
Sparebankstiftelsen Helgeland	6.599.598	35,3 %	Lamholmen AS	366.734	2,0 %
Pareto AS	1.070.836	5,7 %	Helgeland Kraft AS	340.494	1,8 %
MP Pensjon	1.032.203	5,5 %	AS Atlantis Vest	335.000	1,8 %
UBS AG, London Branc A/C	1.000.000	5,3 %	Bergen kommunale pensj.	250.000	1,3 %
Citibank	776.441	4,2 %	Sniptind Holding AS	201.801	1,1 %
VPF Nordea Norge	570.365	3,1 %	Verdipapirfondet Pareto	153.000	0,8 %
Merrill Lynch Prof.	530.113	2,8 %	Johs. Haugerudsvei AS	141.081	0,8 %
Pareto Online AS	500.000	2,7 %	Melum Mølle AS	124.000	0,7 %
Sparebankstiftelsen DNB	442.724	2,4 %	Mellem Nes Invest AS	118.200	0,6 %
Verdipapirfondet Eika	415.954	2,2 %	Steffen Nervik	110.000	0,6 %
Sum 10 største eiere	12.938.234	69,2 %	Sum 20 største eiere	15.078.544	80,6 %

Banken har utstedt totalt 18.700.000 stk. egenkapitalbevis pålydende kr. 10,-.

Morbank

31.12.13

	Antall	% andel		Antall	% andel
Sparebankstiftelsen Helgeland	9.599.598	51,3 %	Sniptind Holding AS	179.780	1,0 %
MP Pensjon	902.203	4,8 %	Holberg Norge Verdipapirfond	168.600	0,9 %
Sparebankstiftelsen DNB	442.724	2,4 %	Johs. Haugerudsvei AS	160.992	0,9 %
AS Atlantis Vest	440.500	2,4 %	Utbyttekapital AS	154.643	0,8 %
Pareto AS	420.000	2,2 %	VPF Nordea Norge	127.750	0,7 %
Citibank	391.138	2,1 %	Norsk Utbyttekapital	125.103	0,7 %
Helgelandskraft AS	340.494	1,8 %	Sparebanken Vest aksjer	125.000	0,7 %
Nordic Financials AS	318.212	1,7 %	AS Flu	118.200	0,6 %
Verdipapirfondet Eika	222.724	1,2 %	Alsing Ruth Søndergaard	111.926	0,6 %
Bergen kommunale pensj.	200.000	1,1 %	Melum Mølle AS	110.240	0,6 %
Sum 10 største eiere	13.277.593	71,0 %	Sum 20 største eiere	14.659.827	78,4 %

Banken har per 31.12.12, og har utstedt totalt 18.700.000 stk. egenkapitalbevis pålydende kr. 50,-.

Banken varslet i februar 2013 en nedskrivning av pålydende på egenkapitalbevisene. Eierandelskapitalen nedsettes med 748 mill kr fra 935 til 187 mill kr. ved endring av egenkapitalbevisenes pålydende fra NOK 50,- til NOK 10,-. Nedsettelsesbeløpet ble benyttet til avsetning til overkursfondet. Egenkapitalbeviserens samlede kapital ble ikke berørt og forble uendret. Nedskrivningen ble gjennomført for å øke konsernets fleksibilitet på egenkapitalsiden og ble gjennomført i tredje kvartal 2013.

31.12.14

Navn/Firma	Verv	Antall egne
Furunes, Nils Terje	Forstanderskapet E	4.709
Svendsen, Tom Rømer	Forstanderskapet E	1.119
Høyen, Frank	Forstanderskapet E	822
Trønsdal, Øyvin	Forstanderskapet E	1.000
Juel, Iver A	Forstanderskapet E	12.916
Arntsberg, Frank	Forstanderskapet E	1.500
Nybø, Svein Gunnar	Forstanderskapet I	504
Stanghelle, Helge	Forstanderskapet I	114
Møllersen, Ingvar Johan	Forstanderskapet I	135
Ditlefsen, Roger	Forstanderskapet A	245
Eliassen, Einar	Forstanderskapet A	245
Johansen, Bente	Forstanderskapet A	368
Stamnes, Tore	Forstanderskapet A	1.745
Sund, Liv	Forstanderskapet A	581
Myran, Morten	Forstanderskapet A	917
Michalsen, Thore	Styreleder S	2.135
Brattbakk, Ove	Styrets nestleder S	2.052
Skjellstad, Monica	Styremedlem S	550
Heimdal, May	Styremedlem S	359
Flågeng, Lisbeth	Adm. direktør L	2.103
Brønlund, Bjørn-Tore	Ledergruppe L	510
Krogli, Ann Karin	Ledergruppe L	347
Heimstad, Dag Hugo Gangmark	Ledergruppe L	610
Kråkstad, Ranveig	Ledergruppe L	110
Klausen, Sverre	Ledergruppe L	305
Ekroll, Anne	Ledergruppe L	1.085
Karlsen, Øyvind	Ledergruppe L	110

E = Egenkapitalbevisiere**L** = ledende ansatte**I** = Innskytervalgte**S** = Styremedlem**O** = Offentlig valgte**M** = Kontrollkomité**A** = Ansatte valgte**K** = Kommunevalgte

31.12.13

Navn/Firma	Verv		Antall egne
Furunes, Nils Terje	Forstanderskapet	E	4.709
Svendsen, Tom	Forstanderskapet	E	1.119
Høyen, Frank	Forstanderskapet	E	822
Trønsdal, Øyvin	Forstanderskapet	E	1.000
Wangerud, Asbjørn	Forstanderskapet	E	1.500
Juel, Iver A	Forstanderskapet	E	12.916
Arntsberg, Frank	Forstanderskapet	E	1.500
Drevland, Wenche	Forstanderskapet	I	99
Stanghelle, Helge	Forstanderskapet	I	114
Ditlefsen, Roger	Forstanderskapet	A	245
Eliassen, Einar	Forstanderskapet	A	245
Johansen, Bente	Forstanderskapet	A	368
Stamnes, Tore	Forstanderskapet	A	1.745
Sund, Liv	Forstanderskapet	A	581
Myran, Morten	Forstanderskapet	A	917
Michalsen, Thore	Styreleder	S	2.135
Brattbakk, Ove	Styrets nestleder	S	2.052
Skjellstad, Monica	Styremedlem	S	550
Heimdal;May	Styremedlem	S	359
Furunes, Jan Erik	Adm. direktør	L	1.360
Flågeng, Lisbeth	Viseadm. direktør	L	2.103

= Egenkapitalbevisiere

L = ledende ansatte**I** = Innskytervalgte**S** = Styremedlem**O** = Offentlig valgte**M** = Kontrollkomitè**A** = Ansatte valgte**K** = Kommunevalgte

NOTE 39.5 - Utbytte

	<i>Morbank</i>	
	31.12.14	31.12.13
Grunnlag for beregning av utbytte		
Ansvarlig kapital i årsregnskapet (EK i balansen, ikke omarbeidet)	2.062	1.935
Fradragsposter (fond for urealiserte gevinster/avsatt utbytte/avsatt til stiftelse)	-238	-201
Sum justert egenkapital	1.824	1.733
Egenkapitalbeviskapital	187	187
Overkursfond	845	845
Utjevningsfond	338	269
Sum	1.370	1.302
Utbyttebrøk 31.12.	75,1 %	75,1 %
Utbyttebrøk 01.01.	75,1 %	75,1 %
Beregning av utbytte:		
Årsresultat morbank	196	175
Overført fra utjevningsfond	0	0
Utbyttegrunnlag	196	175
Utbytte i mill kr	47	34
Utjevningsfond	100	97
Utbytte per egenkapitalbevis i kroner morbank	7,85	7,03
Herav kontantutbytte i kroner	2,50	1,80
Herav til utjevningsfond i kroner	5,35	5,23
Se note 39.3 Nedskrivning pålydende.		

NOTE 39.6- Nøkkeltall egenkapitalbevis

<i>Morbank</i>		<i>Konsern</i>	
31.12.13	31.12.14	31.12.14	31.12.13
47,2	55,0	Børskurs	55,0 47,2
6,7	7,0	P/E (børskurs 31.12 dividert på fortjeneste per egenkapitalbevis)	6,3 6,1
0,6	0,7	P/B (børskurs 31.12 dividert på bokført EK per egenkapitalbevis)	0,7 0,6
75,1	75,1	Egenkapitalbevisprosent 31.12	75,1 75,1
76,3	80,9	Egenkapital per egenkapitalbevis, i kroner	83,2 78,5
7,0	7,9	Resultat per egenkapitalbevis, i kroner	8,7 7,8
7,0	7,9	Utvannet resultat per egenkapitalbevis, i kroner	8,7 7,8

NOTE 40 - Garantiansvar fordelt på garantitype

<i>Morbank</i>		<i>Konsern</i>	
31.12.13	31.12.14	31.12.14	31.12.13
163	160	Betalingsgarantier	160 163
140	138	Kontrakts garantier	138 140
163	149	Lånegarantier	149 163
21	20	Annet garantiansvar	20 21
488	467	Sum garantiansvar *	467 487

*) Justering til virkelig verdi er ikke innarbeidet i balansen, da verdiendring ikke er av vesentlig verdi.

31.12.13	31.12.14	Sikringsfondet	31.12.14	31.12.13
0	0	Garanti overfor Sikringsfondet	0	0

Det ble betalt inn sikringsfondsavgift i 2014.

NOTE 41 - Pantstillelser

<i>Morbank</i>		<i>Konsern</i>	
31.12.13	31.12.14	31.12.14	31.12.13
Obligasjoner er stillet som sikkerhet for			
520	545	D-lån i Norges Bank	545 520
520	545	Sum pantstillelser	545 520

NOTE 42- Hendelser etter balansedagen

Konsern og morbank

Konsernet og morbanken er ikke kjent med hendelser etter balansedagen som påvirker regnskapet. Det er foreslått å dele ut kontantutbytte på 46,7 (33,7) mill. kr. av årets resultat til egenkapitalbeveiseierne i Helgeland Sparebank. Videre er det foreslått å sette av 15 (11) mill. kr. til gavefond / gavestiftelse. Forslaget er ikke vedtatt på balansedagen (31.12) og postene er derfor ikke ført som gjeld, men inngår i egenkapitalen.

NOTE 43 - Balansen splittet i kortsiktige og langsiktige poster

<i>Morbank</i>		<i>Konsern</i>	
31.12.13	31.12.14	31.12.14	31.12.13
Eiendeler			
98	103	Kontanter og fordringer på sentralbanker	103 99
1.273	1.358	Utlån til og fordringer på kredittinstitusjoner	675 607
2.999	2.917	Utlån til og fordringer på kunder	3.061 4.064
1.755	1.464	Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg	1.397 1.405
6.125	5.842	Sum kortsiktige eiendeler	5.236 6.175
12.864	13.660	Utlån til og fordringer på kunder	17.670 16.533
213	161	Finansielle derivater	161 213
3.096	2.539	Sertifikater, obligasjoner og aksjer tilgjengelig for salg	2.338 2.627
156	182	Investeringer i tilknyttede selskaper	178 155
348	348	Investeringer i datterselskaper	0 0
11	25	Utsatt skattefordel	27 11
71	76	Varige driftsmidler holdt for salg	177 176
51	6	Andre eiendeler	9 53
16.810	16.996	Sum langsiktige eiendeler	20.560 19.768
22.935	22.838	Sum totale eiendeler	25.796 25.943
Gjeld og egenkapital			
647	0	Gjeld til kredittinstitusjoner	2 647
13.234	13.964	Innskudd fra og gjeld til kunder	13.725 12.975
977	843	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	1.017 1.727
193	211	Andre forpliktelser	225 206
15.051	15.018	Sum kortsiktig gjeld	14.969 15.555
0	0	Gjeld til kredittinstitusjoner	0 0
14	7	Fastrente innskudd	7 14
5.903	5.691	Gjeld stiftet ved utstedelse av verdipapirer	8.645 8.345
41	60	Finansielle derivater	60 41
5.958	5.758	Sum langsiktig gjeld	8.705 8.400
21.009	20.776	Sum gjeld	23.674 23.955
1.031	1.028	Innskutt egenkapital	1.029 1.031
895	1.034	Opptjent egenkapital	1.089 955
1.926	2.062	Sum egenkapital	2.118 1.986
Ikke kontrollerende intresser		4	2
22.935	22.838	Sum gjeld og egenkapital	25.796 25.943

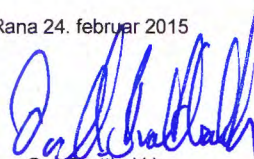
Hølgeland Sparebank - Erklæring fra styret og adm. direktør

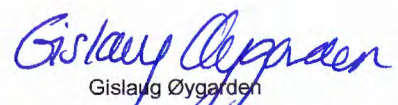
Vi erklærer etter beste overbevisning at årsregnskapet for perioden 1. januar til 31. desember 2014 er utarbeidet i samsvar med gjeldende regnskapsstandards, og at opplysningene i regnskapet gir et rettvisende bilde av selskapets og konsernets eiendeler, gjeld, finansielle stilling og resultat som helhet.

Vi erklærer også at årsberetningen gir en rettvisende oversikt over utviklingen, resultatet og stillingen til selskapet og konsernet, sammen med en beskrivelse av de mest sentrale risiko- og usikkerhetsfaktorer selskapet og konsernet står overfor.

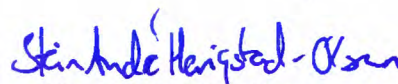
Mo i Rana 24. februar 2015

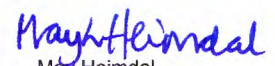

Thore Michalsen
styreleder

Ove Brattbakkk
nestleder

Gislaug Øygarden

Monica Skjellstad

Stein Andre Herigstad-Olsen

May Heimdal
ansattes repr.

Lisbeth Flåeng
adm. direktør

Til forstanderskapet i Helgeland Sparebank

Revisors beretning

Uttalelse om årsregnskapet

Vi har revidert årsregnskapet for Helgeland Sparebank som består av selskapsregnskap og konsernregnskap. Selskapsregnskapet og konsernregnskapet består av balanse per 31. desember 2014, resultatregnskap, utvidet resultatregnskap, endringer i egenkapital og kontantstrøm for regnskapsåret avsluttet per denne datoen, og en beskrivelse av vesentlige anvendte regnskapsprinsipper og andre noteopplysninger.

Styret og daglig leders ansvar for årsregnskapet

Styret og daglig leder er ansvarlig for å utarbeide årsregnskapet og for at det gir et rettviseende bilde i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU, og for slik intern kontroll som styret og administrerende direktør finner nødvendig for å muliggjøre utarbeidelsen av et årsregnskap som ikke inneholder vesentlig feilinformasjon, verken som følge av misligheter eller feil.

Revisors oppgaver og plikter

Vår oppgave er å gi uttrykk for en mening om dette årsregnskapet på bakgrunn av vår revisjon. Vi har gjennomført revisjonen i samsvar med lov, forskrift og god revisjonsskikk i Norge, herunder International Standards on Auditing. Revisjonsstandardene krever at vi etterlever etiske krav og planlegger og gjennomfører revisjonen for å oppnå betryggende sikkerhet for at årsregnskapet ikke inneholder vesentlig feilinformasjon.

En revisjon innebærer utførelse av handlinger for å innhente revisjonsbevis for beløpene og opplysningene i årsregnskapet. De valgte handlingene avhenger av revisors skjønn, herunder vurderingen av risikoene for at årsregnskapet inneholder vesentlig feilinformasjon, enten det skyldes misligheter eller feil. Ved en slik risikovurdering tar revisor hensyn til den interne kontrollen som er relevant for bankens utarbeidelse av et årsregnskap som gir et rettviseende bilde. Formålet er å utforme revisjonshandlinger som er hensiktsmessige etter omstendighetene, men ikke for å gi uttrykk for en mening om effektiviteten av bankens interne kontroll. En revisjon omfatter også en vurdering av om de anvendte regnskapsprinsippene er hensiktsmessige og om regnskapsestimatene utarbeidet av ledelsen er rimelige, samt en vurdering av den samlede presentasjonen av årsregnskapet.

Etter vår oppfatning er innhentet revisjonsbevis tilstrekkelig og hensiktsmessig som grunnlag for vår konklusjon.

Konklusjon

Etter vår mening er årsregnskapet avgitt i samsvar med lov og forskrifter og gir et rettviseende bilde av banken og konsernet Helgeland Sparebank' finansielle stilling per 31. desember 2014 og av deres resultater og kontantstrømmer for regnskapsåret som ble avsluttet per denne datoen i samsvar med International Financial Reporting Standards som fastsatt av EU.

Uttalelse om øvrige forhold*Konklusjon om årsberetningen og om redegjørelser om foretaksstyring og samfunnsansvar*

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, mener vi at opplysningene i årsberetningen og i redegjørelsene om foretaksstyring og samfunnsansvar om årsregnskapet, forutsetningen om fortsatt drift og forslaget til anvendelse av overskuddet er konsistente med årsregnskapet og er i samsvar med lov og forskrifter.

Konklusjon om registrering og dokumentasjon

Basert på vår revisjon av årsregnskapet som beskrevet ovenfor, og kontrollhandlinger vi har funnet nødvendig i henhold til internasjonal standard for attestasjonsoppdrag ISAE 3000 "Attestasjonsoppdrag som ikke er revisjon eller forenklet revisorkontroll av historisk finansiell informasjon" mener vi at ledelsen har oppfylt sin plikt til å sørge for ordentlig og oversiktlig registrering og dokumentasjon av bankens regnskapsopplysninger i samsvar med lov og god bokføringsskikk i Norge.

Mo i Rana, 2. mars 2015

PricewaterhouseCoopers AS

A handwritten signature in blue ink, appearing to read 'Per Erik Pedersen'.

Per Erik Pedersen
Statsautorisert revisor

KONTROLLKOMITEENS ÅRSMELDING FOR 2014

Til forstanderskapet i Helgeland Sparebank

KONTROLLKOMITEENS ÅRSMELDING FOR 2014

Kontrollkomiteen har avholdt 6 møter og 27 saker er behandlet.

Kontrollkomiteen har i løpet av året ført tilsyn med bankens virksomhet i samsvar med Sparebankloven og gjeldende instruks.

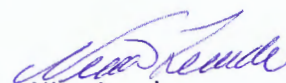
Bankens virksomhet har vært i samsvar med sparebankloven, bankens vedtekter, Forstanderskapets vedtak og andre gjeldende bestemmelser.

Kontrollkomiteen har gjennomgått bankens årsregnskap og årsberetning og tilrår at det utarbeidede årsregnskapet fastsettes som bankens regnskap for 2014.

Kontrollkomiteen finner styrets vurdering av bankens økonomiske stilling dekkende.

Mo i Rana 2.mars 2015

Frank Høyen

Nina Lunde

Resultat i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital

<i>Morbank</i>					<i>konsern</i>			
2011	2012	2013	2014		2014	2013	2012	2011
4,21	4,18	4,07	4,01	Renteinntekter og lignende inntekter	4,17	4,25	4,27	4,26
2,70	2,72	2,47	2,36	Rentekostnader og lignende kostnader	2,41	2,51	2,76	2,76
1,52	1,45	1,59	1,64	Netto rente- og kredittprovisjonsinntekter	1,75	1,74	1,51	1,50
0,36	0,39	0,39	0,40	Provisjonsinntekter og inntekter fra banktjenester	0,35	0,35	0,34	0,34
0,06	0,04	0,04	0,04	Provisjonskostnader og kostnader ved banktjenester	0,04	0,04	0,04	0,06
0,30	0,34	0,34	0,35	Netto provisjonsinntekter	0,31	0,31	0,30	0,28
0,03	0,03	0,17	0,29	Netto verdiendring og gevinst/tap på finansielle	0,17	0,06	0,00	-0,04
0,02	0,01	0,07	0,06	Andre driftsinntekter	0,03	0,03	0,03	0,02
1,06	1,03	1,04	1,09	Driftskostnader	1,01	0,95	0,96	1,02
0,14	0,13	0,12	0,19	Tap på utlån, garantier m.v.	0,17	0,13	0,11	0,13
0,67	0,68	1,02	1,07	Resultat før skatt	1,08	1,05	0,77	0,62
0,19	0,20	0,24	0,22	Skatt på ordinært resultat	0,26	0,29	0,22	0,19
0,48	0,49	0,78	0,84	Årsresultat etter skatt	0,83	0,77	0,55	0,43

Øvrige nøkkeltall

Morbank					Konsern			
2011	2012	2013	2014	(tall i mill kr og %)	2014	2013	2012	2011
20.630	21.517	22.977	22.864	Forvaltningskapital per 31.12.	25.823	25.985	24.594	22.802
19.733	20.963	22.407	23.219	Gjennomsnittlig forvaltningskapital	26.146	25.290	23.553	21.425
14.487	14.833	15.970	16.669	Brutto utlån	20.828	20.708	19.842	18.149
-39	-21	-40	-24	Spesifisert nedskrivning	-24	-40	-21	-39
-60	-66	-67	-68	Gruppenedskrivning	-72	-71	-66	-60
-10	0	0	0	Spesifisert nedskrivning garantier	0	0	0	-10
73,5 %	77,6 %	83,0 %	83,8 %	Innskuddsdekning i % av brutto utlån	65,9 %	62,7 %	56,5 %	57,5 %
54,4 %	52,2 %	55,8 %	59,2 %	Utlån til personmarkedskunder	67,1 %	65,6 %	63,9 %	63,5 %
5,9 %	2,4 %	7,7 %	4,4 %	Vekst brutto utlån	0,6 %	4,4 %	9,3 %	9,1 %
5,8 %	8,0 %	15,1 %	5,5 %	Vekst kundeinnskudd	5,7 %	15,9 %	7,5 %	5,5 %
1.525	1.725	2.125	2.322	Ansvarlig kapital per 31.12.	2.392	2.183	1.762	1.537
11.847	12.546	12.715	12.790	Vektet beregningsgrunnlag	13.929	13.640	13.401	12.960
57,4 %	58,3 %	55,3 %	55,9 %	Vektet beregningsgrunnlag i prosent av FK	53,9 %	52,5 %	54,5 %	56,8 %
12,5 %	11,9 %	12,7 %	14,0 %	Ren kjernekapitaldekning	13,4 %	12,3 %	11,5 %	11,6 %
12,5 %	13,7 %	14,4 %	15,5 %	Kjernekapitaldekning	14,8 %	13,9 %	13,1 %	11,6 %
12,9 %	13,8 %	16,7 %	18,2 %	Kapitaldekning	17,2 %	16,0 %	13,2 %	11,9 %
8,1 %	8,2 %	8,4 %	9,0 %	Egenkapitalprosent	8,2 %	7,7 %	7,3 %	7,4 %
5,8 %	6,1 %	9,5 %	9,8 %	Egenkapitalrentabilitet	10,5 %	10,4 %	7,2 %	5,6 %
0,5 %	0,5 %	0,8 %	0,8 %	Totalrentabilitet	0,8 %	0,8 %	0,5 %	0,4 %
30,5	31,0	47,2	55,0	Børskurs, kroner per egenkapitalbevis	55,0	47,2	31,0	30,5
8,0	7,5	6,7	7,0	P/E	6,3	6,1	6,3	8,2
0,5	0,5	0,6	0,7	P/B	0,7	0,6	0,5	0,5
74,9	75,1	75,1	75,1	Egenkapitalbevisprosent 31.12	75,1	75,1	75,1	74,9
65,4	69,1	76,3	80,9	Egenkapital pr. egenkapitalbevis	83,2	78,5	70,5	65,8
3,8	4,1	7,0	7,9	Resultat per egenkapitalbevis, i kr	8,7	7,8	4,9	3,7
3,8	4,1	7,0	7,9	Utv. resultat per egenkapitalbevis, i kr	8,7	7,8	4,9	3,7
1,9	1,3	1,8	2,5	Kontantutbytte, i kroner				
1,9	3,1	5,2	5,4	Avsatt til utjevningsfond				
1,1	1,0	1,0	1,1	Kostnader i % av snitt forvaltning	1,0	0,9	1,0	1,0
56,8	55,7	45,8	46,3	Kostnader i % av inntekter ekskl. kursgev.	44,6	44,5	53,9	57,7
177	177	177	168	Antall årsverk	168	177	177	177
				I % av brutto utlån:				
1,2	0,7	1,0	0,5	Brutto mislighold	0,4	0,7	0,5	0,9
0,9	0,6	0,8	0,4	Netto mislighold	0,3	0,6	0,5	0,7
0,7	0,6	0,7	0,6	Sum totale nedskrivninger	0,5	0,5	0,4	0,5
0,2	0,2	0,2	0,3	Tap på engasjement	0,2	0,2	0,1	0,1

Definisjoner

Gjennomsnittlig forvaltningskapital:	Gjennomsnitt av forvaltningskapital gjennom året
Kjernekapital:	Egenkapitalbeviskapital, Sparebankens fond og øvrige fond
Vektet beregningsgrunnlag:	Definert iht. Finanstilsynets definisjoner og forskrifter
Kapitaldekning:	Ansvarlig kapital i % av risikovektet beregningsgrunnlag
Egenkapitalprosent:	Egenkapital i % av forvaltningskapital.
Egenkapitalrentabilitet:	Ordinært nettoresultat i % av gjennomsnittlig egenkapital
Totalrentabilitet:	Ordinært nettoresultat i % av gjennomsnittlig forvaltningskapital
Kostnader i % av inntekter:	Sum driftskostnader i % av nettorente og andre inntekter
Netto mislighold:	Sum mislighold fratrukket spesifisert tapsavsetning.
P/E	Børskurs 31.12 dividert på fortjeneste per egenkapitalbevis
P/B	Børskurs 31.12 dividert på bokført egenkapital per egenkapitalbevis.
Egenkapital per EK-bevis	EK-beviserernes andel
av egenkapitalen i balansen	

Forstanderskapets medlemmer:**Leder:** Bang, Grete**Nestleder:** Jacobsen, Anne Påske**Offentlig valgte:**

Bang, Grete

Henriksen, Kai

Innskytervalgte:

Ivarrud, Håmund

Juvik, Kjell Idar

Møllersen, Ingvar

Robertsen, Inger

Stanghelle, Helge

Steinrud, Marianne

Vold, Laila Furu

Egenkapitalbeviseiervalgte:

Arntsberg, Frank

Forbergskog, Brynjar

Furunes, Nils Terje

Høyen, Frank

Jacobsen, Anne Påske

Juel, Iver A.

Nybø, Svein G.

Svendsen, Tom

Trønsdal, Øyvin

Larsen, Inger Lise

Ansattevalgte:

Ditlefsen, Roger

Eliassen, Einar

Johansen, Bente

Myran, Morten

Stamnes, Tore

Sund, Liv

Styrets medlemmer:**Styreleder:** Michalsen, Thore**Nestleder:** Brattbakk, Ove**Øvrige styremedlemmer:**

Herigstad-Olsen, Stein Andre

Skjellstad, Monica

Øygarden, Gislaug

Heimdal, May

Kontrollkomiteens medlemmer:**Leder:** Høyen, Frank

Lunde, Nina

Åsli, Kåre

Hovedadministrasjon og nøkkelpersoner:

Flågeng, Lisbeth, administrerende direktør

Brønlund, Bjørn-Tore, direktør bedriftsmarked

Krogli, Ann Karin, direktør organisasjonsutvikling

Heimstad, Dag Hugo Gangmark, direktør personmarked

Kråkstad, Ranveig, økonomidirektør

Klausen, Sverre, finansdirektør

Ekroll, Anne, direktør risikostyring

Karlsen Øyvind, direktør forretningsutvikling